

SADRŽAJ

1	UVOD.....	1
2	IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA U 2013. GODINI.....	1
2.1	Djelokrug rada.....	1
2.2	Unutrašnja organizacija.....	1
2.3	Prioritetne aktivnosti.....	2
2.4	Realizovane obaveze iz Programa rada Vlade.....	2
2.5	Realizovani materijali koji nijesu u Programu rada Vlade	3
2.6	Podzakonska akta	4
2.7	Međunarodna saradnja	5
2.8	Aktivnosti na IPA projektima	6
2.8.1	Pomorstvo	6
2.8.2	Željeznica	9
2.9	Izvršavanje propisa.....	9
2.9.1	Izveštaj o radu inspekcije	9
2.9.2	Prvogostepeni upravni postupak - SPI.....	15
2.9.3	Drugostepeni upravni postupak	15
3	IZVJEŠTAJ ORGANA U SASTAVU MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA.....	15
3.1	UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI.....	15
3.1.1	Djelokrug rada	15
3.1.2	Prioritetne aktivnosti	16
3.2	LUČKA UPRAVA.....	17
3.2.1	Djelokrug rada	17
3.2.2	Prioritetne aktivnosti, razvoj i unapređenje rada u zakonodavnom okviru	18
3.2.3	Međunarodna saradnja	21
3.3	DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ.....	22
3.3.1	Djelokrug rada i struktura zaposlenih.....	22
3.3.2	Realizovane aktivnosti	23
3.3.3	Međunarodna saradnja	30
3.4	DIREKCIJA ZA ŽELJEZNICE	30
3.4.1	Djelokrug rada	30
3.4.2	Prioritetne aktivnosti	30
3.4.3	Međunarodna saradnja	31
4	IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU PRIVREDNIH SUBJEKATA OD POSEBNOG INTERESA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA	32
4.1	MONTEPUT d.o.o. Podgorica.....	32
4.1.1	Djelokrug rada i vlasnička struktura	32
4.1.2	Rezultati poslovanja	33
4.1.3	Planirane aktivnosti	36
4.2	AD „LUKA BAR“ – BAR.....	38
4.2.1	Vlasnička struktura i zaposlenost.....	38
4.2.2	Lučka infrastruktura.....	39
4.2.3	Rezultati poslovanja	39
4.2.4	Ukupni prihodi i rashodi.....	40
4.2.5	Predlog aktivnosti za budući period	41
4.3	AD „KONTEJNERSKI TERMINAL I GENERALNI TERETI“ - BAR.....	41
4.3.1	Vlasnička struktura i zaposlenost.....	41
4.3.2	Rezultati poslovanja	42
4.3.3	Predlog aktivnosti za budući period	43
4.3.4	Investicioni program	44
4.4	"LUKA KOTOR" A.D. KOTOR	44

4.4.1	Rezultati poslovanja	44
4.4.2	Planirane aktivnosti	44
4.5	„JADRANSKO BRODOGRADILIŠTE“ - BIJELA	45
4.5.1	Vlasnička struktura i zaposlenost	45
4.5.2	Rezultati poslovanja	45
4.5.3	Predlog aktivnosti za budući period	47
4.6	"CRNOGORSKA PLOVIDBA" A.D. KOTOR	49
4.6.1	Vlasnička struktura i zaposlenost	49
4.6.2	Rezultati poslovanja	49
4.6.3	Predlog aktivnosti za budući period	50
4.7	„BARSKA PLOVIDBA“ AD BAR	50
4.7.1	Vlasnička struktura Barske plovibde AD Bar na dan 31.12.2013. godine	50
4.7.2	Rezultati poslovanja	51
4.7.3	Predlog aktivnosti za budući period	51
4.8	AD „ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE“ - PODGORICA	52
4.8.1	Vlasnička struktura i zaposleni	52
4.8.2	Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore	52
4.8.3	Rezultati poslovanja	52
4.8.4	Realizacija investicija i projekata:	53
4.8.5	Status investicionih aktivnosti na dan 31.12.2013. godine:	55
4.9	AD „ŽELJEZNIČKI PREVOZ CRNE GORE“ - PODGORICA	56
4.9.1	Vlasnička struktura i zaposleni	56
4.9.2	Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore	56
4.9.3	Rezultati poslovanja	57
4.9.4	Ostale aktivnosti ostvarene u 2013. godini	58
4.9.5	Predlog aktivnosti za budući period	59
4.9.6	Tekuće održavanje željezničkih vozni sredstava	60
4.10	AD „ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZNIH SREDSTAVA“	60
4.10.1	Vlasnička struktura i zaposleni	60
4.10.2	Realizacija Zaključaka Vlade Crne Gore	60
4.10.3	Rezultati poslovanja	61
4.10.4	Obim i struktura usluga održavanja	62
4.10.5	Plan prihoda	63
4.10.6	Plan rashoda	64
4.11	AD „MONTECARGO“ PODGORICA	64
4.11.1	Vlasnička struktura i zaposleni	64
4.11.2	Realizacija Zaključaka Vlade Crne Gore	65
4.11.3	Rezultati poslovanja	65
4.12	"AERODROMI CRNE GORE" AD	67
4.12.1	Vlasnička struktura	67
4.12.2	Zaposleni	67
4.12.3	Rezultati poslovanja	67
4.12.4	Pregled finansijskih rezultata u 2013. godini	69
4.12.5	Pregled planiranih aktivnosti	69
4.13	"MONTENEGRO AIRLINE" AD	70
5	REZIME IZVJEŠTAJA MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVAO RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA U 2013. GODINI	74
5.1	Direktorat za puteve	75
5.2	Direktorat za vazdušni saobraćaj	79
5.3	Direktorat za željeznički saobraćaj	80
5.4	Direktorat za pomorski saobraćaj	81

1 UVOD

Izvještaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva o radu i stanju u upravnim oblastima u 2013. godini, pripremljen je u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu.

Izvještaj sadrži prikaz realizacije Programa i zaključaka Vlade iz 2013. godine, izvršavanje zakona i drugih propisa, preduzetih mjera i njihovih rezultata u oblastima za koje je osnovano Ministarstvo, organa u sastavu Ministarstva: Lučke uprave, Uprave pomorske sigurnosti, Direkcije za saobraćaj i Direkcije za željeznice, kao i radu privrednih subjekata iz resora Ministarstva.

2 IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA U 2013. GODINI

2.1 Djelokrug rada

U skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva između ostalog vrši poslove uprave koji se odnose na: željeznički, drumski, pomorski i vazdušni saobraćaj i državne puteve.

U skladu sa pomenutom Uredbom, organi uprave u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva su Lučka uprava, Uprava pomorske sigurnosti, Direkcija za saobraćaj i Direkcija za željeznice.

2.2 Unutrašnja organizacija

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 26. aprila 2013. godine, utvrdila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva, sa organima u sastavu, kojim je uređena unutrašnja organizacija i sistematizacija.

Organizacione jedinice Ministarstva su:

- 1. DIREKTORAT ZA ŽELJEZNIČKI SAOBRAĆAJ**
- 2. DIREKTORAT ZA DRUMSKI SAOBRAĆAJ**
- 3. DIREKTORAT ZA DRŽAVNE PUTEVE**
- 4. DIREKTORAT ZA POMORSKI SAOBRAĆAJ**
 - 4.1. PODRUČNA JEDINICA - Lučka kapetanija Bar**
 - 4.2. PODRUČNA JEDINICA - Lučka kapetanija Kotor**
- 5. DIREKTORAT ZA VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ**
- 6. ODJELJENJE ZA NORMATIVNO-PRAVNE POSLOVE I SISTEM MENADŽMENTA**
- 7. ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU**
- 8. ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU**
- 9. KABINET**
- 10. SLUŽBA ZA OPŠTE POSLOVE I JAVNE NABAVKE**
- 11. SLUŽBA FINANSIJSKO KNJIGOVODSTVENIH POSLOVA**

Pomenutim pravilnikom, za izvršavanje poslova Ministarstva saobraćaja i pomorstva, utvrđeno je 109 radnih mjesta službenika i namještenika, sa ukupno 131 izvršiocom.

2.3 Prioritetne aktivnosti

Aktivnosti Ministarstva u 2013. godini, bile su usmjerene na: realizaciji obaveza iz Programa rada Vlade Crne Gore i zaključaka Vlade za 2013 godinu; izvršavanju obaveza iz procesa evropskih integracija i sprovođenju međunarodne saradnje i učešću u međunarodnim organizacijama i projektima; izradi zakonskih i podzakonskih akata; realizaciji aktivnosti iz Programa restrukturiranja Luke Bar, realizaciji tendera za Kontejnerski terminal i generalne terete AD za prodaju državnog paketa akcijskog kapitala Društva i dodijelu koncesije na period od 30 godina sa obavezom investicionog ulaganja; učešću u procesu IPA programiranja; nastavljanju procesa obnove crnogorske flote eksploatacijom dva broda i praćenju aktivnosti na i zgradnji još dva broda, restrukturiranje JP Aerodromi Crne Gore, i transformacija Društva iz javnog preduzeća u akcionarsko društvo, obilježavanje jubileja "100 godina vazduhoplovstva u Crnoj Gori", sanaciji klizišta, tunela i mostova na magistralnim putevima, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju državnih puteva; izgradnji i rekonstrukciji raskrsnica, trećih traka i obilaznica; nastavku aktivnosti na stvaranju uslova za izgradnju autoputa Bar – Boljare i Jadransko-Jonskog autoputa.

2.4 Realizovane obaveze iz Programa rada Vlade

Programom rada Vlade za 2013. godinu, Ministarstvo je dostavilo Vladi na usvajanje sledeće tematske materijale, i to:

1. Nacionalni program bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva,
2. Program izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture, za 2013. godinu, sa Informacijom o realizaciji Programa održavanja, rekonstrukcije i modernizacije željezničke infrastrukture u 2012. godini,
3. Izveštaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva, iz oblasti ekonomske politike i finansijskog sistema, o radu i stanju u upravnim oblastima za 2012. godinu,
4. Prijedlog Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2013. godinu, za Izveštajem o realizaciji Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2012. godinu,
5. Informacija aktivnostima na realizaciji Programa rješavanja uskih grla i Programa raskrsnica na državnim putevima Crne Gore,

U izvještajnom periodu, Ministarstvo je dostavilo Vladi na utvrđivanje:

1. Predlog zakona o sigurnosti pomorske plovidbe;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovniha objekata;
3. Predlog Zakona o intermodalnom saobraćaju;
4. Predlog Zakona o bezbjednosti i interoperabilnosti na željeznici;
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju.

Na sjednici održanoj 27. juna 2013. godine Vlada je utvrdila Predlog Zakona o bezbjednosti i interoperabilnosti na željeznici sa Izveštajem s javne rasprave i Predlog Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, sa izvještajem s javne rasprave.

Naziv Zakona o bezbjednosti i interoperabilnosti na željeznici, je promijenjen u skupštinskoj proceduri, a objavljen je u "Službenom listu CG", broj: 01/2014 kao Zakon o bezbednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza.

Na sjednici održanoj 26. septembra 2013. godine Vlada je utvrdila Predlog Zakona o kombinovanom prevozu tereta. Imajući u vidu postojeće kapacitete i razvojne mogućnosti ovog vida transporta u narednom periodu, u toku izrade Predloga zakona, odlučeno je da se

promijeni predmet Zakona odnosno smanji područje primjene sa intermodalnog na kombinovani prevoz tereta.

Na sjednici održanoj 18. decembra 2013. godine, Vlada je utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata

2.5 Realizovani materijali koji nijesu u Programu rada Vlade

Ministarstvo je u izvještajnom periodu, pripremilo i dostavilo radnim tijelima Vlade i Vladi, na uvrđivanje i donošenje sljedeće predloge zakona i druge materijale:

1. Predlog zakona o potvrđivanju sporazuma o saradnji u oblasti vazdušnog saobraćaja između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije;
2. Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture
3. Predlog odluke o osnivanju Nacionalnog odbora za olakšice u vazdušnom saobraćaju;
4. Nacionalni program za olakšice u vazdušnom saobraćaju;
5. Nacionalni program kontrole kvaliteta bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva;
6. Prijedlog Odluke o izmjenama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Opštine Nikšić, na davanje saglasnosti
7. Prijedlog Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Opštine Bijelo Polje, na davanje saglasnosti
8. Informaciju o potrebi obezbjeđenja sredstava za otkup zemljišta za obilaznicu Bijelo Polje i regionalni put Slijepač most-Pavino polje-Kovren
9. Informaciju o nastavaku radova na izgradnji dionice III obilaznice oko Golubovaca
10. Predlog Odluke o izmjeni Statuta „Monte put“ DOO Podgorica
11. Informaciju o prekatgorizaciji regionalnog puta R-13 Cetinje-Ivanova Korita-Lovćen u opštinski put
12. Prijedlog Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih puteva, na teritoriji Opštine Andrijevica, na davanje saglasnosti
13. Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva i putnog zemljišta, na teritoriji Opštine Rožaje, na davanje saglasnosti
14. Prijedlog Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva, na teritoriji Opštine Plav, na davanje saglasnosti
15. Predlog odluke o raspodjeli dobiti Monteputa d.o.o. Podgorica ostvarena po završnom računu za 2012. godinu;
16. Izvještaj sa sastanka delegacija Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o međunarodnom drumskom prevozu putnika i tereta između Crne Gore i Republike Srbije, održanog 21. i 22. februara 2013. godine, u Beogradu;
17. Izvještaj sa sastanka delegacija Vlade Crne Gore i Vlade Republike Italije o međunarodnom drumskom prevozu putnika i tereta između Crne Gore i Republike Italije, održanog 26. i 27. septembra 2013. godine, u Rimu. Izvještaj je utvrđen na 38. sjednici Vlade Crne Gore od 10. oktobra 2013. godine.

2.6 Podzakonska akta

Ministarstvo je u 2013. godini donijelo, u okviru svoje nadležnosti, sljedeće podzakonske akte:

1. Pravilnik o zvanjima i uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlaštenja za članove posade pomorskih brodova („Sl. list CG", broj 55/13);
2. Pravilnik o sadržini i izgledu legitimacije inspektora za vazdušni saobraćaj („Službeni list CG", br. 11/2013);
3. Pravilnik o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinственog evropskog neba i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema ("Službeni list CG", broj 22/13);
4. Pravilnik o pružanju usluga u vazdušnoj plovitbi u Jedinственom evropskom nebu i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema ("Službeni list CG", broj 22/13);
5. Pravilnik o organizaciji i upotrebi vazdušnog prostora u Jedinственom evropskom nebu i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema ("Službeni list CG", broj 22/13);
6. Pravilnik o interoperabilnosti Evropske mreže za upravljanje vazdušnim saobraćajem i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema ("Službeni list CG", broj 22/13);
7. Pravilnik o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja ("Službeni list CG", broj 44/13);
8. Pravilnik o dozvolama i organizacijama za osposobljavanje kontrolora letenja ("Službeni list CG", broj 44/13);
9. Pravilnika o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje operacija vazdušnog prevoza ("Službeni list CG", br. 31/2013);
10. Pravilnik o posadi vazduhoplova („Službeni list CG" br. 08/13);
11. Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o certifikaciji plovitbenosti i ekološkoj certifikaciji vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija („Službeni list CG" br. 16/13);
12. Pravilnik o načinu rada Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja u sprovođenju inspekcije standardizacije („Službeni list CG" br. 22/13);
13. Pravilnik o organizaciji i sastavu Odbora za žalbe Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja („Službeni list CG" br. 22/13);
14. Pravilnik o načinu obavješćavanja, ispitivanja, analiziranja i postupanja sa podacima o ugrožavanju sigurnosti, nesrećama i ozbiljnim nezgodama vazduhoplova („Službeni list CG" broj 14/13);
15. Pravilnik o unapređenju sigurnosti, istraživanju i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu („Službeni list CG" br. 16/13);
16. Pravilnik o organizaciji radnog vremena mobilnih radnika u civilnom vazduhoplovstvu. („Službeni list CG" br. 14/2013);
17. Pravilnik o radnom vremenu, vremenu leta, dnevnom, nedeljnom i godišnjem odmoru, trajanju prevoza i obaveze dežurstva, broju polijetanja i slijetanja kao i zdravstvenim i mjerama zaštite u vezi sa obavljanjem dužnosti posade vazduhoplova („Službeni list CG" br. 14/2013);
18. Pravilnik o pružanju usluga kalibraže iz vazduha („Službeni list CG" br. 13/2013);
19. Pravilnik o stručnom osposobljavanju i izdavanju potvrde o osposobljenosti pomoćnom vazduhoplovnom osoblju za obavljanje poslova održavanja i nadziranja rada ispravnosti vazduhoplovno tehničkih uređaja i sistema kontrole letenja pružalaca usluga u vazdušnoj plovitbi („Službeni list CG" br. 15/2013);
20. Pravilnik o primjeni tehničkih zahtjeva za plovitbenost vazduhoplova, motora, elise, djelova i uređaja ili njihovih djelova („Službeni list CG" br. 16/2013);
21. Pravilnik o primjeni međunarodnih tehničkih standarda za sigurnost vazdušnog saobraćaja, („Službeni list CG" br. 16/2013);

22. Pravilnik o uslovima i načinu upotrebe zmaja i paraglajdera („Sl. List CG” br. 22/2013);
23. Pravilnik o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje operacija vazdušnog prevoza („Sl. List CG” br. 31/2013);
24. Pravilnik o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja („Sl. List CG” br. 44/2013);
25. Pravilnik o dozvolama i organizacijama za osposobljavanje kontrolora letenja („Sl. List CG” br. 44/2013);
26. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra vazduhoplovnog osoblja („Sl. List CG” br. 50/2013);
27. Pravilnik o vazduhoplovno tehničkom osoblju za održavanje komponente vazduhoplova („Sl. List CG” br. 52/2013);
28. Pravilnik o posjedanju vučnih vozila željezničkim radnicima („Sl. List CG” br. 15/2013);
29. Pravilnik o načinu održavanja željezničkih vozila („Sl. List CG” br. 48/2013);
30. Pravilnik za termičku obradu skretničkih djelova i krajeva šina za izolovane sastave („Sl. List CG” br. 33/2013);
31. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o javnim putevima i objektima na njima („Sl. List CG” br. 40/2013);
32. Pravilnik o dopuni Pravilnika o određivanju puteva kojima se mogu prevoziti opasne materije („Sl. List CG” br. 29/2013);
33. Pravilnik o posebnom znaku za obilježavanje vozila kojim se vrši organizovan prevoz djece („Sl. List CG” br. 16/2013);
34. Pravilnik o tehničkim i izvođačkim zahtjevima za tahografe, tahografske listiće i memorijske kartice djece („Sl. list CG“ br. 38/2013);
35. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja upisnika i imenika čamaca za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13);
36. Pravilnik o sadržaju i obrascu svjedočanstva o usklađenosti sa sigurnosnim pravilima plovidbe („Sl. list CG“ , br 21/13);
37. Pravilnik o sadržaju evidencije o rafting turama i korisnicima usluga na rafting rutama („Sl. list CG“ , br 21/13);
38. Pravinik o sadržaju prijave nezgode čamaca za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13);
39. Pravilnik o sadržaju sertifikata i evidenciji priznatih proizvođača splavova („Sl. list CG“ , br 21/13);
40. Pravilnik o sadržaju potvrde o sposobnosti za plovidbu čamaca za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13);
41. Pravilnik o sadržaju i obrascu dozvole za plovidbu čamaca za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13);
42. Pravilnik o sadržaju I obrascu dnevnika splavova („Sl. list CG“ , br 21/13);
43. Pravilnik o sadržaju i obrascu potvrde o sposobnosti splava za plovidbu („Sl. list CG“ , br 21/13).
44. Pravilnik o sadržaju i obrascu evidencije o privremenoj zabrani odnosno prekidu pružanja usluga raftinga („Sl. list CG“ , br 21/13)
45. Pravilnik o bližem sadržaju oznake i načinu označavanja čamaca za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13)
46. Pravilnik o obliku pločice sa podacima i broju lica koja mogu biti ukrcana na čamac za rafting („Sl. list CG“ , br 21/13)
47. Pravilnik o uslovima i načinu izrade, konstrukcije i dimenzije splava („Sl. list CG“ , br 21/13).

2.7 Međunarodna saradnja

Nastavljene su aktivnosti na realizaciji preporuka Pariskog memoranduma o nadzoru države luke. Naime, Pariski memorandum predstavlja izuzetno važan instrument koji ima za cilj ujednačenje i koordinaciju inspeksijskih postupaka u lukama zemalja članica. Nakon posjete Crnoj Gori u novembu 2011. godine, Monitoring tim Paris Mou-a je dostavio 15 preporuka koje Crna Gora treba da ispuni kako bi postala punopravni član Paris Mou-a, a koje se odnose na usaglašavanje inspeksijskog nadzora sigurnosti plovidbe sa standardima Paris Mou-a. Da smo na dobrom putu u ostvarivanju postavljenih zahtjeva i da je ostvaren napredak pokazuje i Izvještaj Evropske Komisije za 2012. godinu o napretku Crne Gore.

Započete su aktivnosti na realizaciji preporuka Evropske agencije za pomorsku sigurnost, čiji predstavnici su u 2012. godini, posjetili su Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Fakultet za pomorstvo u Kotoru sa ciljem utvrđivanja ispunjenosti uslova u dijelu obuke, obrazovanja i izdavanja potrebnih ovlašćenja pomorcima koji bi bili priznati od strane EU, čime bi naši pomorci mogli biti radno angažovani na brodovima EU.

Predstavnici Ministarstva saobraćaja i pomorstva su učestvovali na međunarodnim obukama, seminarima i radionicama, koji su organizovani od strane Međunarodne pomorske organizacije - IMO, Evropske agencije za pomorsku sigurnost - EMSA i Regionalnog centra za zaštitu Mediterana od zagađenja sa brodova – REMPEC.

Pripremljeni su i zaključeni sljedeći sporazumi, protokoli i memorandumi:

1. Sporazum između Vlade Crne Gore i Kabineta ministara Ukrajine o međunarodnom prevozu putnika i tereta u drumskom saobraćaju, potpisan u Kijevu 13. juna 2013. godine;
2. Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke o prevozu putnika i tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju (potpisan 23. maja 2013. godine u Lajpcigu).

2.8 Aktivnosti na IPA projektima

2.8.1 Pomorstvo

Projekti iz prve komponente IPA:

IPA 2011 projekat: "Implementacija VTMS-a i nabavka opreme za zaštitu mora od zagađenja".

Ovaj projekat je kandidovan od strane Ministarstva, a Uprava pomorske sigurnosti (u daljem tekstu Uprava) je glavni korisnik projekta. Projekat se sastoji od niza aktivnosti. Izdvojit ćemo dvije aktivnosti koje se finansiraju sredstvima EU:

1. Implementacija VTMS-a u Crnoj Gori, odnosno uspostava sistema za nadzor i kontrolu pomorskog saobraćaja. Ova aktivnost vrijedna 1,800,000€ je u toku i nakon njenog završetka Uprava odnosno država Crne Gore, će dobiti vrijednu sofisticiranu opremu za nadzor pomorskog saobraćaja kao: radari, VHF primo predajnici, radio-komunikaciona oprema, VTMS softver, meteo stanice, radiogoniometre, itd.

Uspostava VTS/VTMS službe obaveza je Crne Gore u procesu pristupanja EU - Poglavlje 14, koje je otvoreno u aprilu 2013. godine, te se sprovodi u skladu sa Direktivom EU 2002/59/EC o uspostavljanju sistema za nadzor i upravljanje pomorskog saobraćaja.

Sistem za nadzor i upravljanje pomorskim saobraćajem je složeni tehnički i informacioni sistem, namijenjen za praćenje, upravljanje i organizaciju pomorskog saobraćaja u unutrašnjim morskim vodama, teritorijalnom moru i epikontinentalnom pojasu. Sprovodi se u cilju povećanja sigurnosti pomorske plovidbe, efikasnosti pomorskog saobraćaja i zaštite morskog prostora, i obuhvata: prikupljanje podataka o pomorskim objektima i pomorskom saobraćaju, davanje podataka pomorskim objektima, davanje plovidbenih savjeta i podrške u plovidbi pomorskim objektima, organizaciju plovidbe i upravljanje pomorskim saobraćajem.

VTS/VTMS oprema će se postaviti na sljedećim senzorskim lokacijama: Obosnik, Crni rt i Mavrijan. Podaci sa senzorskih lokacija će se proslijeđivati prema koordinacionom centru za traganje i spašavanje (MRCC – Maritime Rescue Coordination Centre) sa sjedištem u Dobroj Vodi – opština Bar, gdje će biti i sjedište budućeg VTS / VTMS centra Crne Gore. Ovi podaci će se proslijeđivati i ostalim službama u Crnoj Gori a takođe će se razmijenjivati sa EMSA (Evropska agencija za pomorsku sigurnost www.emsa.eu), NATO i sl, što se i sada čini u

Upravi pomorske sigurnosti. Ovo će stvoriti pretpostavke da Crna Gore bude član evropskih i regionalnih sistema za razmijenu podataka koji se tiču sigurnosti na moru i zaštite mora od zagađenja sa plovniha objekata poput:

- SafeSeaNet
- CleanSeaNet
- EU LRIT Data Centre
- THETIS itd.

2. Nabavka opreme za zaštitu mora od zagađenja je završena u toku ove godine, čime je Uprava dobila opremu u vrijednosti od 1,000,000€ čija će namijenjena biti za potrebe zaštite mora od zagađenja.

Uprava pomorske sigurnosti je nosilac poslova zaštite mora od zagađenja sa plovniha objekata u Crnoj Gori, kako je to definisano Nacionalnim planom za hitno reagovanje u slučaju zagađenja mora sa plovniha objekata, i kontakt tačka REMPEC-a (Regional Marine Pollution Emergency Response Centre for the Mediterranean Sea) za Crnu Goru.

Izlivanje ulja na moru je hitna situacija koja zahtijeva brzo reagovanje. Prvih par sati nakon izlivanja ulja je vremenski period u kojem može da se spriječi širenje uljne mrlje i umanje posljedice zagađenja. Stoga je potrebno da svaka država ima određenu količinu opreme koja se nalazi na strateškim pozicijama na obali koje omogućavaju njeno brzo raspoređivanje.

Oprema obuhvata: eko brod za plitku vodu sa skimerom i tankom; brane; absorbente i prenosne ventilatore za absorbente; skimere, generatore i transfer pumpe; plutajuće prenosne tankove; transfer pumpe za ulje sa crijevom; prenosne tankove za skladištenje ulja; prenosne kontejnere sa opremom; prenosnu radio opremu; aparate za disanje; zaštitnu odjeću i obuću (čizme, rukavice i kacige); zaštitnu odjeću (kombinezone za jednokratnu upotrebu); lopate i kofe, plastične kese i plastične kante, itd.

U okviru ovog projekta se nalaze i niz drugih aktivnosti, ukupne vrijednoszi 700,000€, koje će se kao kontribucija finansirati iz nacionalnog budžeta, a to su:

1. Osnovna obuka za VTS/VTMIS operatere – procedura nabavke je završena i aktivnost je u toku,
2. Napredna obuka za VTS/VTMIS operatere – procedura nabavke je u toku,
3. Izrada Plana za sigurnu plovidbu Bokokotorskim zalivom - procedura nabavke je u toku,
4. Nabavka čamca za zaštitu mora od zagađenja – nabavka predviđena u ovoj godini,
5. Obuka za potrebe zaštite mora od zagađenja je predviđena u ovoj godini.

Projekti iz druge komponente IPA:

Iz druge komponente izdvojit ćemo slijedeće projekte iz oblasti pomorstva u kojima učestvuje Ministarstvo i Uprava:

MEDESS-4MS (Mediterranean Decision Support System for Marine Safety) je strateški projekat u okviru Mediteranskog (MED) transnacionalnog programa prekogranične saradnje. Projekat MEDES-4MS čine 21 partner sa sjedištem u Italiji, Francuskoj, Španiji, Kipru, Malti, Grčkoj i Crnoj Gori. Vodeći partner je DMS (Department of Merchant Shipping) iz Kipra, dok je ukupni odobreni budžet projekta je 6,1 mil €, za implementacioni period od 1/Feb/2012 do 31/Jan/2015 godine. Uprava pomorske sigurnosti je jedini partner iz IPA regiona, koja učestvuje sa budžetom od 112,000€.

Cilj MEDESS-4MS projekta je da uspostavi integrisani servis za praćenje i predviđanje kretanja naftnih mrlja, kako za nacionalne agencije tako i za regionalne agencije kao EMSA i REMPEC. Ovaj multi-modalni sistem predviđanja kretanja naftnih mrlja će u sebi inkorporirati više postojećih platformi za praćenje kao: CleanSeaNet, AIS, VTMIS i dr.

Takođe cilj projekta je da se razvije jedinstveni korisnički interfejs, baziran na WEB tehnologijama, koji će korisnicima pružati interaktivan pristup različitim podacima (AIS, CleanSeaNet), kao i postojećim servisima za praćenje i predviđanje kretanja naftnih mrlja. Kada je u pitanju Uprava pomorske sigurnosti, odnosno država Crna Gora, ovaj projekat će biti nastavak na IPA 2011 projekat "Uspostava VTMISSa i nabavka opreme za zaštitu mora od zagađenja" i bitan je iz dva segmenta:

- Projekat MEDESS-4MS će omogućiti bolje korišćenje opreme za zaštitu mora od zagađenja koji je nabavljen u okviru IPA 2011 projekta, na način što će integrisani servisi za predviđanje iz ovog projekta davati prave informacije za postavljanje ove opreme;
- Otkrivanje počinioca zagađenja mora sa plovila će preko ovog sistema biti olakšano imajući na umu da će VTMISS sistem u kojem će se čuvati podaci o kretanju brodova (AIS, radarska slika, LRIT, VHF komunikacija), kao i informacije o kretanju naftne mrlje omogućiti lakše otkrivanje počinioca zagađenja.

Takođe za Upravu je ovaj projekat je značajan jer se uz ovaj projekat uspostavilo mnogo kontakta sa srodnim organizacijama u Mediteranu. Osim planiranih aktivnosti koje su bile predviđene projektom, tokom implementacije projekta predstavnici Uprave su pokrenuli i slijedeće inicijative značajne za Crnu Goru:

- Tokom MEDESS-4MS aktivnosti, sa predstavnicima EMSA-e je pokrenuta inicijativa o uklanjanju Crne Gore u CleanSeaNet sistem, kojim upravlja EMSA. Po njihovim preporukama Uprava je u saradnji sa Ministarstvom poslala zvaničan zahtijev Evropskoj komisiji za uklanjanje Crne Gore u ovaj sistem. Nedavno je Evropska komisija odobrila Crnoj Gori učešće u ovom sistemu. Uprava je zadužena za primjenu CleanSeaNet istema Crnoj Gori. U planu je da se preko MEDESS-4MS projekta finansira i obuka osoblja Uprave za korišćenje CleanSeaNet Sistema.
- Takođe je u okviru redovnih aktivnosti na MEDESS-4MS projektu pokrenuta i inicijativa da se Crna Gora učlani u EU LRIT Data Centar. Po dobijenim instrukcijama iz EMSA-e, Uprava je takođe u saradnji sa Ministarstvom prema Evropskoj komisiji uputila zahtijev za uklanjanje Crne Gore u ovaj značajan sistem za daljinsko praćenje i identifikaciju brodova.

BALMAS projekat se finansira u okviru ADRIATIC programa prekogranične saradnje. Cilj ovog projekta je tretiranje balastnih voda na Jadranskom moru. Imajući na umu da je Crna Gora nedavno ratifikovala BMW konvenciju, učešće Uprave i Ministarstva će biti od velike koristi. Vodeći partneri su iz Slovenije, a u predlogu projekta takođe učestvuju partneri iz Hrvarske, Italije, Albanije, Grčke i Bosne i Hercegovine. Iz Crne Gore kao partner učestvuje i Institut za biologiju mora iz Kotora.

Izdvojit ćemo i neke druge projekte u kojima Uprava takođe učestvuje kao posmatrač ili kao pridruženi partner Ministarstva:

AnNa MSW je projekat u kojem Uprava učestvuje kao posmatrač. Ovaj projekat se kofinansira od strane programa EU "TEN-T Motorways of the Sea". Cilj projekta je da zemljama članicama omogući lakšu primjenu EU direktive 2010/65 (Maritime Single Window), tj. da se pojednostave formalnosti oko prijave dolaska/odlaska brodova uvodeći sofisticirane informacione sisteme.

EASYCONNECTING je projekat u kojem Uprava učestvuje na poziv Ministarstva i u narednom periodu će se definisati projektne aktivnosti.

Takođe Uprava je u saradnji sa Ministarstvom učestvovala u izradi programskih dokumentata i predložila niz aktivnosti koje bi se finansirale preko IPA II za programski period 2014-2020. Izdvojit ćemo neke od preloženih aktivnosti:

1. VTMISS faza II
 - a. Instalacija nedostajućih senzora na postojećim VTMISS lokacijama;
 - b. Nova senzorska lokacija na Skadarskom jezera i rijeci Bojani (VHF, radar, kamere)

- c. Pokrivanje Boke kotorske sa radarskim senzorima i kamerama
2. Nabavka opreme za zaštitu mora od zagađenja sa plovnih objekata na otvorenom moru i naftnih platformi koje su u planu u Crnoj Gori
3. Implementacija "National Maritime Single Window" u Crnoj Gori (direktiva 2010/65)
4. Čišćenje plovnih puteva, uključujući i potrebnu tehnički dokumentaciju
5. Revitalizacija postojećih navigacionih svjetala i postavljanje novih na mjestima gdje se ukaže potrebnim

2.8.2 Željeznica

Aplikacija za IPA II i WBIF

Kako su ulaganja u željeznički saobraćaj strateška opredijeljenost Vlade Crne Gore, službenici Direktorata za željeznički saobraćaj su aktivno učestvovali u pripremama i svim poslovima vezanim za aplikaciju projekata kod međunarodnih finansijskih institucija. Pri tome treba imati u vidu da je, ne samo kod nas, već i u cijeloj Evropi željeznički saobraćaj prihvaćen kao efikasan, pouzdan i ekološki najprihvatljiviji vid saobraćaja, što otvara vrata za finansiranje većine projekata za koje smo aplicirali, a čije će sprovođenje dovesti našu prugu na nivo evropske željezničke mreže.

U prethodnoj godini nastavljeno je sa realizacijom infrastrukturnih projekata u željezničkom saobraćaju, finansiranih iz sredstava predsprijetne pomoći, Budžeta Crne Gore i kredita međunarodnih finansijskih institucija.

Aplicirano je za sredstva IPA II, kojima se planira remont gornjeg stroja pruge od Kosa do Podgorice. Za projekte iz oblasti željezničkog saobraćaja u okviru WBIF, u 2013. godini odobrena su sredstva u iznosu od 1 milion eura.

U okviru X runde WBIF, Crna Gora je dobila grant u iznosu od 1 milion eura za projekte iz oblasti željezničkog saobraćaja.

U saobraćaj su uvedena tri nova elektromotorna voza, čime je značajno unaprijeđen kvalitet usluga prevoza putnika. Remont nikšićke pruge, novi vozovi i remontovana vozna sredstva uticali su na konstantan rast broja prevezenih putnika.

Krajem decembra 2013. godine završena je izrada Prethodne Studije opravdanosti i Idejnog rješenja nove pruge Pljevlja – Bijelo Polje (Ravna Rijeka) – Berane – granica sa Kosovom. Prema izrađenoj Studiji opravdanosti i Idejnom rješenju, pruga je projektovana za brzine $\geq 100 \text{ km/h}$. Koridori trase pruge Pljevlja - granica sa Kosovom, razrađeni su u dvije dionice i to: 1. V1: Pljevlja - Bijelo Polje (Ravna Rijeka) i 2. V2: Bijelo Polje (Ravna Rijeka) - Berane - granica sa Kosovom. Nakon urađenog višekriterijumskog vrednovanja varijanti trase obje dionice, za dalju razradu je predložena jedna varijanta dionice Pljevlja – Bijelo Polje, koja ima investicionu vrijednost u iznosu od 744,4 miliona eura, i pod istim uslovima dvije varijante dionice Ravna Rijeka – granica sa Kosovom, od kojih je jedna investicione vrijednosti u iznosu od 523 miliona eura i druga investicione vrijednosti u iznosu od 543 miliona eura. Procijenjeno je da bi izgradnja pruge koštala cca 1.307 milijardi eura.

2.9 Izvršavanje propisa

2.9.1 Izvještaj o radu inspekcije

Obaveze i ovlašćenja, način i postupak vršenja inspeksijskog nadzora u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva utvrđene su odredbama Zakona o inspeksijskom nadzoru, Zakona o opštem upravnom postupku, kao i zakonskim i drugim propisima iz djelokruga rada Ministarstva.

Poslovi inspekcijskog nadzora odnose se na: obezbjeđenje sprovođenja zakonskih i podzakonskih propisa vršenjem inspekcijskog nadzora, kontrola, aktivnosti i mjera i upravnih poslova iz oblasti pomorskog, drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja i državnih puteva; sačinjavanje informacija i izvještaja o stanju u ovim oblastima i drugi poslovi utvrđeni propisima.

U 2013. godini, na nivou Ministarstva vršeni su preventivni inspekcijski pregledi i pregledi po prijavi stranaka, od čega:

2.9.1.1 Inspekcija sigurnosti plovidbe

U izvještajnom periodu poslove inspekcijskog nadzora u oblasti pomorstva vršila su četiri inspektora sigurnosti plovidbe prema ovlaštenjima iz Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Zakona o jahtama, Zakona o lukama, Zakona o moru, Zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovniha objekata i drugim propisima.

Poslovi nadzora nad sprovođenjem odredaba *Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi* u oblasti sigurnosti i bezbjednosti plovidbe u međunarodnom saobraćaju na moru i unutrašnjim plovniha putevima, obuhvataju vršenje nadzora inspektora bezbjednosti plovidbe nad:

- stranim brodovima u crnogorskim lukama, u pogledu zaštite lica na brodu i zaštite životne sredine;
- brodovima koji vrše međunarodni saobraćaj u pogledu njihove sposobnosti za plovidbu;
- sprovođenjem međunarodnog režima luka i pristaništa u skladu sa međunarodnim obavezama Crne Gore i stanjem luka i pristaništa otvorenih za međunarodni saobraćaj o ispunjavanju uslova za bezbjednost plovidbe;
- uređivanjem i održavanjem plovniha puteva u teritorijalnom moru i objektima za bezbjednost plovidbe na tim plovniha putevima;
- vršenjem radio-službe, koja služi bezbjednosti plovidbe u međunarodnom saobraćaju i zaštiti ljudskog života na moru i održavanjem i radom te službe.

Odredbama *Zakona o jahtama* propisano je da inspektor sigurnosti plovidbe ima obavezu i ovlaštenje da pregleda: državnu pripadnost jahti; upis u registar jahti; oznake i imena jahti; pregled jahti; popis posade i putnika na jahti; posjedovanje vinjete; plovila koja se nalaze na jahti; isprave na jahti koja plovi u vodama Crne Gore; sredstva i opremu na jahti za sprječavanje zagađivanja mora; ispunjenost uslova o zaštiti ljudskih života na moru; ovlaštenje posade odnosno serifikate o osposobljenosti članova posade; kao i knjigu evidencije iznajmljivanja jahti.

Odredbama *Zakona o lukama* propisano je da inspektor sigurnosti plovidbe ima obavezu i ovlaštenje da u luci kontroliše:

- pristajanje, privezivanje, odvezivanje, sidrenje brodova, jahti, čamaca i drugih plovniha ili plutajućih objekata i njihovu plovidbu;
- ukrcaj i iskrcaj putnika i pretovar, utovar i istovar tereta;
- postrojenja, uređaje, opremu i naprave smještene u luci, ako ta postrojenja, uređaji, oprema i naprave mogu ugroziti plovidbu ili zagađiti obalu i more;
- održavanje čistoće u luci i na moru od zagađivanja sa plovniha objekata; lučku pilotažu.

Odredbama *Zakona o zaštiti mora od zagađivanja sa plovniha objekata* propisano je da inspektor sigurnosti plovidbe ima obavezu i ovlaštenje da :

- vrši pregled opreme, sredstava i uređaja na brodu i u luci koji mogu izazvati zagađivanje mora;
- naloži uzimanje uzorka iz balastnih voda;

- naredi prikupljanje uzoraka i vršenje analize ovlašćenoj instituciji i izda nalog koncesionaru da preduzme potrebne mjere radi suzbijanja, smanjenja i otklanjanja posljedica zagađivanja u lučkom području;
- brodu zabrani isplivljavanje ako postoji opasnost da može izazvati zagađivanje, kao i dr. propisano zakonom.

2.9.1.1.1 Lučka kapetanija Bar

U izvještajnom periodu, poslove inspekcijskog nadzora iz oblasti sigurnosti i bezbjednosti plovidbe obavljao I inspektor sigurnosti plovidbe I lučki kapetan.

Inspekcija za sigurnost plovidbe Lučke kapetanije Bar kontinuirano je vršila nadzor nad primjenom i sprovođenjem međunarodnih konvencija i pravila, zakona, uredbi, pravilnika i drugih podzakonskih akata iz oblasti sigurnosti I bezbjednosti plovidbe i zaštite morskog dobra, a sve u skladu sa Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i Zakonom o inspekcijskom nadzoru.

U izvještajnom periodu izvršena su 254 inspekcijska pregleda, od čega:

1. inspekcijskih pregleda na brodovima 84, i to:
 - a) na domaćim brodovima 2
 - b) na stranim brodovima 82
2. inspekcijskih pregleda na plovnim putevima, lukama i morskom dobru /
3. inspekcijskih pregleda na čamcima i jahtama tokom kontrola na moru 170 od čega:
 - a) na čamcima za privredne svrhe 22
 - b) na čamcima za lične potrebe 71
 - c) na stranim čamcima 27
 - d) na stranim jahtama 27
 - e) na domaćim jahtama 3
 - f) na čamcima bez oznake (bez identiteta) 16
 - g) splav 1
 - h) s. ribarska koča 3

U izvještajnom periodu izvršena su 254 inspekcijska pregleda, od čega je:

- a) redovnih pregleda.....132
- b) vanrednih pregleda 85
- c) kontrolnih pregleda 37

Od 254 izvršenih inspekcijskih pregleda, na fizička lica odnosilo se 155 pregleda, a na pravna lica i odgovorna lica u njima 99 pregleda.

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora u izvještajnom periodu preduzimane su upravne i druge mjere tj. donosena su odgovarajuća rješenja (o otklanjanju nedostataka, preduzimanja određenih radnji) a protiv počinitelja pomorskih prekršaja izdati u sprekršajni nalozi radi uplate novčanih kazni i podnošeni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka.

Doneseno je 243 upravnih akata, od čega:

- a) rješenja 110 , i to:
 - o otklanjanju nedostataka106
 - o zabranama 2
 - o ukidanju zabrana 2

- b) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka 15
 - protiv pravnih i odgovornih lica u njima /
 - protiv fizičkih lica 15

U izvještajnom periodu broj podnešenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka pred nadležnim organom je 15. broj pokrenutih prekršajnih postupaka 15, broj odbačenih zahtjeva /, broj okončanih prvostepenih postupaka je 1, broj postupaka u toku je 14, broj izrečenih novčanih kazni je 1 i ukupan iznos izrečenih (po zahtjevu) novčanih kazni i iznos naplaćenih kazni kao i troškova postupka je 200,00 € i 30,00 €.

- c) prekršajnih naloga, radi uplate
 novčanih kazni 155, od čega:
 - protiv fizičkih lica 138
 - protiv odgovornog lica u pravnom licu 17

Finansijski efekti od izrečenih novčanih kazni koje su sve uplaćene na ž. račun Ministarstva saobraćaja i pomorstva u izvještajnom periodu je **17.050,00 evra**.

U izvještajnom periodu inspekcija sigurnosti plovidbe ,privremeno je oduzela **18** plovni objekata, koji su vraćeni poslije otklanjanja nedostataka.

U izvještajnom periodu izvršeno je ispitivanje 1 pomorske nezgode (sudara) između domaćeg čamca za neprivredne svrhe i stranog čamca na Rijeci Bojani.

Treba naglasiti da su inspekcijski poslovi obavljani kontinuirano i ne samo u vidu kontrole učesnika pomorskog saobraćaja (brodovi, čamci, jahte, luke, pristaništa, plovni putevi), već i u području zaštite morskog dobra iako nadležnosti inspekcije u tom dijelu nisu zakonom precizno definisane (zaštita morskog dobra od nezakonitog korišćenja i zagađenja s mora i kopna, kontrola uređenih izgrađenih kupališta). Inspekcija bezbjednosti plovidbe imala je zajedničkih akcija sa Plovnom jedinicom MUP-A, tržišnom inspekcijom i inspektorima za morsko ribarstvo.

U radu inspekcije, iako su postignuti znatni efekti u izvještajnom periodu, nesumnjivu teškoću predstavlja nedovoljna tehnička opremljenost (na širokom teritorijalnom području nadležnosti koristi se 1 patrolni čamac i 1 službeno vozilo sa ograničenim količinama goriva)

TABELARNI PRIKAZ

- Broj inspekcijskih pregleda254
- Broj donesenih rješenja 110
- Broj izrečenih novčanih kazni ... 155
- Naplaćene novčane kazne u iznosu od 17.050,00 €
- Broj podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka15
- Broj oduzetih sredstava rada sa ukupnim vremenom oduzimanja /
- Broj vraćenih privremeno oduzetih plovni objekata18
- Broj poništenih prvostepenih rješenja od drugostepenog organa /

2.9.1.1.2 Lučka kapetanija Kotor

Inspektori sigurnosti plovidbe su u toku izvještajnog perioda izvršili ukupno 578 inspekcijskih pregleda, i to:

1. Redovnih- 424
2. Vanrednih- 61
3. Kontrolnih- 93

Inspekcijskih pregleda na brodovima bilo je 81:

- a) Domaćih brodova-19

b) Stranih brodova- 62

U okviru ovih 81 inspekcijskih pregleda na brodovima, izvršeno je 405 kontrola po elementima sigurnosti plovidbe na brodovima.

Donešeno je ukupno 14 rješenja za pomorske brodove, i to:

- 9 o zabrani isplovljenja
- 5 po drugim osnovama.

Inspekcijskih pregleda na čamcima bilo je 201 i to:

- na čamcima za privredne svrhe je bilo 80
- na čamcima za neprivredne svrhe je bilo 71
- na stranim čamcima je bilo 50

Inspekcijskih pregleda na plovnim putevima, lukama i morskom dobru bilo je 268, na objektima bezbjednosti plovidbe 17 a dok je inspekcijskih pregleda zbog davanja mišljenja za uzgoja ribljeg fonda i izgradnju na obali bilo 11.

Ukupan broj izrečenih prekršajnih naloga bilo je 15.

- Ukupan iznos izrečenih prekršajnih naloga4.000 eura
- Ukupan iznos naplaćenih prekršajnih naloga.....4.000 eura

2.9.1.2 Inspekcija za drumski saobraćaj

Poslove inspekcijskog nadzora u oblasti drumskog saobraćaja vršila su četiri inspektora za drumski saobraćaj i rješenjem ministra privremeno je bio ovlašćen jedan službenik prema ovlašćenjima iz Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju i drugim propisima.

Prema odredbama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju, inspektor je ovlašćen da:

- pregleda: motorna vozila; autobuske stanice; glavna autobuska stajališta; autobuska stajališta; teretne stanice; ugovore; prevozne isprave; licence; izvode licence; dozvole; odobrenja, rješenja, redove vožnje i drugu dokumentaciju koja omogućava uvid u poslovanje prevoznika, lica koje upravlja autobuskom stanicom, glavnim autobuskim stajalištem ili teretnom stanicom, kao i da utvrđuje identitet tih lica;
- naredi otklanjanje nedostataka u vezi: ispunjavanja propisanih uslova za obavljanje javnog prevoza putnika i tereta; prevoza za sopstvene potrebe; uslova za rad autobuskih stanica, glavnih autobuskih stajališta i teretnih stanica; uredne kontrole tehničke ispravnosti vozila; pridržavanja reda vožnje; izvršavanja zadataka i poslova stručnog i voznog osoblja.

U 2013. godini izvršeno je ukupno 4671 inspekcijskih pregleda, od čega je:

- izvršenih redovnih kontrola po programu rada..... 4583
- izvršenih kontrola po prigovoru stranaka..... 88
- izvršenih kontrola u putničkom saobraćaju 2900
- kontrola prevoza robe 1578
- kontrola aut.stanica, preduzeća i preduzetnika.....193
- donijeto rješenja 58
- prekršaji za koje je propisana novčana kazna.....331
- iznosi novčanih kazni..... 110.260,00 €

2.9.1.3 Inspekcija za državne puteve

Inspekcijski nadzor nad stanjem državnih puteva (magistralni i regionalni putevi) vršila su dva inspektora za državne puteve u skladu s odredbama Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o putevima i drugim propisima.

Prema odredbama Zakona o putevima, inspektor je ovlašten da:

- pregleda radove na rekonstrukciji i održavanju javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- pregleda tehničku i drugu dokumentaciju za rekonstrukciju i održavanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- kontroliše izvođenje radova redovnog održavanja puteva, koji su predmet ugovora o održavanju javnih puteva;
- kontroliše stanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta;
- prati pravilno održavanje javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta u skladu sa tehničkim i drugim propisima i uslovima kojima se osigurava sposobnost javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta za nesmetano i bezbjedno odvijanje saobraćaja;
- kontroliše uslove odvijanja saobraćaja na javnom putu;
- kontroliše pravilno i redovno sprovođenje propisanih mjera zaštite javnog puta;
- prati primjenu tehničkih propisa, tehničkih normativa i standarda i normi kvaliteta prilikom izvođenja radova i upotrebe materijala kod rekonstrukcije i održavanja javnog puta;
- kontroliše da li izvođač radova na rekonstrukciji javnog puta, njegovog dijela i putnog objekta vodi knjigu inspekcije i građevinski dnevnik na propisan način;
- provjerava da li se javni put, njegov dio i putni objekat koristi na osnovu izdate upotrebne dozvole, da li je izdata na propisan način.

U 2013. godini izvršeno je ukupno 67 inspekcijska pregleda, po službenoj dužnosti i po prijavi stranaka, od čega:

- donijeto zapisnika.....	22
- broj kontrola	67
- broj kontrola pri kojima rješenje nije donešeno.....	67
- izvršenje sprovedeno.....	22

2.9.1.4 Inspekcija u željezničkom saobraćaju

Poslove inspekcije željezničkog saobraćaja obavljao je jedan inspektor za željeznički saobraćaj u skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Zakonom o željeznici, Zakonom o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju i drugim propisima.

Odredbama *Zakona o željeznici i Zakona o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju*, propisane su obaveze i ovlaštenje inspektora, od kojih su najznačajnije:

- da li se željeznički saobraćaj vrši na način i pod uslovima utvrđenim pomenutim zakonima;
- da li je upravljač infrastrukture odnosno prevoznik organizovao unutrašnju kontrolu nad bezbjednim odvijanjem željezničkog saobraćaja i da li se ta kontrola redovno i efikasno vrši;
- provjera tehničke dokumentacije za modernizaciju i održavanje infrastrukture kao i izvođenje radova na infrastrukturi;
- provjera stanja i pravilnog održavanja infrastrukture i voznih sredstava sa stanovišta bezbjednosti saobraćaja;
- provjera poštovanja utvrđenog i objavljenog reda vožnje;
- provjera stručne obučenosti i zdravstvene sposobnosti radnika koji neposredno vrše željeznički saobraćaj;
- provjera bezbjednosti saobraćaja na putnim prelazima i ukrštanjima pruga;
- provjera odredbi koje se odnose na zaštitini pružni pojas i dr.

U 2013. godini izvršeno je ukupno 35 inspekcijskih pregleda, od čega je:

- donijeto rješenja	16
- broj kontrola	35
- broj kontrola pri kojima rješenje nije donešeno.....	19
- izvršenje sprovedeno.....	12

Napomena: Iz oblasti inspekcijskog vršenja nadzora u željezničkom saobraćaju, neizvršena rješenja odnose se na nepostavljanje drumske signalizacije na putnim prelazima pruge Nikšić-Podgorica, na teritoriji Opštine Danilovgrad, kao i dva rješenja koja se odnose na rušenje objekata, nelegalno sagrađenih u blizini pruge Vrbnica-Bar i zabranu gradnje po kom nije postupljeno.

2.9.2 Prvostepeni upravni postupak - SPI

Ministarstvu saobraćaja i pomorstva u 2013. godini, podnijeto je 89 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, koji su riješeni na sljedeći način:

- broj podnesenih zahtjeva.....	89
- broj postupaka u toku.....	3
- broj usvojenih zahtjeva	42
- broj odbijenih zahtjeva	37
- broj odbačenih zahtjeva	2
- broj proslijeđenih na nadležnost	5
- broj podnesenih - žalbi.....	26

2.9.3 Drugostepeni upravni postupak

U drugostepenom upravnom postupku, Ministarstvu saobraćaja i pomorstva u 2013. godini, podnijeto je 46 žalbi na rješenja prvostepenih organa, koje su riješene na sljedeći način:

- broj riješenih žalbi.....	46
- broj usvojenih žalbi.....	10
- broj odbijenih žalbi.....	33
- broj odbačenih žalbi.....	3
- broj proslijeđenih na nadležnost	1
- broj podnesenih tužbi.....	17
- broj usvojenih tužbi.....	6
- broj odbijenih tužbi.....	2
- broj izmijenjenih odluka povodom podnijete tužbe.....	3
- broj nedonešenih presuda.....	6

3 IZVJEŠTAJ ORGANA U SASTAVU MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

3.1 UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI

3.1.1 Djelokrug rada

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave propisani su poslovi koje vrši Uprava pomorske sigurnosti kao ORGAN u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva,

Organizacione jedinice Uprave pomorske sigurnosti su:

Sektor za tehnički inspektorat plovnih objekata

1.a) Odsjek za tehničko održavanje

1.b) Odsjek za registar jahti
Sektor za zaštitu mora od zagađenja sa plovnih objekata
Sektor pomorskih telekomunikacija
Sektor traganja i spasavanja na moru
Sektor pomorske signalizacije

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, za izvršavanje poslova Uprave pomorske sigurnosti, organa u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva, utvrđuje se 30 radnih mjesta službenika i namještenika, sa ukupno 41 izvršiocom od čega je u 2013. godini, u radnom odnosu na neodređeno vrijeme bilo 39 službenika i namještenika.

3.1.2 Prioritetne aktivnosti

Aktivnosti Uprave pomorske sigurnosti u 2013. godini, bile su usmjerene na izdavanje tehničke dokumentacije; obezbjeđenje dežurstva na međunarodnim frekvencijama za poziv opasnosti i sigurnosti; obezbjeđivanje pravilnog funkcionisanja pomorske signalizacije i naplate naknada za korišćenje plovnih puteva u obalnom moru Crne Gore; poslove zaštite mora od zagađenja sa plovnih objekata; učestvovanje na izradi propisa iz oblasti pomorstva i IPA projekata, kao i sprovođenju međunarodne saradnje i saradnje sa međunarodnim organizacijama iz oblasti pomorstva.

U septembru 2013. godine, preuzeta je oprema za zaštitu mora od zagađenja sa plovnih objekata u vrijednosti oko 1.000.000,00 eura i sklopljen je protokol sa Mornaricom vojske Crne Gore o zajedničkom reagovanju.

Sektor zaštite mora od zagađenja u oktobru 2013.godine uspješno je završio akciju čišćenja Risanskog zaliva od zauljanih otpada sa potonulog remorkera.

Tokom 2013. godine, obalna radio stanica Barradio koja radi u okviru Sektora pomorskih telekomunikacija primila je 34 poziva opasnosti „Distress“ van zone odgovornosti, takođe je primljeno 1247 „Adriatic Traffic“ izvještaja, emitovano je 2 poziva hitnosti „Urgency“, emitovana su 43 pomorska radio oglasa – upozorenja na opasnost na moru, emitovano je 1095 pomorskih vremenskih izvještaja i učestvovano u 49 akcija traganja i spašavanja na moru u zoni odgovornosti.

Sektor traganja i spašavanja na moru je sproveo 44 aktivnosti, od čega 27 akcija traganja i spašavanja, 4 evakuacije povrijeđenih osoba i pružanje medicinske i druge pomoći na moru, 1 asistencija drugim državnim organima i 12 testiranja spremnosti reagovanja na COSPAS – SARTSAT pozive.

U periodu izvještavanja Uprava je izvršila 726 tehničkih pregleda plovnih i plutajućih objekata. U ovom periodu obezbjeđeno je održavanje 173 objekta sigurnosti plovidbe (svetionici, obalna svjetla, lučka svjetla, plutače i dnevne oznake). Za obilježavanje novonastale opasnosti u akvatoriju Luke Kotor nabavljena je i postavljena svjetleće plutača, a izvršena je i revitalizacija 5 objekata bezbjednosti plovidbe dok su pojedini ferali zamjenjeni savremenim LED svjetlima čime se ujedno smanjila potrošnja energije.

Sistem menadžmenta kvalitetom Uprave pomorske sigurnosti je tokom 2013. godine primjenjivan, održavan i kontinuirano unaprijeđivan u skladu sa zahtjevima standarda MEST ISO 9001:2009. U septembru 2013. godine je od strane sertifikacione kuće Lloyd's Register izvršena nadzorna provjera primjene sistema menadžmenta kvalitetom kada je u izvještaju konstatovano da je sistem u potpunosti usklađen sa zahtjevima standarda i da se na odgovarajući način održava kontinuirano unaprijeđuje.

Odsjek Registar jahti je u proteklom periodu uradio Brošuru registra jahti na Ruskom jeziku i objavio na internet stranici Uprave. U 2013. godini je registrovano 29 jahti od kojih su 6 u vlasništvu crnogorskih državljana, a 23 u vlasništvu stranih državljana. U 2013 godine se

iz Registra ispisalo 16 jahti. Za upis, obnovu, tehnički pregled i brisanje jahti naplaćeno je 27,723,33 eura. Poreza na upotrebu plovila uplaćeno je 18,087,00 eura. Pregledano je 51 jahta od kojih su 14 obnovni odnosno periodični pregledi. Ažurirani su spiskovi jahti potrebni za efikasan rad Odsjeka Registra jahti.

Ostvareni prihodi u 2013. godini, su iznosili 1.924.965,08 što je za 20,82% više u odnosu na 2012. godinu kada je ostvareno 1,593,216.47 €. Navedeni ostvareni prihodi koji se odnose na naknade bezbjednosti plovidbe, usluge tehničkog pregleda plovnih objekata i naknade registra jahti, prema fakturisanjoj realizaciji iznose 1,924,965.08 € i pri tome uključuju i naknade za korišćenje objekata bezbjednosti plovidbe koje su obračunale i naplatile Lučke kapetanije Bar i Kotor, a o kojima su mjesečno izvještavale Upravu pomorske sigurnosti.

Realizovani izdaci Uprave pomorske sigurnosti u 2013. godini putem programa organizacionog koda 410012601, iznose ukupno 657.706,73 € i u odnosu na 2012. godinu u kojoj su ukupni realizovani izdaci (sa programa 410012601 i 410022601) iznosili 752.285,84 €, manji su za 12,57 procenata.

3.2 LUČKA UPRAVA

3.2.1 Djelokrug rada

Lučka uprava je organ uprave, u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva, formiran na neprofitnoj osnovi sa nadležnostima propisanim Zakonom o lukama („Sl.list CG“, broj 51/08, 40/11, 27/13) i Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“ broj 05/12, 61/12)

Djelokrug rada Lučke uprave je utvrđen članom 18 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“ broj 05/12, 61/12), a obuhvata poslove uprave koji se odnose na luke od nacionalnog značaja: staranje o izgradnji, rekonstrukciji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unaprijeđenju luka; nadzor nad korišćenjem luka, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci; kontrolu nad izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom lučke infrastrukture i suprastrukture; obezbjeđenje uslova za obavljanje pomorskog saobraćaja i lučkih usluga u luci i na sidrištu luke; primjenu domaćih propisa, međunarodnih sporazuma i standarda koji se odnose na luke; pripremu planova razvoja luka koje donosi Vlada; obezbjeđenje poslovanja luke u skladu sa tržišnim principima; pripremu kriterijuma za utvrđivanje visine naknade za korišćenje lučke infrastrukture; pripremu koncesionog akta, učestvovanje u postupku za dodjelu koncesije i zaključivanje ugovora o koncesiji; odobravanje iznosa naknade za lučke usluge na osnovu maksimalno utvrđenog iznosa ove naknade; kontrolu izvršavanja ugovora o koncesiji; regulaciju i koordinaciju odnosa i aktivnosti između koncesionara; održavanje i korišćenje lučke suprastrukture koja je u državnoj svojini i koja nije data u koncesiju; pripremu sadržaja i način vođenja registra koncesija; utvrđivanje maksimalnog iznosa naknada za lučke usluge; pokretanje postupka za dodjelu koncesije; zaključivanje ugovora o koncesiji sa izabranim ponuđačem; obezbjeđivanje da koncesionar bude upisan u registar koncesija; obezbjeđivanje koncesionaru ispunjavanje uslova u skladu sa međunarodnim i domaćim propisima kojima se reguliše zaštita ljudskih života na moru; obezbjeđenje ispunjavanja uslova utvrđenih međunarodnim i domaćim propisima kojima se reguliše sprječavanje zagađivanja životne sredine sa brodova, zaštita morske sredine i priobalnog područja i civilna odgovornost za štetu izazvanu zagađenjem, kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnosti.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđena je unutrašnja organizacija i sistematizacija Ministarstva saobraćaja i pomorstva i organa u sastavu Ministarstva, kao i organizacionih jedinica u njihovom sastavu.

Organizaciona jedinica Lučke uprave je Sektor za luke. Navedenim pravilnikom u Sektoru je sistematizovano 8 radnih mjesta sa 8 izvršilaca od čega je u 2013. godini, u radnom odnosu na neodređeno vrijeme bilo zaposleno dvoje službenika i direktor Uprave. Poslove javnih nabavki, opšte pravne i knjigovodstveno računovodstvene poslove obavljali službenici Ministarstva raspoređeni na poslovima u Lučkoj upravi Kotor, 3 izvršioca na određeno vrijeme.

3.2.2 Prioritetne aktivnosti, razvoj i unapređenje rada u zakonodavnom okviru

Aktivnosti Uprave u 2013.godini, bile su usmjerene na: realizaciji obaveza predviđenih Programom rada Vlade i Ministarstva (zaključci i preporuke); izradu i učešće u izradi normativne regulative; normativno uređivanje odnosa u lukama, kao i korišćenja i upravljanja lučkom infrastrukturom.

U normativnom dijelu prioritetne aktivnosti su bile vezane za učešće u izradi: Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama, koji je usvojen u Skupštini Crne Gore u junu 2013. godine, Nacrta Pravilnika o visini naknada za lučku infrastrukturu, Pravilnik o načinu evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura, Pravilnik o načinu pripreme obračuna zarada i drugih primanja, Interno upustvo za sprovođenje javnih nabavki u Lučkoj upravi, kao i učešće u izradi zakonskih i podzakonskih akata koji se tiču obavljanja pomorskog saobraćaja i lučkih usluga.

U Registar koncesionara su upisane sve tekuće promjene. Donijeti su akti za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih. Uredno je vođena personalna evidencija.

U skladu sa Zakonom su urađena i blagovremeno koncesionarima dostavljena rješenja vezana za koncesione naknade. Zaokružena je organizaciono funkcionalna i programska regulativa uz prethodno provedenu proceduru.

Saglasno potrebi da Uprava ima nadzor nad svim aktivnostima na lučkom području luka od nacionalnog značaja, pokrenuta je inicijativa kod resornog Ministarstva, da se kroz pravnu regulativu sinhronizuju postojeće različite pomoćne djelatnosti operatera na lučkom području, za koje obavljanje nemaju saglasnost Lučke uprave. Osnov za navedeno sadržan je u članu 14. stav 1 i 3 Zakona o lukama („Sl. List CG“ broj 51/08), kojim se definiše predmet koncesije i uslov obavljanja djelatnosti. Pomoćne djelatnosti koje su u svakodnevnom opticaju na lučkom području i u nekoj su od navedenih veza sa lučkom uslugom, pri čemu nijesu obuhvaćene koncesionim ugovorom sa koncesionarom, a bitne su za: postojanje, kvalitet i sveobuhvatnost lučke usluge, i u pravilu ih obavljaju druga pravna i fizička lica koja sa koncesionarom imaju/treba da imaju komercijalni, neki drugi ugovor i/ili odobrenje. Uglavnom u pitanju su: agencijski poslovi (pomorski agent), prihvatanje, skupljanje i transport otpadnih voda, opasnog i komunalnog otpada, snadbijevanje plovila (vodom, gorivom, hranom itd.), poslovi zastupanja u carinskom postupku (špediterski poslovi), fumigacija tereta, dezinfekcija, dezinsekcija i deretizacija, pružanje usluga putnicima (autobuski prevoz, turističke agencije, putničke agencije i sl.), neki od lučkih servisa, poslovi raznih sanitarnih i zdravstvenih kontrola, transfer morskim putem u okviru lučkog područja i dr.

Uprava je tokom 2013. godine, u okviru nadležnosti izradila i s lučkim terminal operatorima usaglasila Pravilnik o naknadama za korišćenje lučke infrastrukture u cilju njegove implementaciji u 2014. godini. Sadašnje stanje, odnosno upravljanje lučkom infrastrukturom, sistemom sigurnosti i bezbjednosti i zaštitom životne sredine u lukama od nacionalnog značaja, osim luke Kotor, je regulisano kao obaveza koncesionara (Aneksom I ugovora sa AD „Luka Bar“, koncesionim ugovorima sa „Jadransko brodogradilište“ AD Bijela, AD KTGT i AD „Marina“ Bar).

Lukom Kotor upravlja kompanija AD Luka Kotor, koja kao lučki terminal operator nema sa koncedentom, u skladu sa zakonom, zaključen ugovorni odnos za korišćenje zemljišta i lučke infrastrukture. U cilju uspostavljanja modela upravljanja lučkom

infrastrukturu u skladu sa ZOL-om, a shodno zaključcima sa zajedničkog sastanka predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Lučke uprave, „Luke Kotor“ AD, AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“ i „Luke Bar“ AD (Zapisnik sa sastanka – Dokument br. 58/67, od 10. 12. 2012.g.), formiran je Radni tim, koji je u februaru mjesecu 2013. godine predložio dva dokumenta: Informaciju - presjek stanja – upravljanja lučkom infrastrukturom u lukama od nacionalnog značaja i Prijedloga modela integralnog upravljanja lučkom infrastrukturom, sistemom sigurnosti i bezbjednosti i zaštitom životne sredine, koji treba da posluži kao polazna osnova za donošenje određenih odluk ili preporuka za dalje postupanje vezano za upravljanje ovim sistemima u lučkom području.

U 2013. godini, aktivnosti su bile usmjerene na dva podjednako značajna segmenta: briga o održavanju, razvoju i modernizaciji lučke infrastrukture i suprastrukture luka nacionalnog značaja na jednoj i praćenje implementacije zaključenih, kao i pripremu za zaključivanje novih koncesionih ugovora odnosno stvaranje pretpostavki, da preostala dva operatera na lučkim područjima luka od nacionalnog značaja (lučki operatori AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“ Bar i AD „Luka Kotor“ Kotor), regulišu faktičko stanje koje se odnosi na korišćenje lučke infrastrukture i preuzmu prava i obaveze u skladu sa Zakonom o lukama.

U skladu sa ZOL-om, a u cilju rješavanja infrastrukturnih pitanja i razvoja lučkog područja, sa svim pripadajućim modernim trgovačkim sadržajima u kontejnerskom prometu i prometu generalnih tereta, a u smislu odredbi Odluke o određivanju luka prema značaju („Sl.list CG“ broj 20/11), u decembru 2013. godine zaključen je koncesioni ugovor sa AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“, nakon provedene privatizacije od kompanije Global Ports koja je kupivši većinski paket akcija, AD KTGT, stekla ekskluzivno pravo da zaključi ugovor o koncesiji.

Ugovor o prodaji akcija „Marina“ AD Bar uz obavezu investicionog ulaganja u skladu sa Ugovorom o koncesiji raskinut je na osnovu poglavlja 7 tačke 7.1 Ugovora. Raskidanjem ovog ugovora, raskinut je i Ugovor o koncesiji.

Shodno nadležnostima Uprava je u kontinuitetu, tokom 2013. godine, nastojala da kompaniji AD „Luka Kotor“ Kotor, pravno formalizuje status terminal operatora u luci Kotor. No, svi pokušaji ostali su bez rezultata, iz razloga što predloženi zakonski model koji je primjenjiv u postojećoj konstalaciji odnosa, nije bio prihvatljiv za menadžment kompanije.

Uprava je u toku 2013. godine sarađivala sa drugim ministarstvima, upravama i institucijama sistema, na pripremi projekata, davanju mišljenja i koncipiranju određenih dokumenata. Predstavnici Uprave su učestvovali i dali svoj doprinos u nizu seminara i radionica u organizaciji Uprave za kadrove, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. U skladu sa nadležnostima uprava je redovno i blagovremeno davala mišljenje na nacрте i predloge prostorno planske dokumentacije upućene od Ministarstva održivog razvoja i turizma na davanje mišljenja, prijedloga i sugestija.

NVO-u i građanima su dostavljane informacije na sopstvenu inicijativu, saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, službenim glasilima i Web stranicama Uprave. U svakodnevnim aktivnostima Uprave, u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama i podzakonskim aktima, a polazeći od akcionog plana posvećuje punu i dužnu, pažnju saradnji sa nevladinim organizacijama. Sve aktivnosti su dostupne javnosti, a svaka inicijativa nevladinih organizacija i uopšte građana se razmatra sa dužnom pažnjom. Lučkoj upravi je u toku 2013. godine primljen dvadesetjedan zahtjev za slobodan pristup informacijama, od nevladinih organizacija. Po svim zahtjevima je doneseno rješenje u propisanom roku. Podnesena je svega jedna žalba od NVO MANS, koja je od drugostepenog organa Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, odbijena kao neosnovana.

Nepostojanje publikacije sa sadržajem vezanim za djelokrug rada Lučke uprave i njenog funkcionisanja, kao i potreba predstavljanja luka nacionalnog značaja i terminal operatora u njima opredijelili su pokretanje projekta izrade i publikovanja, informacionog

biltena, »Informator o lukama nacionalnog značaja«. Informator je kao prva publikacija ove vrste promovisan 24.10.2013. godine u muzeju grada Perasta. Informator je pripremila Lučka uprava u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva, a sadrži sve bitne informacije o crnogorskom teritorijalnom moru, podatke o klimi, karakteristikama obale i najvažnije o lukama koje je Vlada Crne Gore Uredbom proglasila za luke od nacionalnog značaja. U informatoru su sublimirane sve nadležnosti Uprave, koja je od Vlade Crne Gore imenovana i ovlašćena za te poslove.

Izdanje Informatora je dvojezično, na crnogorskom i engleskom i sadrži brojne fotografije i ilustracije. Kvalitetno odštampan »Informator o lukama od nacionalnog značaja« na našem i engleskom jeziku pruža uvid u brojne podatke kao što su površina Crne Gore i njenog teritorijalnog mora, dužina obale, službeni jezik, kreditne kartice, nacionalni parkovi, stanovništvo, valuta, vremenska zona, rijeke i jezera, prosječni meteo podaci, geografske koordinate svih pet luka od nacionalnog značaja, udaljenost od važnih luka u regionu, funkcionisanje operativnih obala, dubina mora, nautičke karte, brodogradilišni kapaciteti, lučke kapetanije i ispostave uz kontakt telefone, mejlove i sajtove.

Koncesiona naknada, visina i kriterijumi

Kontinuirano u okviru svojih ovlašćenja Uprava je animirala koncesionare da u rokovima regulisanim, izdatim Rješenjima za koncesionu naknadu, izmiruju svoje ugovorne obaveze.

Ranije, Ugovorom o koncesiji utemeljeni kriterijumi za utvrđivanje visine koncesionih naknada su poštovani, i u izvještajnom periodu nijesu korigovani.

Ugovorne obaveze koncesionara po osnovu koncesione naknade (fiksno dijela za 2013. godinu i varijabilnog za 2012. godinu):

Koncesionar AD „Marina“ Bar

Fiksni dio koncesione naknade u iznosu: 116.535,76 € (U dvije rate i to I rata – 58.267,88 (20.07.2013) a dio druge rate plaćen je u januaru ove godine 27.01.2014. godine u iznosu od 40.000,00 €. Preostali dio od 18.267,88 € do punog iznosa druge rate duguju.

Varijabilni dio koncesione naknade za 2012. godinu: obračunata saglasno propisima na iznos od 20.042,48 € (Plaćena u dvije rate i to (I rata – 10.021,14 (20.06.2013)

II rata – 10.021,14 (20.12.2013).

Koncesionar „Ocean Montenegro“ d.o.o. Bar

Fiksni dio koncesione naknade u iznosu: 29.514,95 € jednokratno je doznačena u korist budžeta Crne Gore.

Varijabilni dio koncesione naknade za 2012.godinu: obračunata saglasno propisima na iznos 19.544,46 € i uplaćena u predviđenom roku.

Koncesionar AD „Jadransko brodogradilište „ Bijela

Fiksni dio koncesione naknade u ukupnom iznosu: 36.000,00 € bez PDV-a

Upłaćene tri rate, u iznosu od 27 000 €, koncesionar duguje, jednu rata na iznosu od 9000 € (rok za plaćanje 31.01.2014. godine)

Varijabilni dio koncesione naknade za 2012.godinu iznosi: 0,00 €. Shodno Članu 6.1 Koncesionog Ugovora »Varijabilna naknada nakon dostavljenog revidovanog bilansa uspjeha bez troškova kamata poreza i amortizacije utvrđuje se, ukoliko je obračun EBITDA (prihod umanjen za rashoid bez troškova kamata, poreza i amortizacije) na iznos do 5.000.000 eura – 5% na EBITDA, a preko 5.000.000 – 3% na EBITDA«, AD »Jadransko brodogradilište« dostavilo je revidovani bilans uspjeha za 2012. godinu nezavisne revizorske kuće DOO »Deloitte« iz Podgorice po kome je EBITDA negativan, pa se nisu stekli uslovi za obračun varijabilne koncesione naknade za 2012. godinu.

Koncesionar AD „Luka Bar“

Aneksom I na Ugovor o korišćenju morskog dobra, i stopi inflacije za 2012 godinu po zvaničnom saopštenju Monstata, utvrđena je ukupna *koncesiona naknada za 2013. godinu na iznos od: 39.632,88 €*.

Koncesionar je cjelokupan iznos zaključno sa 15.10.2013. godine uplatio u korist budžeta Crne Gore.

Koncesionar AD „KTGT“ - Bar

U skladu sa Sporazumom i stopom inflacije za 2012. godinu po zvaničnom saopštenju Monstata određena je fiksna koncesiona naknada za 2013. godinu u iznosu od: **24.446,08 €**

Koncesionar nije ispunio svoje Ugovorom predviđene obaveze, o plaćanju koncesionih naknada. Tako, ukupan dug AD „KTGT“ iznosi 32.929,37 €. (po osnovu fiksne koncesione naknade za 2012. godinu, duguje 8.483,29 € i cijeli iznos od 24.446,08 € za 2013. godinu.

Zaključno sa 31.12.2012. godine uplaćeno je 206.002,65€ na ime koncesionih naknada (fiksne i varijabilne). (bez naknadnih januarskih 2014. uplata duga)

* Po osnovu varijabilnog dijela koncesionih naknada planiran je prihod budžetu CG u iznosu od 39.586,94 € i u cjelosti je ostvaren zaključno sa 31.12.2013. godine

* Prihod budžeta CG po osnovu fiksnog dijela koncesionih naknada, sa stanjem na 31.12.2013. godine, ostvaren je u iznosu od 166.415,71€ i manji je, u odnosu na projektovani 266.612,96 eura, za 100.197,25 €.

Na osnovu iznijetog, proizilazi da dugovanja koncesionara po osnovu koncesionih naknada (2012 i 2013. godine) na dan 31.12.2013. godine, iznose 100.197,25 €. Od toga:

- dug četvrte rate 9.000,00 € AD „Brodogradilište Bijela“
- dug AD „KTGT“ u iznosu od 32.929,37 i to: 8.483,29 preostalo dugovanje iz 2012. godine i 24.446,08 € naime koncesione naknade za 2013. godinu.
- dug II rate fiksne koncesione naknade 58.267,88 € - AD „Marina Bar“ (dio uplaćen u januaru 2014. god– 40.000,00 €)

Ukupni planirani prihod od koncesionih naknada iznosio je 306.199,90 €, međutim on nije u cjelosti ostvaren. Na dan 31.12.2013. godine ukupni ostvareni prihod po ovom osnovu iznosio je 206.002,65 €, ili u procentima cca 67% od planiranog.

Međutim, krajem januara 2014 godine AD „Marina Bar“ uplatila je dio duga po osnovu druge rate fiksne koncesione naknade u iznosu od 40.000,00 €, tako da je u korist budžeta CG, ukupno uplaćeno 246.002,65 € ili cca 80%.

3.2.3 Međunarodna saradnja

U okviru međunarodne saradnje, Lučka uprava je u oktobru 2013. godine preko Univerziteta CG – Fakulteta za pomorstvo dobila poziv za apliciranje zajedničkog projekta koji će biti finansiran iz budžeta IPA Prekograničnog programa Hrvatska-Crna Gora za 2012. i 2013. godinu (Treći poziv za dostavljanje projekta).

Riječ je o projektu koji bi se bavio istraživanjem životne sredine u odnosu na kvalitet vazduha u Bokokotorskom zalivu, odnosno u okolini grada Dubrovnika, s aspekta nivoa emisije u odnosu na pomorska transportna sredstva.

Poznato je, da je u prethodnom periodu ostvareni broj uplovljenja brodova za kružna putovanja morem u Bokokotorskom zalivu i luci Dubrovnik znatno povećan i iz tog razloga, smatrali smo da je istraživanje ove problematike veoma neophodno. Na taj način bi se po prvi put pokušalo realizovati ovo veoma značajno istraživanje koje je bilo, a i sada je predmet istraživanja u mnogim djelovima svijeta.

Funkcionalni lider ovog projekta sa crnogorske strane je Univerzitet Crne Gore, Fakultet za pomorstvo, Lučka uprava Crne Gore i Agencija za zaštitu životne sredine CG.

Partneri sa Hrvatske strane su Lučka uprava Dubrovnik i Sveučilište u Dubrovniku – Pomorski odjel. Radni tim je 13.12.2013.god. predao projektnu aplikaciju za IPA Prekogranični program Hrvatska – Crna Gora 2007-2013. Naziv projekta je: „*Promoting joint sustainable environmental development in the Boka Kotorska Bay and the city of Dubrovnik: Cruise Ships Emission Investigation*“. Rezultati prihvaćenih projekata biće poznati krajem 2014. godine, a prihvaćeni projekti će započeti realizaciju u januaru 2015. godine.

U toku protekle godine i Institut za biologiju mora započeo je sa realizacijom IPA Strateškog projekta pod nazivom „*Derelict Fishing Gear Management System in the Adriatic Region*“. U projekat je uključeno 7 zemalja (Crna Gora, Slovenija, Italija, Hrvatska, Albanija, Bosna i Hercegovina i Grčka) odnosno 15 različitih Institucija koje imaju iskustva u pitanjima zaštite životne sredine. Projekat je urađen u skladu sa ključnim zahtjevima MSDF (Marine Strategy Framework Directive) koji se odnose na sinhronizovano sakupljanje i pravljenje baze podataka i koherentan monitoring na subregionalnom nivou.

Cilj ovog projekta je da se procjeni količina i vrsta otpada u moru i izradi baza za buduću Strategiju smanjenja otpada u Jadranskom moru. Aktivnosti projekta podrazumijevaju uključivanje različitih korisnika (ribarstvenog sektora, naučnika, predstavnika Opština, Agencija, Lučkih uprava i Ministarstava, nevladinih organizacija i industrije reciklaže). Nakon završetka projekta dobiće se prva procjena stanja otpada u Jadranskom moru na osnovu podataka dobijenih istraživanjima koje će se sprovesti u pilot zonama (Bokokotorski zaliv i dio otvorenog mora crnogorskog primorja), procjenice se uticaj mikroplastike na živi svijet u moru, a predviđene su i konkretne akcije sakupljanja otpada u cilju njegovog smanjenja.

Plan je da se nakon konkretnih akcija čišćenja mora postave plastični kontejneri u svim našim lukama u koje će se odlagati morski otpad koji potiče uglavnom iz ribarskog sektora, ali i bilo koji drugi otpad iz mora.

Partnerstvo Lučke uprave u ovom projektu ogledat će se u dijelu pronalaženja načina i mjesta u luci koje će se koristiti za odlaganje morskog otpada.

Morski otpad prevazilazi nacionalne granice, pa je očigledno da je neophodan koordiniran odgovor kako bi se riješilo pitanje morskog otpada svake zemlje Jadrana i njene primorske zone. Saradnja sa partnerskim zemljama uticaće na razmjenu ideja, iskustava, tehnika i znanja, stvorice se povoljno okruženje za buduću saradnju i zajedničke aktivnosti na Jadranu.

3.3 DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ

3.3.1 Djelokrug rada i struktura zaposlenih

Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave propisano je da Direkcija za saobraćaj vrši poslove koji se odnose na:

- upravljanje, razvoj, gradnju, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu državnih puteva Crne Gore;
- učestvovanje u izradi strategije, srednjoročnog programa i godišnjih planova;
- pripremu poziva na nadmetanje, sprovođenje postupka ustupanja radova za izradu tehničke dokumentacije, izvođenje radova na izgradnji, rekonstrukciji, redovnom i investicionom održavanju, pružanje tehničke pomoći motorizovanim učesnicima u saobraćaju na državnim putevima;
- organizaciju stručne kontrole i kvaliteta izvedenih radova;
- pokretanje postupka za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa;
- pribavljanje odobrenja za građenje, prijem i predaju izgrađenih državnih puteva na eksploataciju;
- vođenje baze putnih podataka;
- evidenciju nepokretnosti koje pripadaju državnim putevima;
- pripremu finansijske dokumentacije i praćenje utroška finansijskih sredstava;
- izdavanje saglasnosti za priključenje i ukrštanje državnog puta sa drugim putevima;
- postavljanje infrastrukturnih objekata (cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova i dr.) na državnom putu i zaštitnom pojasu;
- zakup putnog zemljišta;

- izdavanje dozvola za obavljanje vanrednog prevoza;
- izdavanje odobrenja za postavljanje natpisa i reklama, saobraćajno tehničkih uslova za projektovanje priključaka na državni put i saglasnosti na izrađenu tehničku dokumentaciju, izdavanje i ukidanje dozvola za prevoz putnika i tereta u međunarodnom prevozu i međumjesnom unutrašnjem prevozu u drumskom saobraćaju;
- izdavanje i ukidanje licenci za javni prevoz putnika i tereta u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju i pružanje usluga autobuskih stanica, razmjenu i dodjelu dozvola dobijenih za slobodni prevoz putnika u međunarodnom drumskom saobraćaju;
- kategorizaciju autobuskih stanica i glavnih autobuskih stajališta i teretnih stanica i ispunjenost uslova za njihov rad;
- zabranu obavljanja prevoza u drumskom saobraćaju stranom prevozniku na teritoriji Crne Gore;
- registraciju i ovjeru usklađenih i važećih redova vožnje u međumjesnom linijskom saobraćaju;
- ukidanje važećih redova vožnje u međunarodnom prevozu;
- kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.

U Direkciji za saobraćaj je zaposleno 38 službenika koji su raspoređeni u sljedeće organizacione jedinice:

1. Sektor za pripremu, građenje, održavanje i zaštitu državnih puteva
 - 1 a) odsjek za tehničku pripremu, građenje i rekonstrukciju državnih puteva
 - 1 b) odsjek za redovno i investiciono održavanje i zaštitu državnih puteva i vođenje baze podataka državnih puteva
2. Sektor za drumski saobraćaj
3. Sektor za izdavanje dozvola i saglasnosti

3.3.2 Realizovane aktivnosti

Planom redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2013. godinu planirano je izvođenje radova, koji se finansiraju kroz tekući i kapitalni budžet Direkcije za saobraćaj.

U tekućem budžetu za 2013. godinu predviđena su sredstva u ukupnom iznosu od 9.740.000,00 eura. Za redovno održavanje i zaštitu državnih puteva u iznosu od 9.440.000,00 eura i za "Pomoć - informacije" (SPI) na državnim putevima u Crnoj Gori 300.000,00 eura.

U Kapitalnom budžetu za 2013. godinu za poslove investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva planirana su sredstva u iznosu od 30.000.000,00 eura. Kapitalni budžet je pratio devet programa.

3.3.2.1 Radovi praćeni kroz programski budžet

Redovno održavanje državnih puteva

Radove na održavanju i zaštiti magistralnih i regionalnih puteva u periodu od 01.01.2013. do 31.12.2013. godine izvodilo je preduzeće "Crnogoraput" AD na osnovu Ugovora br. 01-5157/1 od 01.05.2010. godine. Ugovor se odnosi na period: od 01.06.2010. godine do 01.06.2014. godine. Preduzeće "Crnogoraput" AD je na osnovu Ugovora i dinamičkih planova, koji su sastavni dio Ugovora, realizovalo radove na održavanju i zaštiti 1.847,74 km magistralnih i regionalnih puteva u van zimskom i zimskom periodu. U sklopu zimskog održavanja, održavani su i putevi koji vode ka zimskim turističkim centrima: Savinom kuku, Jezerinama i Vučju. Izvršeno je radova po potpisanim situacijama u vrijednosti od 8.753.579,40 eura.

Služba pomoći i informacija na državnim putevima

Djelatnost „Službe pomoći – informisanja“ (SPI) je davanje informacija o stanju na putevima i pružanje tehničke pomoći motorizovanim učesnicima u saobraćaju na državnim putevima Crne Gore. U 2013. godini ovu djelatnost vršio je Auto-moto savez Crne Gore, na osnovu Anex-a Ugovora, u skladu sa Zaključkom Vlade broj 06-1184/2 od 27. maja 2013. godine i broj 08-3118/2 od 26. decembra 2013. godine. Uložena sredstva za ovu djelatnost, za 2013. godinu, iznose 300.000,00 eura, koliko je bilo i planirano. U toku 2013. godine Auto-moto savez Crne Gore kroz službu SPI obavio je sljedeće aktivnosti:

- svakodnevno informisanje o stanju na putevima organizovano 24 sata;
- svakodnevno angažovanje SPI resursa – vozila tehničke pomoći i šlep vozila;
- periodično informisanje putem propagandnog materijala;
- svakodnevno obavještavanje učesnika u saobraćaju obavljivano je u preko 38 medija;
- opravka vozila na putu;
- transport neispravnih vozila.

3.3.2.2 Radovi praćeni kroz kapitalni budžet

3.3.2.2.1 Eksproprijacija zemljišta za izgradnju autoputa Bar – Boljari, dionica od Smokovca do Mateševa

Planirana sredstava u 2013. godini iznosila su 100.000,00 eura od toga je realizovano 88.268,12 eura.

3.3.2.2.2 Rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore

Budžetom Crne Gore za 2013. godinu predviđena su sredstva, u iznosu od 8.250.000,00 eura za izgradnju mosta na kanalu Port Milena u Ulcinju, izgradnju obilaznice oko Golubovaca III faza, obilaznice oko Nikšića II faza, obilaznice oko Rožaja II faza i izgradnju bulevara od Budve do Bečića.

▪ Izgradnja mosta na kanalu Port Milena

Izgradnjom mosta preko kanala Port Milena izvršeno je povezivanje bulevara u Ulcinju sa putem za Štoj, odnosno Adu Bojanu. Ukupna dužina poteza koji je obuhvaćen projektom iznosi 920 m. Pored povezivanja dvije obale na putnom pravcu Ulcinj – Ada Bojana, ovaj objekat zadovoljava i funkciju propusnosti za vodeni put u kanalu – marini Port Milena. Dio elektro-hidrauličnog sistema za podizanje konstrukcije postaviće se kada se za to steknu uslovi.

Radovi na izgradnji mosta otpočeli su u decembru 2010. godine. Vrijednost potpisanog Ugovora sa izvođačem radova „Primorje“ AD Ajdovščina je 13.903.764,07 eura. Pošto je nad izvođačem radova uveden stečaj, radovi nijesu završeni u 2012. godini kako je bilo planirano. Vlada Crne Gore, na sjednici od 13. septembra 2012. godine, razmotrila je informaciju o nastavku izgradnje ovog objekta i donijela zaključak da Direkcija za saobraćaj završi sve radove sa podizvođačima Glavnog izvođača radova, a pod uslovima iz Ugovora između Izvođača i Podizvođača br. 12/10 od 17.06.2010 godine.

U 2013. godini izvršeno je radova u vrijednosti od 838.468,80 eura. Ukupna vrijednost svih izvedenih radova na izgradnji mosta na kanalu Port Milena iznosi 13.869.517,43 eura. Objekat je otvoren 21. maja 2013. godine.

▪ Izgradnja obilaznice oko Golubovaca III faza

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na izgradnji obilaznice oko Golubovaca III faza u dužini od 3,60 km, izabran je „Alpine Bau“ – Beč. Podizvođač je „Bemax“ – Podgorica. Ugovorena vrijednost radova: 4.204.573,75 eura. Ugovoreni rok završetka radova: 12 mjeseci. Radovi su počeli 16. aprila 2012. godine. Radovi kasne zbog uvođenja stečaja kod izvođača „Alpine Bau“ – Beč i zbog kašnjenja radova na eksproprijaciji zemljišta, što je obaveza Glavnog grada Podgorica. Vlada

Crne Gore donijela je Zaključak br. 08-2383/3 od 24. oktobra 2013. godine o nastavku radova sa Podizvođačem "Bemax"- Podgorica. Vrijednost izvršenih radova u 2013. godini po privremenim situacijama iznosi 447.130,00 eura. Ukupna vrijednost izvedenih radova do kraja 2013. godine iznosi 2.644.116,77 eura. Radovi su nastavljeni u 2014. godini.

- Izgradnja obilaznice oko Nikšića

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na izgradnji obilaznice oko Nikšića čija je dužina 10,30 km, izabran je izvođač „Mehanizacija i programat“ AD Nikšić. Ugovorena vrijednost radova je 8.874.899,99 eura. Ugovoreni rok završetka radova 24 mjeseca. Radovi su počeli 25. februara 2013. godine.

Vrijednost izvršenih radova do kraja 2013. godine po privremenim situacijama iznosi 3.320.379,14 eura. Radovi su nastavljeni u 2014. godini.

- Izgradnja II faze obilaznice oko Rožaja

U 2013. godini planirana je izrada tehničke dokumentacije za izgradnju II faze obilaznice Rožaje, što nije urađeno, odnosno obaveza je prebačena i sadržana u Planu za 2014. godinu.

- Izrada tehničke dokumentacije za izgradnju bulevara od Budve do Bečića (spajanje dva postojeća bulevara)

Tenderska procedura za izbor najpovoljnijeg Projektanta koja je vršena u 2012. godini je obustavljena zbog toga što su sve ponude bile neispravne. U 2013. godini obnovljena je tenderska procedura i izabran je projektant "DB Inženjering"d.o.o. Ugovorena vrijednost radova je 59.637,60 eura. Projektovanje je u toku i nastaviće se u 2014. godini. Završen je Generalni projekat. Ukupna vrijednost izvedenih radova na projektovanju u 2013. godini iznosi 7.897,73 eura.

3.3.2.2.3 Rekonstrukcija i modernizacija državnih puteva

- Rekonstrukcija puta Vilusi – Vračenovići, dionica Petrovići – Vračenovići

Planom za 2013. godinu za ove radove planirano je 1.000.000,00 eura. U 2014. godini, sprovede se tenderska procedura za realizaciju tehničke dokumentacije. Kada komisija za reviziju projekta prihvati Glavni projekat sprovede se tenderska procedura za izvođenje radova.

- Rekonstrukcija puta Berane – Kolašin, dionica Berane – Lubnice

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na izgradnji rekonstrukcija puta Berane – Kolašin, dionica Berane - Lubnice u dužini od 10,35 km, izabran je Izvođač radova - "Bemax" doo Podgorica. Ugovorena vrijednost radova 4.895.057,07 eura. Ugovoreni rok završetka radova je 15 kalendarskih mjeseci. Radovi su počeli u maju 2013. godine. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 2.238.946,88 eura. Radovi su nastavljeni u 2014. godini.

- Rekonstrukcija puta Berane – Kolašin dionica Lubnice – Jezerine

Poslije sprovedene tenderske procedure izabran je projektant "Geoput "Beograd. Izrada tehničke dokumentacije počela je 16. jula 2012. godine i rok za završetak je jedna kalendarska godina. Ugovorena vrijednost radova na projektovanju je 277.173,00 eura, od čega je realizovano 66.215,00 eura. Kako je rok za završetak projektovanja rekonstrukcije puta Berane – Kolašin, dionica Lubnice – Jezerine istekao, a Generalni projekat nije završen Ugovor sa "Geoput " Beograd je raskinut i raspisaće se novi Tender za projektovanje.

- Rekonstrukcija puta Berane – Petnjica

Planom održavanja, rekonstrukcije i izgradnje za izvođenje radova na rekonstrukciji u 2013. god. planirano je 500.000,00 eura. Izrada tehničke dokumentacije rekonstrukcije puta Berane-Petnjica počće u 2014. godini.

- Rekonstrukcija puta Slijepač most - Tomaševo - Pljevlja, dionica Pavino polje – Kovren

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na rekonstrukciji puta Slijepač most - Pljevlja u dužini od 7,80 km, izabran je izvođač „Joint venture Crnagoraput - Bemax.” Ugovorena vrijednost radova je 3.995.550,00 eura. Ugovoreni rok završetka radova je 12 kalendarskih mjeseci. Radovi su počeli u maju 2013. godine. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 1.653.855,28 eura. Radovi su nastavljeni u 2014. godini.

- Rekonstrukcija puta M-2.4 dionica Ulcinj- Krute

Sa projektantom “DB inženjering” Beograd potpisan je ugovor na iznos 85.898,50 eura. U 2013. godini isplaćeno je 39.462.00 eura. Kada Reviziona komisija prihvati Glavni projekat raspisaće se Tender za izvođenje radova.

- Rekonstrukcija puta M-2.4, dionica Krute - Vladimir

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na rekonstrukciji puta M-2.4 u dužini od L=4,75 km, izabran je " Bemax " d.o.o. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 2.597.700,76 eura. Ugovoreni rok završetka radova je šest mjeseci. Radovi su počeli u februaru 2013. godine. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 2.585.224,07 eura. Radovi su završeni krajem juna 2013. godine.

- Rekonstrukcija puta Pljevlja – Metaljka

U 2014. godini, sprovedeće se tenderska procedura za realizaciju tehničke dokumentacije. Kada komisija za reviziju projekta prihvati Glavni projekat sprovedeće se tenderska procedura za izvođenje radova.

- Rekonstrukcija lokalnog puta Dinoša - Zatrijebač

Put dobija rang regionalnog puta. U 2014. godini, sprovedeće se tenderska procedura za izradu tehničke dokumentacije. Kada komisija za reviziju projekta prihvati Glavni projekat sprovedeće se tenderska procedura za izvođenje radova.

- Rekonstrukcija puta Tuzi – Pljoče

U toku je tenderska procedura za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na rekonstrukciji puta Tuzi – Pljoče.

3.3.2.2.4 Program rekonstrukcije raskrsnica

- Rekonstrukcija raskrsnice magistralnog puta M-2.3 Podgorica-Cetinje-Budva i regionalnog puta R-1 Cetinje – Njeguši – Kotor. Lokalitet: raskrsnica „Cetinje”, M-2.3, km 30+780.

Radove na rekonstrukciji magistralnog puta M-2.3 Podgorica - Cetinje - Budva, izvodio je " Crnagoraput " a.d. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 325.874,51 eura.

Radovi su počeli u decembru 2012. godine, a završeni u maju 2013. godine jer se zbog velikih sniježnih padavina radovi nijesu izvoditi u toku zimskih mjeseci. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 325.491,75 eura.

- Rekonstrukcija raskrsnice u Morinju (Lipci), na magistralnom putu M-2, km 6+100

Vrijednost izrade tehničke dokumentacije je 14.943,00 eura. Projekat je završen. Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na izgradnji, izabran je Izvođač „Gradnja promet” doo. Danilovgrad. Ugovorena vrijednost radova 267.957,69 eura. Radovi su počeli u septembru 2013. godine. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 262.247,96 eura. Radovi su završeni 15. decembra 2013. godine.

- Raskrsnica na magistralnom putu M-2 u Baru

Tehničku dokumentaciju za rekonstrukciju raskrsnice u Baru treba da završi Opština Bar. Kada bude završen Glavni projekat rekonstrukcije raskrsnice, raspisaće se tender za izvođenje radova.

- Raskrsnica na magistralnom putu M-2.1 u Bijelom Polju (ukrsni putni pravci: M-2.1 i zaobilaznica Bijelog Polja)

Izradu tehničke dokumentacije uradio je projektant “Saobraćaj inženjering” d.o.o. Završena je izrada i revizija Glavnog projekta. Ukupna vrijednost izrade projekta je: 8.163,00 eura. U 2014. godini raspisaće se javni poziv za izvođenje radova.

- Rekonstrukcija raskrsnice na ulazu u Mojkovac (kod benzinske pumpe)

Izradu tehničke dokumentacije uradilo je projektant “SIMM inženjering”. Završena je izrada i revizija Glavnog projekta. Ukupna vrijednost izrade Tehničke dokumentacije je: 13.283,77 eura. U 2014. godini raspisaće se javni poziv za izvođenje radova.

3.3.2.2.5 Izgradnja tunela Tifran

Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na rekonstrukciji magistralnog puta Ribarevina - Berane, od km 1113 + 631 do km 1115 + 200, izgradnji tunela " Tifran " Ugovor za izvođenje radova potpisan je krajem 2011. godine sa izvođačem Bemax d.o.o. Podgorica. Sa radovima se kasni zbog višemjesečnog štrajka podizvođača „Rudnici Boksita“ d.o.o. Nikšić. Ugovorena vrijednost radova 4.442.147,17 eura. U 2013. godini isplaćeno je 267.092,89 eura. Vrijednost izvršenih radova po Privremenim situacijama do kraja 2013. godine iznosi 3.081.913,07 eura.

3.3.2.2.6 Izgradnja saobraćajnih traka za spora vozila

- Rekonstrukcija magistralnog puta M-6 Nikšić – Vilusi dionica Kuside

U sklopu rekonstrukcije dionice Kuside dužine 5,50 km projektovana je saobraćajna traka za spora vozila u dužini od 2,7 km. Poslije sprovedene tenderske procedure, a prema Zakonu o javnim nabavkama za izvođača radova na izgradnji izabran je “Mehanizacija i programat “ AD Nikšić. Ugovorena vrijednost radova 2.489.399,44 eura. Radovi su počeli 24. septembra 2013. godine. Vrijednost izvršenih radova po privremenim situacijama iznosi 333.268,11 eura. Radovi su nastavljeni u 2014. godini i planirano je da se završe u maju 2014. godine.

3.3.2.2.7 Sanacija mostova, na magistralnim i regionalnim putevima

Ovaj program nije realizovan u 2013. godini i radovi na sanaciji mostova na regionalnom putu R -10 dionica Slijepač most-Pavino Polje, mosta Tmušići I na km 1126+880 magistralnog puta M-2 dionica Berane – Rožaje i mosta na km 1048+051 magistralnog puta M-2 dionica Kolašin – Mojkovac (preko rijeke Plašnice), počće u 2014. godini.

3.3.2.2.8 Investiciono održavanje magistralnih i regionalnih puteva: projektovanje, revizije projekata, eksproprijacija zemljišta, izvođenje i nadzor na radovima

▪ Izrada projektne dokumentacije

- Izrada tehničke dokumentacije za izgradnju saobraćajnih traka za spora vozila na magistralnom putu M-2, Podgorica-Ribarevina dionica Slijepač most-Lepenac („Lepenac“ od km 1073+000 do km 1075+200, L= 2,20 km, „Slijepač Most“ od km 1081+800 do km 1083+800, L=2,00 km). Ugovorena vrijednost radova je 48.500,00 eura. Ukupna vrijednost izvedenih radova: 13.780,00 eura. Projektovanje je nastavljeno u 2014. godini,
- Izrada baze podataka za državne puteve Crne Gore. Izrada baze podataka realizovaće se iz drugih finansijskih izvora,
- Izrada Glavnog projekta rekonstrukcije puta Dinoša - Zatrijebač. Radovi na projektovanju počće u 2014. godini,
- Izrada Glavnog projekta rekonstrukcije regionalnog puta R-3 Pljevlja- Metaljka. Projektovanje će početi u 2014. godini,
- Izrada Glavnog projekta rekonstrukcije regionalnog puta R-20 Berane –Petnjica. Projektovanje će početi u 2014. godini,
- Izrada tehničke dokumentacije za sanaciju mosta "Gazela" na putnom pravcu Mojkovac- Ribarevina km 1169+381. Projektovanje će početi u 2014. godini,
- Izrada tehničke dokumentacije za radove na sanaciji klizišta Debeli brijeg, na magistralnom putu M 2, Debeli brijeg-Kamenari (međugranična zona). Projektovanje će početi u 2014. godini.

▪ Revizija tehničke dokumentacije, tehnički pregledi izvedenih radova i ostale komisije

Za reviziju tehničke dokumentacije, tehničke preglede izvedenih radova i ostale komisije u 2013. godini, isplaćeno je 134.464,10 eura.

▪ Eksproprijacija zemljišta

Za eksproprijaciju zemljišta u 2013.godini, isplaćeno je 1.108.104,13 eura.

▪ Nadzor nad izvođenjem radova

Za nadzor nad izvođenjem radova u 2013. godini, isplaćeno je 178.476,21 eura. Nadzor nad radovima, kao i eksproprijacija koju je bilo potrebno izvršiti za realizaciju pojedinih projekata, isplaćena je iz sredstava sa drugih programa.

▪ Rekonstrukcija regionalnog puta R-1 i Grahovske ulice (ulaz u Cetinje)

Radove na ovom projektu realizovaće Opština Cetinje.

▪ Sanacija klizišta "Bać" na magistralnom putu M-2 Berane – Špiljani, km 1163 + 000.

Radovi će početi u 2014. godini.

- Sanacija kosine prije tunela br. 6 na magistralnom putu M-2 Podgorica – Kolašin, km 1009+638

Radovi će početi u 2014. godini.

- Hitne intervencije

Finansijka sredstva planirana za hitne intervencije nijesu utrošena.

3.3.2.2.9 Program eliminisanja posljedica poplava na magistralnim i regionalnim putevima

- Investiciono održavanje asfaltnih kolovoza

Presvlačenje - ojačanje dotrajalog završnog sloja asfalta. U okviru ovog dijela Programa održavanja, planirano su radovi na najkritičnijim potezima, saobraćajem najopterećenijih dionica puteva u mreži magistralnih i regionalnih puteva. Poslije izvršene tenderske procedure, a u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ugovoreni su radovi na :

- Sanaciji asfaltnih kolovoza u sekciji „Kotor“ - Odluka o obustavljanju postupka javne nabavke (sve četiri ponude neispravne) od 08/02/2013 godine;
- Sanaciji asfaltnih kolovoza u sekciji „Podgorica“.
Izvođač radova je „Bemax“ d.o.o. Podgorica.
Ugovorena vrijednost radova je 598.213,98 eura. Izvedeno radova po situacijama: 594.813,15 eura. Radovi su završeni.
- Sanaciji asfaltnih kolovoza u sekciji „Berane“.
Izvođač radova je „Crnogoraput“ AD Podgorica i „Geoengineering“ DOO Podgorica.
Ugovorena vrijednost radova je 593.002,69 eura. Izvedeno radova po situacijama je 590.150,61 eura. Radovi su završeni.
- Sanaciji asfaltnih kolovoza u sekciji „Pljevlja“.
Izvođač radova je „Crnogoraput“ AD Podgorica i „Samiinženjering“ DOO Podgorica.
Ugovorena vrijednost radova je 579.809,64 eura. Izvedeno radova po situacijama 579.809,64 eura. Radovi su završeni.
- Sanaciji asfaltnih kolovoza u sekciji „Nikšić“.
Izvođač radova je „Mehanizacija i Programat“ AD Nikšić.
Ugovorena vrijednost radova je 598.169,63 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama 598.146,39 eura. Radovi su završeni.
- Sanacija objekata i trupa puta oštećenog poplavama
 - Tunel br. 2 na magistralnom putu M-2 Podgorica – Kolasin-Ribarevina km 1004+693, dužina tunela l = 108 m. Izvođač radova je JV AD „Romanija Putevi“. Ugovorena vrijednost radova je 579.529,76 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama je 493.631,56 eura .
 - Tunel br. 4 na magistralnom putu M-2 Podgorica – Kolašin-Ribarevina km 1008+332. Izvođač radova je „Bemax“ d.o.o. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 297.390,44 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama je 265.000,14 eura.
 - Tunel br. 10 na magistralnom putu M-2 Podgorica - Kolašin - Ribarevina km 1011+547. Izvođač radova je „Bemax“ d.o.o. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 439.986,73 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama je 258.455,83 eura.
 - Tunel br. 50 na magistralnom putu M-18 Šćepan Polje-Plužine, km 22+953. Izvođač radova je JV AD „Romanija Putevi“. Ugovorena vrijednost radova je 163.348,79 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama 144.570,17 eura.
 - Klizište na magistralnom putu M-2 Petrovac-Podgorica, lokalitet Brčeli km 940+400. Izvođač radova je "Gradnja promet" Spuž-Danilovgrad i „Čelebić“. Ugovorena vrijednost radova je 213.898,55 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama 213.508,54 eura.

- Klizište na magistralnom putu M-2 Petrovac-Podgorica lokalitet Donji Bukovik km 941+700. Izvođač radova je "Bemax" d.o.o. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 273.735,13 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama 273.183,30 eura.
- Klizište na magistralnom putu M-2 Petrovac-Podgorica, lokalitet Sotonoći II km 944+850. Izvođač radova je "Bemax" d.o.o. Podgorica. Ugovorena vrijednost radova je 383.344,22 eura. Izvedeno radova po privremenim situacijama 383.221,91 eura.
- Sanacija klizišta na magistralnom putu M - 18 dionica Nikšić – Danilovgrad, lokalitet „Frutak“ , km 108+700.

Takođe, aktivnosti Direkcije za saobraćaj, u dijelu drumskog prevoza putnika i tereta, bile su usmjerene na izdavanje licenci za unutrašnji i međunarodni prevoz putnika i tereta u drumskom saobraćaju; izdavanje licenci za pružanje usluga autobuskih stanica; izdavanje dozvola za međunarodni prevoz putnika i tereta; izdavanje potvrda o sposobnosti vučnog i priključnog vozila za korišćenje u drumskom saobraćaju; ovjeru i registraciju redova vožnje u unutrašnjem drumskom saobraćaju; izdavanje knjiga putnih listova, kao i obavljanje drugih poslove.

3.3.3 Međunarodna saradnja

U 2013. godini, predstavnici Direkcije za saobraćaj učestvovali su u radu mješovitih komisija za drumski saobraćaj sa Srbijom i Ukrajinom kao i u radu Grupe za drumski transport pri CEMT-u. Takođe, dostavljane su informacije Sekretarijatu ITF-a u vezi obavljanja prevoza tereta u drumskom saobraćaju.

3.4 DIREKCIJA ZA ŽELJEZNICE

3.4.1 Djelokrug rada

Na osnovu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, Direkcija za željeznice, je organ u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva. U direkciji je sistematizovano je 12 radnih mjesta u dva sektora: Sektor za održavanje, investicije i razvoj željezničke infrastrukture i Sektor za bezbjednost željezničkog saobraćaja i regulatorne poslove. Popunjeno je 7 radnih mjesta. U Direkciji za željeznice zaposlen je i jedan pripravnik. Imajući u vidu obaveze koje predstoje u primjeni Zakona o željeznici i Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza Direkciji za željeznice nedostaje usko stručni kadar kada su u pitanju obaveze iz mašinske djelatnosti (naročito poznavanje održavanja vozničkih sredstava) i elektrotehničke djelatnosti (poznavanje signalno-sigurnosne tehnike).

Iako Crna Gora ima relativno malu željezničku mrežu, u uslovima liberalizacije željezničkog tržišta mora postojati nacionalni regulator (za poslove bezbjednosti i regulisanja tržišta), koji će omogućiti transparentan pristup i rad u ovom sektoru kroz poslove koje određuju EU željeznički paketi propisa. Preduslovi za ove poslove su stvoreni kroz nova zakonska rješenja (u 2013. godini, u Skupštini Crne Gore usvojeni su Zakon o željeznici i Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza).

3.4.2 Prioritetne aktivnosti

Na osnovu odobrenih budžetskih sredstava za tekuće održavanje željezničke infrastrukture početkom svake godine zajedno sa Željezničkom infrastrukturom Crne Gore (ŽICG) pravi se Program koji se odnosi na tekuće i investiciono održavanje građevinske i elektrotehničke infrastrukture, kao i regulisanje saobraćaja. Na osnovu Programa i utvrđenog obima, vrste planiranih poslova i jediničnih cijena, u skladu sa odobrenim sredstvima iz Budžeta za te namjene, Direkcija sa ŽICG, kao upravljačem infrastrukture, potpisuje godišnji

Ugovor o održavanju željezničke infrastrukture. U tom smislu 29.01 2013. godine potpisan je ugovor između Direkcije za željeznice i Željezničke infrastrukture Crne Gore.

Direkcija je vršila preglede svih izvedenih radova obuhvaćenih Programom za 2013. godinu. Pregled radova vršio se po potrebi, zavisno od dinamike rada ŽICG. U dogovoru sa pojedinim Sektorima i odgovarajućim službama ŽICG utvrđivali su se prioriteti pregleda i kontrole radova. Redovni detaljni mjesečni pregled obavljao se uz prisustvo nadležnih ovlaštenih lica iz ŽICG u posljednoj nedjelji tekućeg mjeseca i na osnovu kojih su se ispostavljali mjesečni izvještaji, na osnovu kojih se nakon ovjere isplaćivana ŽICG mjesečna sredstva od strane Ministarstva finansija, prema Zakonu o budžetu za 2013. godinu.

Direkcija za željeznice je imala uvid u izvođenje radova na remontu željezničke infrastrukture koji se finansiraju iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija. U prvom kvartalu 2013. godine Direkcija je aktivno učestvovala u podnošenju godišnjeg Izvještaja o stanju željezničke infrastrukture i programa tekućeg održavanja na osnovu koga je Vlada donijela odluku o korišćenju budžetskih sredstava i stanju infrastrukture.

Kada govorimo o prevozu putnika, Direkcija je takođe posrednik između Ministarstva finansija i Željezničkog prevoza Crne Gore AD u vršenju mjesečne uplate sredstava sredstva za subvencioniranje javnog prevoza putnika željeznicom. Na osnovu izdatog naloga Direkcije, Ministarstvo finansija vršilo je mjesečno uplatu sredstava ŽPCG. ŽPCG je u obavezi da Direkciji za željeznice mjesečno dostavlja izvještaje o ostvarenom obimu prevoza, prihodima i rashodima preduzeća.

Kao predsjednici komisija, zaposleni u Direkciji aktivno su učestvovali u svim komisijama za polaganje stručnih ispita, redovnih i vanrednih periodičnih ispita radnika, koji neposredno ili posredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja u Željezničkom prevozu Crne Gore AD-Podgorica, AD MONTECARGO Podgorica kao i Željezničkoj infrastrukturi Crne Gore – AD Podgorica.

Takođe, predstavnici Direkcije učestvovali su u izradi zakonskih i podzakonskih akata (Zakon o bezbjednosti i efikasnosti u željezničkom prevozu, Pravilnik o posijedanju vučnih vozila, Pravilnik o načinu održavanja željezničkih vozila, Pravilnik o postupku termičke obrade i skretničkih djelova i krajeva šina za izolovane sastave.).

Direkcija za željeznice je shodno zakonskim ovlaštenjima, izdala privremenu dozvolu ŽPCG za korišćenje novih španskih elektromotornih vozova (3 garniture proizvođača CAF Španija), koji su počeli sa komercijalnim prevozom u julu i septembru 2013. godine. Privremena dozvola važi do kraja marta 2014. godine, do kada bi trebalo da se izvrše sva eksploataciona ispitivanja i rezultati istih dostave ovom organu. Nakon dostavljanja svih potrebnih izvještaja Direkcija će izdati dozvolu za tip vozila, a nakon toga i konačnu upotrebnu dozvolu.

Kao regulatorni organ, Direkcija je više puta učestvovala u rješavanju sporova nastalih između željezničkih privrednih društava (ugovori o održavanju vozni i vučenih sredstava, ugovori o pristupanju željezničkoj infrastrukturi, provjere Izjave o mreži i sl.).

U maju 2013. godine Direkcija za željeznice izdala je AD Montecargo sertifikat, kao ovlaštenom licu za održavanje svojih vozila (ECM), u skladu sa propisima OTIF međunarodne organizacije. Sertifikat važi godinu dana i bez njega nije moguće vozila ove kompanije ne bi mogla učestvovati u međunarodnom prevozu robe.

3.4.3 Međunarodna saradnja

Direkcija za željeznice je aktivno učestvovala u saradnji sa Evropskom agencijom za željeznički saobraćaj (ERA). U tom smislu predstavnici Direkcije uzeli su učešće u Programu obuke za zemlje Zapadnog Balkana, finansiranih iz sredstava predpristupne pomoći (IPA

2012/13), u cilju ustanovljavanja jednoobraznog pravnog sistema za prevoz željezničkim prugama putnika, prtljaga i robe u direktnom međunarodnom i tranzitnom saobraćaju između država članica, olakšavanje sprovođenja ovih propisa, uklanjanje prepreka pri prelasku granica u međunarodnom željezničkom saobraćaju, saradnji na izradi drugih međunarodnih sporazuma koji se odnose na prevoz željeznicom, uz neprekidno praćenje razvoja željezničkog tehničko-tehnološkog sistema, gdje je veoma važna uloga i misija Direkcije za željeznice kao nacionalnog organa za bezbjednost i regulatornog tijela. ERA je tokom 2013. godine, kroz više organizovanih seminara, omogućila državama koje su u procesu pristupanja EU da se detaljnije upoznaju sa radom komisija koje sačinjavaju nacionalni organi za bezbjednost (NSA) i nacionalna tijela za istraživanje nesreća (NIB) cijele EU, kao i detaljnu prezentaciju svih aspekata interoperabilnosti.

Sa agencijama za željeznički saobraćaj Slovenije i Kosova kao i Direkcijom za željeznice Srbije uspostavljena je poslovna saradnja kroz međusobno ostvarene posjete, gdje se razmjenjuju ekspertska iskustva u implementaciji evropskog zakonodavstva. Regulatorni državni organ Kosova za željeznice dostavio je krajem 2013. godine prijedlog Memoranduma o saradnji sa Direkcijom. Ovaj dokument se nalazi u fazi pripreme za potpisivanje.

Veoma važna stvar za Direkciju za željeznice su i pregovori sa Briselom o pristupanju Crne Gore EU, gdje direktno participiramo u radnoj grupi za poglavlje 14 Transportna politika, podgrupa za željeznički saobraćaj. U maju 2013. godine održani su eksplanatorni i bilateralni skining sastanci u Briselu, gdje su predstavnici direkcije kao članovi delegacije učestvovali u predstavljanju stanja u željezničkom sektoru Crne Gore, u dijelu svojih nadležnosti. Shodno tome, smatramo da imamo veoma dobre startne osnove jer smo prvi u regionu uradili težak proces segmentacije tržišta, podjele računa između prevoznika i upravljača infrastrukturom, u praksi se vrši naplata trasa, osnovan je regulator, postoje procedure za moguće pojavljivanje novih prevoznika, što bi trebalo da znači u prvoj fazi nesmetano otvaranje poglavlja 14.

U 2013. godini Direkcija za željeznice aplicirala je kod delegacije EU za odobrenje tehničke pomoći, koja se odnosila na pripremu podzakonskih akata koji proističu iz novog Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza (licenciranje mašinovođa, izdavanje upotrebnih dozvola za vozna sredstva, TSI dokumenti), kao i na obuku zaposlenih Direkcije za nove odredbe pomenutog zakona (SMS, CSM, CST, CSI). Kompletna tehnička pomoć sprovedena je efikasno tokom novembra i decembra 2013. godine u prostorijama Direkcije za željeznice, uz prisustvo svih zaposlenih. Konsultanti koje je angažovala Delegacija EU dolaze iz Francuske, Finske i Srbije, tako da je tehnička pomoć realizovana uz iskustvo i znanje renomiranih eksperata iz EU i regiona, a u skladu sa EU propisima.

4 IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU PRIVREDNIH SUBJEKATA OD POSEBNOG INTERESA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA

Prilikom pripreme Izvještaja o poslovanju privrednih subjekata, napominjemo da izvještaji koji su dostavljeni od privrednih subjektata nijesu razmatrani od strane ovlašćenih revizora ni usvojeni od strane Skupština akcionara jer se iste održavaju u periodu mart – jun tekuće godine.

4.1 MONTEPUT d.o.o. Podgorica

4.1.1 Djelokrug rada i vlasnička struktura

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Montepuť“ - Podgorica osnovano je Odlukom Vlade Crne Gore, 8. decembra 2005. godine, u svojstvu poslovnog nasljednika Direkcije za izgradnju autoputeva Podgorica.

Ukupan broj zaposlenih u d.o.o „Monteput“ - Podgorica je 73.

Osnovne aktivnosti d.o.o „Monteput“ - Podgorica, usmjerene su na:

- upravljanje i održavanje tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica;
- građevinsko održavanje (tekuće i investiciono),
- održavanje elektro-energetskog sistema i sistema signalizacije,
- organizovanje sistema protivpožarne zaštite i zaštite na radu,
- upravljanje, nadzor i monitoring saobraćaja,
- organizovanje naplate putarine,
- organizovanje korišćenja putnog zemljišta za obavljanje pratećih komercijalnih djelatnosti,
- osiguranje građevinskih objekata, opreme i instalacija,
- realizaciju projekta autoput Bar – Boljare;
- realizaciju projekta brza saobraćajnica duž Crnogorskog primorja,
- magistralni put Kolašin-Mateševo (tekuće i investiciono održavanje).

Finasiranje ovih poslova u cjelini je predviđeno iz redovnih prihoda d.o.o „Monteput“ - Podgorica.

4.1.2 Rezultati poslovanja

Prihodi Monteputa definisani su Odlukom o osnivanju društva i opredijeljeni su iz sljedećih izvora :

- naplata putarine-prolaza kroz tunel „Sozina“;
- prihoda od kamate na depozit po viđenju i oročeni depozit;
- komercijalne naknade za izdavanje u zakup reklamnih panoa na prilaznim saobraćajnicama tunela „Sozina“;
- ostalih prihoda.

Ukupni realizovani bruto prihod od naplate putarine za period 01.01-31.12.2013. godine iznosi 7.177.807 eura. U odnosu na realizovane prihode u istom periodu predhodne godine prihod je manji za 1.25%. Evidentiran je niži obim saobraćaja za 0.56%. Analizom broja vozila za navedeni period, uočava se smanjen broj prolaza kombi vozila Tip 2, za 11.91% i teretnih vozila za 9.32%. Navedeni podaci ukazuju na pad privredne aktivnosti, što za posledicu ima pad prihoda po ovom osnovu.

Monteput., ukupna prihodovana sredstva vodi kod banaka kao depozit po viđenju i oročena sredstva. Po osnovu prihoda od kamata, ostvaren je prihod u iznosu od 44.045,00 eura, što je manje u odnosu na prihode ostvarene po ovom osnovu, za isti period prošle godine. Do smanjenja prihoda došlo je iz razloga smanjenja kamatnih stopa na depozite (Odluka o privremenim mjerama za ograničenje kamatnih stopa banaka- Centralne banke CG od 06.11.2012.godine) .

Prihodi od izdavanja reklamnih panoa- bilborda ostvareni su u iznosu 32.200,00 eura. U odnosu na predhodnu godinu bilježi se pad prihoda po ovom osnovu. Razlog smanjenja prihoda je trenutna ekonomska situacija.

Po osnovu ostalih prihoda (prihodi od izdavanja prostora za postavljanje baznih stanica mobilnih operatera, prihodi od naplate štete pričinjene od strane trećih lica, refundacija bolovanja) ostvaren je prihod u iznosu 38.852,00 eura.

Rashodi Monteputa definisani su kroz sljedeće pozicije:

4.1.2.1 Tunel „Sozina“ i prilazne saobraćajnice (tekuće i investiciono održavanje)

Tekuće i investiciono održavanje tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica obavlja se u skladu sa godišnjim planovima, projektima i uputstvima za održavanje i upravljanje

sistemima. Planirana sredstva za ove namjene iznose 865.000,00 eura, od čega je u navedenom periodu realizovano 387.112,00 eura.

U navedenom periodu, za tekuće održavanje, utrošeno je u 202.739,00 eura. U okviru navedene planske aktivnosti realizovano je farbanje bočnih zidova u tunelu Sozina u iznosu 130.013,00 eura. Planirane obaveze: čišćenje drenažnih kanala za odvodnju u iznosu 23.929,00 eura; obnavljanje-farbanje horizontalne signalizacije 26.792,00 eura; zimsko održavanje – čišćenje snijega u iznosu 10.560,00 eura, krećenje Komandnog centra u iznosu 2.537,00 eura 0 i poslovi tekućeg redovnog održavanja u iznosu 8.908,00 eura, realizovane su na nivou planiranih 0 ili na 0 nižem nivou od planiranih.

Radovi investiciono građevinskog održavanja, realizovani su u dijelu radova na osiguranju kosina sjeverne i južne prilazne saobraćajnice tunela Sozina u iznosu 14.077,00 eura, a radovi uređenja pristupnih puteva iza Komandnog centra u iznosu 5.998,00 eura. Realizovane su ugovorene obaveze iz 2012. godine za izradu zaštitne žičane ograde na sjevernoj prilaznoj saobraćajnici u iznosu 22.607,00 eura, kao i ugovorene obaveze u 2013.godini u iznosu 18.553,00 eura. Radovi na izgradnji novog bunara „Malo oko“ nijesu realizovani. Za navedene radove više puta je pokretana tenderska procedura za izbor dobavljača ali iz razloga neispravnih ponuda nije izvršen izbor dobavljača. Realizacija navedenih radova biće odložena za narednu godinu.

Održavanje elektroenergetskog sistema i signalizacije realizovano je u iznosu 49.526,00 eura. Izvršena je nabavka UPS napajanja i baterija za UPS, za trafostanicu TS 35/10 Đurmani u iznosu 3.506,00 eura; servis optičkih konvertora i svičeva u iznosu 14.935,00 eura; servis klima uređaja u iznosu 655,00 eura; održavanje reklamnih panoa u iznosu 4.292,00 eura; usluge auto dizalice u iznosu 1.783,00 eura; servis agregata u iznosu 900,00 eura i instalacija i usluge interneta u iznosu 1.243,00 eura.

Nabavka usluga tekućeg ispitivanja i održavanja instalacija, održavanja sistema upravljanja i nadzora saobraćaja, kao i sistema za naplatu putarine za 2013 i 2014.godinu izvršena je u tenderskoj proceduri 2013. godine. Odabrani ponuđač ovih usluga je kompanija „Indra“ Madrid. U navedenom periodu vrijednost izvršenih usluga iznosi 22.212,00 eura, a odnosi se na prvu redovnu posjetu realizovanu u maju 2013. godine.

Planirana obaveza postavljanja uređaja i opreme za telefonsku vezu u evakuacionom (hidrotehničkom) tunelu, nije realizovana, iz razloga što je procijenjena vrijednost znatno viša od planirane vrijednosti. Realizacija planske obaveze prenijeće se u narednu godinu.

Obaveza uređenja i modernizacije sistema za naplatu putarine, ugovorena je sa ponuđačem Sanef ITS Tehnologija, Split u iznosu 214.000,00 eura. Realizacija ugovora planirana je tokom januara 2014. godine.

Planirana obaveza nadogradnje sistema za video nadzor i zamjenu dijela kamera realizovana je u iznosu 11.426,00 eura.

Nabavka osnovnih sredstava i rezervnih djelova, izvršena je u iznosu 62.185,00 eura. Izvršena je nabavka opreme za geodeziju 14.806,00 eura; radne odjeće i obuće za službu obezbjeđenja i održavanja u iznosu 4.760,00 eura; razne protivpožarne opreme u iznosu 1.950,00 eura; računarske opreme i licenciranih softvera u iznosu 5.446,00 eura; ostale opreme u iznosu 5.692,00 eura i rezervnih djelova za tekuće održavanje u iznosu 29.531,00 eura.

4.1.2.2 Razvoj projekta Brze saobraćajnice duž Crnogorskog primorja, uključujući i projekat prelaza preko Bokokotorskog zaliva

Završeni su poslovi izrade Idejnog projekta dionice brze saobraćajnice od tunela „Sozina“ do Bara (raskrsnica za Stari Bar) – obilaznica dužine 15 km. Završen je i predat Elaborat izvršenih inženjersko-geoloških i geotehničkih istraživanja. Izvršilac ovih poslova bio je JU Republički Zavod za geološka istraživanja Podgorica. U toku je revizija projekta.

Za izradu studije,analize i idejnog rješenja tunelskog prelaza preko Bokokotorskog zaliva, u ovom izvještajnom period nije bilo konkretnih aktivnosti.Monteput očekuje instrukcije i predloge resornih Ministrastava i Vlade u cilju donošenja odluka o nastavku realizacije ovog projekta.

Realizacija izrade idejnog projekta trase uslovljena je izradom Prostornog plana obalnog područja Crne Gore. Izrada ovog plana je u toku.

4.1.2.3 Tehnička kontrola i praćenje projekta izgradnje autoputa Bar –Boljare

U posmatranom periodu, u okviru Ministarstva saobraćaja i pomorstva, realizuju se aktivnosti vezane za ovaj projekat. Sporazumom o finansiranju stručnih radnih timova br:01-1806/1 od 24.04.2013.godine, potpisanog od strane Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Monteputa, definisan je pravni i administrativno-tehnički okvir finansiranja tima za koordinaciju i upravljanje realizacijom projekta autoputa Bar-Boljare i tehničkog tima za praćenja realizacije projekta autoputa. S tim u vezi, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je rješenjem br.: 01-1882/2 i 01-1882/3 od 30.04.2013. godine, formiralo tim za koordinaciju i upravljanje realizacijom projekta autoputa Bar- Boljare i tehnički tim za praćenje realizacije projekta autoputa Bar-Boljare. U skladu sa Finansijskim planom rada za 2013. godinu, Monteput je zadužen za finansiranje rada stručnih radnih timova. Rashodi po ovom osnovu (tehnička kontrola projekta, ostali tehnički i administrativni troškovi i troškovi stručnog tima i saradnika) iznose 72.761,00 eura.

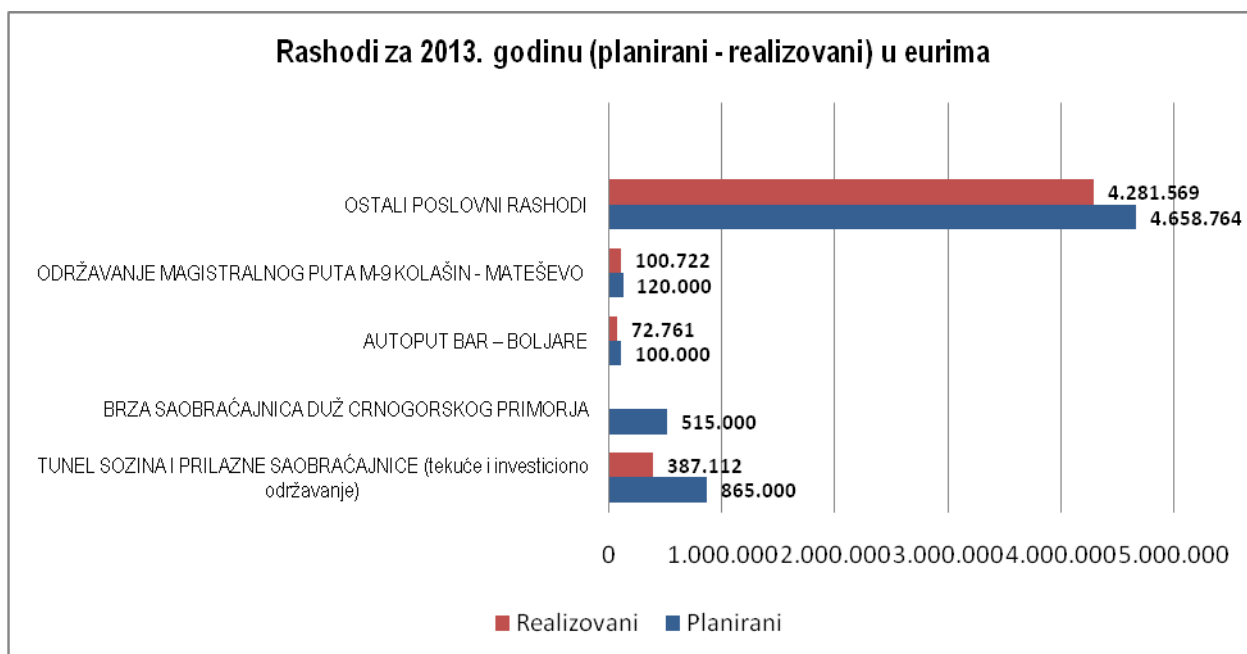
4.1.2.4 Magistralni put Kolašin – Mateševo

U okviru redovnih poslova investicionog održavanja utrošeno je 100.722,00 eura. Izvedeni su radovi na sanaciji puta: osiguranje kosina u iznosu 67.045,00 eura; urađen je nasip od kamena –obaloutvrda na putu u iznosu 9.110,00 eura i postavljena saobraćajna signalizacija i oprema u iznosu 24.567,00 eura.

4.1.2.5 Ostali poslovni rashodi

Rashodi za tekuće poslovanje Društva iznose 4.281.569,00 eura. Realizovani rashodi su u skladu sa planiranim i prate dinamiku realizacije Plana rada i Plana javnih nabavki za 2013. godinu.

- Troškovi osiguranja realizovani su u dijelu osiguranja zaposlenih u iznosu 1.081,00 eura i osiguranja imovine u iznosu 18.552,00 eura. Rashodi za osiguranje i registraciju vozila realizovani su u iznosu 6.672,00 eura, što je skladu sa planiranim rashodima.
- Eksproprijacija i naknade šteta – u navedenom periodu realizovani su Sporazumi o naknadi za ekspropisano zemljište u iznosu 65.465,00 eura i sporazumi za naknadu štete u iznosu 21.168,00 eura.
- Rashodi kredita – realizovani su u iznosu od 2.345.187,00 eura, a odnose se na rashode po kreditu EIB po Ugovoru br: 22549. U navedenom periodu realizovana je otplata glavnice u iznosu 1.333.333,00 eura i kamate u iznosu od 1.011.854,00 eura.
- Zarade i ostala primanja zaposlenih - u posmatranom periodu isplaćene su zarade za 76 stalno zaposlena radnika, sezonske radnike i tri člana Odbora direktora. Ukupan trošak po ovom osnovu za posmatrani period iznosi 1.322.583,00 eura.

Grafik 1. Realizovani rashodi za 2013. godinu

4.1.3 Planirane aktivnosti

4.1.3.1 Upravljanje i održavanje tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica

U skladu sa članom 6 Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Monte put“ Podgorica („Sl.list RCG“, br. 76/05 i „Sl. list CG“, br.68/09), poslovi upravljanja, održavanja i eksploatacije tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica predstavljaju osnovnu i stalnu djelatnost i odgovornost društva.

Pregled planiranih poslova održavanja i upravljanja sistemima u 2014. godini:

4.1.3.2 Građevinsko održavanje (tekuće i investiciono)

- Tekuće održavanje:
 - pranje bočnih zidova tunela „Sozina“ i „Raš“;
 - čišćenje ivičnih kanala za odvodnju tunela „Sozina“ i „Raš“;
 - sanacija kanala spoljnje odvodnje;
 - čišćenje separatora unutrašnje odvodnje na sjevernoj prilaznoj saobraćajnici;
 - popravka naplatnih kućica;
 - zimsko održavanje (čišćenje snijega); i
 - ostali redovni poslovi tekućeg održavanja.
- Investiciono održavanje:
 - osiguranje kosina (mreže, sajle i oblaganje kamenom ili betonom);
 - izgradnja novog bunara na lokalitetu „Malo oko“ za vodosnabdijevanje tunela „Sozina“;
 - izrada zaštitne žičane ograde na sjevernoj prilaznoj saobraćajnici (nastavak radova);
 - uređenje pristupnih puteva oko KC „Sozina“ ; i
 - Izgradnja garaže vatrogasnih vozila i građevinske mehanizacije - Sozina

4.1.3.3 Održavanje elektro-energetskog sistema i sistema signalizacije

- održavanje trafostanice TS 35/10 kV Đurmani;
- zamjena akumulatorskih baterija u UPS-ovima;
- servis promjenljive saobraćajne signalizacije u tunelu „Sozina“ i na prilaznim saobraćajnicama;

- servis optičkih konvertora, svičeva i optičkih linkova;
- servis ventilatora u tunelu „Sozina“;
- održavanje i ispitivanje opreme i elektro-energetskih instalacija za nadzor i upravljanje opremom u tunelu; i
- ostali redovni poslovi tekućeg održavanja.

4.1.3.4 Organizovanje sistema protivpožarne zaštite i zaštite na radu

- radovi postavljanja uređaja i opreme za komunikaciju evakuacionom (hidro-tehničkom) tunelu;
- nabavka manjeg specijalnog vatrogasnog vozila;
- ispitivanje hidrantske instalacije.

4.1.3.5 Upravljanje, nadzor i monitoring saobraćaja

- nadogradnja sistema za video nadzor i zamjena dijela kamera;
- instalacija razglasa u tunelskim nišama; i
- ostali redovni poslovi tekućeg održavanja.

4.1.3.6 Organizovanje naplate putarine

- tehničko i informatičko unapređenje sistema za naplatu putarine; i
- ostali redovni poslovi tekućeg održavanja.

4.1.3.7 Organizovanje korišćenja putnog zemljišta za obavljanje pratećih komercijalnih djelatnosti

- redovni poslovi tekućeg održavanja reklamnih panoa (bilborda).

Poslovi održavanja, upravljanja i eksploatacije tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica precizno su definisani sljedećim dokumentima: Planovima i Projektima građevinskog održavanja; Planovima i Projektima održavanja elektro-energetskog sistema i sistema signalizacije; Planom zaštite od požara; Uputstvima za upravljanje, nadzor i monitoring saobraćaja; u segmentu naplate putarine važećom Odlukom Vlade o visini naknade – putarine za upotrebu tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica; i u segmentu korišćenja i zakupa putnog zemljišta prema važećem Pravilnicima Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Odlukom Odbora direktora Monteputa o korišćenju i održavanju reklamnih panoa u putnom pojasu prilaznih saobraćajnica tunelu „Sozina“. Procijenjeni troškovi izvršavanja obaveza Monteputa, u dijelu upravljanja i održavanja tunela „Sozina“ i prilaznih saobraćajnica, po svim navedenim pozicijama, su detaljno prikazani Finansijskim planom i Planom javne nabavke za 2014. godinu.

4.1.3.8 Autoput Bar - Boljare

Tehnička priprema za početak gradnje prioritetne dionice Smokovac- Uvač -Mateševo zavisno od uloge i angažmana Monteputa u skladu sa odgovarajućim odlukama Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Vlade.

- *Finansiranje troškova: iz prihoda Monteputa,*
- *Procijenjeni troškovi u 2014. godini iznose 300.000,00 eura.*

Sredstva za obavljanje ovih poslova u 2014. godini planirani su orijentaciono prema prognoziranoj dinamici razvoja projekta za autoput Bar – Boljare. Realizacija ovih troškova biće uslovljena odgovarajućim odlukama Vlade i Ministarstva saobraćaja i pomorstva u dijelu planiranja mogućih tehničkih obaveza Monteputa tokom realizacije projekta.

4.1.3.9 Brza saobraćajnica duž Crnogorskog primorja – Glavni projekat

U ovoj godini planira se nastavak poslova tehničkih i proceduralnih priprema za izradu viših faza tehničke dokumentacije.

4.1.3.10 Glavni projekat dionice tunel „Sozina“ - Stari Bar (obilaznica Bar, dužine 15 km)

Završetkom izrade i revizije tehničke dokumentacije na nivou Idejnog projekta stekli su se projektni uslovi za izradu Glavnog projekta ove dionice.

U 2014. godini u ovoj fazi razvoja projekta planirana je izrada Glavnog projekta dionice tunel „Sozina“ - Stari Bar, izvođenje geotehničkih radova za potrebe izrade Glavnog projekta, dodatna geodetska snimanja i sl. Sredstava za ove namjene planiraju se u iznosu od 1.100.000,00 eura od čega u ovoj godini 400.000,00 eura.

Izvor finansiranja: iz prihoda Monteputa.

4.1.3.11 Magistralni put Kolašin – Mateševo

U 2014. godini planiran je nastavak realizacije obaveza Monteputa u dijelu investicionog održavanja puta.

Direkcija za saobraćaj, u okviru godišnjeg programa održavanja magistralnih i regionalnih puteva za 2014. godinu, preuzima poslove tekućeg održavanja puta Kolašin-Mateševo dok Monteput preuzima obaveze investicionog održavanja puta, do kraja 2014 godine, kada bi se nakon tehničkog prijema izvršila primopredaja predmetnog puta Direkciji za saobraćaj.

Troškovi su planirani orijentaciono u iznosu do 60.000,00 eura, a odnose se na eventualne radove investicionog održavanja puta.

Vrijeme realizacije tokom i do kraja 2014. godine.

Izvor finansiranje: iz prihoda Monteputa

4.2 AD „LUKA BAR“ – BAR

4.2.1 Vlasnička struktura i zaposlenost

Vlasnička struktura na dan 31.12.2013. godine, bila je:

- Država - 54.05%
- Fizička lica - 30.84%
- Pravna lica - 8.24%
- Fondovi - 3.20%
- Nerezidenti - fizička lica - 2.10%
- Radnici Luke Bar AD (sa DOO) - 1.10%
- Nerezidenti - pravna lica - 0.42%
- Osnivači carinske zone - 0.05%.

Luka Bar AD je na dan 31. decembar 2013. godine, imala stoprocentno vlasništvo nad tri društva sa ograničenom odgovornošću: DOO Hotel Sidro, DOO Informatika i komunikacije i DOO Obezbjedenje i protivpožarna zaštita

Ukupan broj zaposlenih u Luci Bar AD na dan 31.12.2013. godine je iznosio 292 zaposlenih, od čega na neodređeno 152 zaposlenih, na određeno 137 zaposlenih i na odrađivanju pripravnčkog staža u trajanju od 12 mjeseci 3 zaposlena. Prosječna neto plata u „Luka Bar“ AD za 2013. godinu je bila 467,28 eura.

U DOO»Obezbjedenje i protivpožarna zaštita« bilo je zaposleno 47 radnik.

U DOO»Informatika i komunikacije« bilo je zaposleno 14 radnika.

U DOO»Hotel Sidro« bilo je zaposleno 28 radnika.

"Luka Bar" AD. Fluktuacija radne snage u periodu 01.01.2013. – 31.12.2013. godine bila je vrlo izražena u oba smijera. Pripravnički staž od 12 mjeseci odradilo je 24 pripravnika. Došlo

je do prijema 11 radnika, primjeljenih na određeno radno vrijeme, na neodređeno radno vrijeme. Na određeno vrijeme primljeno je 28 radnika, dok je 21 radnik prekinuo radni odnos.
DOO "Obezbeđenje i protivpožarna zaštita". U Društvu je radni odnos zasnovalo jedno lice sa VSS na određeno vrijeme, dok je troje prekinulo prekinulo radni odnos.
DOO "Informatika i komunikacije". U Društvu nije bilo fluktuacija radne snage.
DOO "Hotel Sidro". Radni staž je prekinulo 13 zadnika, dva sa NK, tri sa KV, četiri sa SSS i četiri sa VSS.

4.2.2 Lučka infrastruktura

Osnovni podaci o zemljištu i infrastrukturi, koje je dato na korišćenje «Luka Bar» AD:

- 48.8 ha infrastrukturno uređenog prostora (morskog dobra);
- 25 ha infrastrukturno djelimično uređenog prostora (morsko dobro) – prostor za širenje slobodne zone;
- 96.8 ha infrastrukturno neuređenog prostora (morsko dobro) – prostor Bigovice;
- operativna obala sa dubinom akvatorijuma do 14.0 m dužine 834.4m (Stara Obala, Obala Volujice + NPV);
- operativna obala sa gazom 5,0-11,0 m, dužine 1573 m;
- elektro-energetska, vododvodna i kanalizaciona, telekomunikaciona infrastruktura;
- drumske i željezničke saobraćajnice.

„Luka Bar” AD trenutno koristi pobrojane elemente infrastrukture i pokriva troškove prioritarnih aktivnosti njihovog tekućeg održavanja.

4.2.3 Rezultati poslovanja

U periodu januar-decembar 2013. godine u Luci Bar je ostvaren **brodski pretovar** od **621.956 tone** tereta (gdje u strukturi dominantan pretovar pripada rasutim teretima sa 28,05%, tečnim 47,22%, ro-ro 23,82% i generalnim 0,91%).

T1. Pregled ostvarenog brodskog prometa po glavnim grupama roba za 2012. i 2013. godinu

R.br.	Opis	Ostv. za 12 mj. 2012.g.		Ostv. za 12 mj. 2013.g.		Indexi
		tone	% uč.	tone	% uč.	5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1	Rasuti tereti	553,995	68,80	293,669	28,05	53
2	Tečni tereti	181,437	22,53	174,457	47,22	96
3	RO-RO tereti	60,546	7,52	148,142	23,82	245
4	Generalni tereti	9,241	1,15	5,688	0,91	62
UKUPNO:		805,219	100,00	621,956	100,00	77

U odnosu na prethodnu godinu, ostvareni pretovar je za **27% manji**, odnosno strukturalno posmatrano, došlo je do rasta kod ro-ro tereta za 145%, ali i pada kod rasutih tereta za 47%, tečnih tereta za 4% i generalnih tereta za 38% (Tabela 1).

Iskazano u **ukupnim pretovarenim manipulativnim tonama**, pretovar za 12 mjeseci 2013. godine je iznosio **990.684 tone** što je za **17%** manje nego u istom periodu prethodne godine (Tabela 2). To smanjenje je prevashodno vezano za manipulacije rasutih i tečnih tereta, koji bilježe pad od 45% odnosno od 4%.

Analizirajući ostvarene ukupne manipulativne operacije u Luci Bar u odnosu na brodske, dolazi se do podatka da procentualno učešće manipulacija sa rasutim, tečnim i ro-ro teretima bilježe rast, tako da sada učestvuju sa 56.83% odnosno 29.76% u ukupnim manipulacijama,

dok kod generalnih tereta koji bilježe pad, a čine 5.80% od ukupnih manipulativnih operacija.

Upoređujući ostvarene brodske pretovare za 12 mjeseci u 2013. u odnosu na 2012. godinu, po nominalnim vrijednostima, može se konstatovati da je ukupan pretovar u 2013. godini ostvaren sa **621,956** tone, što je **manje za 183,252 tone** od prošlogodišnjeg pretovara. Po strukturi RO-RO tereti su veći za **87,596** tona, dok su rasuti tereti manji za 260,326 tona, tečni tereti za **6,980** tona, a generalni tereti za **3,553** tona.

Upoređujući podatke pretovara, po pojedinačnim vrstama **rasutih tereta**, sa predhodnom godinom, može se konstatovati da se **veći pretovar** bilježi kod kamenog agregata za **31,601** tone, drvenih sjekanaca (koje u prošlogodišnjem pretovaru nije bilo) za **23,219**, cementa za **5,813**, koncentrata (cink i olovo) za **5,712**, koksa za **3,052**, soli za **3,034** i ogrijevnog drveta za **300** tona.

Potpuni izostanak pretovara rasutih tereta, u prvom polugodištu ove godine, je kod cink oksida, nikla i anodnog otpada, dok je evidentan pad kod žitarica za **20,806 (47%)**, petrolkoksa za **17,784 (85%)**, starog željeza za **14,605 (26%)** i glinice za **11,350 (73%)**.

Kod **tečnih tereta** ostvaren je pretovar na nivou od **174,457** tona, što je **manje** od prošle godine za **6,980** tone. U prvom polugodištu je izražen pad u pretovaru dizela za **29,374** ili **85%**, dok je pretovar sirćetne kiseline, potpuno izostao. Dizel eko, ima rast od **34%**, odnosno **34,147** tona. Pretovar benzina je, takođe, ostvari blagi pad od **8%** ili **2,917** tona.

Ro-Ro tereti su ostvarili ukupni pretovar od **148,142** tone, što predstavlja rast u odnosu na prošlu godinu za **87,596** tone ili **145%**. Dominantno mjesto u ovom rastu pretovara pripada pretovaru FIAT-ovih automobila sa **97,232**, dok pretovaru ro-ro tereta sa ferija Sveti Stefan, pripada **50,910** tona.

Ukupan pretovar **generalnih tereta** je iznosio **5,688** tone, što je za **3,553** tonu manje od predhodne godine. Pretovar banana bilježi pad za **2,022** tone **(29%)**, dok ostali generalni tereti, takođe, imaju pad od **1,531** tona **(66.11%)**.

Faktori koji su uticali na odstupanja u pretovaru

Uslovi poslovanja u 2013. godini su, slično kao i u prethodnoj, bili u znaku globalne ekonomske krize i opšte recesije, tako da je kod pretovara gotovo svih standardnih tereta doslo do pada. Dodatno pogoršanje predstavlja izostanak pretovara rude nikla i cink oksida u tranzitu sa Kosova iako je postojao čvrst dogovor o nastavku transporta rude nikla preko Bara, kao i najave za pretovar najmanje 120,000 tona cink oksida. Ovakva situacija, kao što se može vidjeti iz sledeće tabele, dovela je do toga da je ostvareni obim pretovara u 2013.godini manji u odnosu na planirani, kao i u odnosu na 2012.godinu. Jedino poboljšanje predstavlja dobar pretovar vozila FIAT u tranzitu iz Srbije koji je veći od planiranog za 15%.

I za 2013. godinu su važili isti uticaji vezani za globalnu ekonomsku krizu kao i za prethodne četiri, a to je prije svega izostanak pretovara tečnih tereta u uvozu za Kombinat aluminijuma Podgorica (mazuta i lužine), ali i nastavak uvoza relativno malih količina rasutih tereta (petrolkoksa i glinice). Titan Kosjerić u ovoj godini nije nastavio sa uvozom petrolkoksa preko Luke Bar i to prije svega zbog smanjenih potreba kao posledica drastičnog smanjenja proizvodnje, dok su tereti koji su predstavljali osnovu poslovanja u 2010. i 2011. godini (ruda nikla i cink oksid) u potpunosti izostali.

4.2.4 Ukupni prihodi i rashodi

Nekonsolidovani bilans uspjeha i bilans stanja predstavljaju presjek prihoda, rashoda, sredstava i obaveza uknjiženih, u „Luka Bar“ AD do 31.12.2013.godine.

Ukupni prihodi za 12 mjeseci 2013.godine su iznosili **7,549,033€**, u šta ulaze poslovni

prihodi od 7,542,851€, finansijski prihodi od 572€ i ostali prihodi od 5,610€, dok su **ukupni rashodi** bili na nivou od **6,940,882€**, u čiju strukturu su ušli poslovni rashodi od 6,680,381, finansijski rashodi 209,557 i ostali rashodi 50,944€, što predstavlja **profit** od **509,640€**.

Ukupni prihodi, za 12 mjeseci 2013. godine, **su manji za 6%** od istih u uporednom periodu prethodne godine, dok **ukupni rashodi**, za isti period, bilježe **pad za 13%**.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi iznosili su, u „Luka Bar“ AD, **2,809,430€**, što je za **13,19%** manje u odnosu na isti period prošle godine (3,236,219). Zarade u ukupnim rashodima u učestvuju sa 40,48%, dok je prošle godine to bilo na nivou od 40,39%.

Konsolidovani bilans uspjeha i bilans stanja predstavljaju presjek prihoda, rashoda, sredstava i obaveza uknjiženih, u „Luka Bar“ AD i tri društva ograničene odgovornosti „Hotel Sidro“, „Obezbjedenje i PPZ“ i „Informatika i komunikacije“, do 31.12.2013. godine.

Ukupni prihodi za 12 mjeseci 2013. godine su iznosili **8,086,971€**, u šta ulaze poslovni prihodi od 8,085,283€, finansijski prihodi od 657€ i ostali prihodi od 1,031€, dok su **ukupni rashodi** bili na nivou od **7,661,817€**, u čiju strukturu su ušli poslovni rashodi od 7,447,623€, finansijski rashodi 209,557€ i ostali rashodi 4,637€, što predstavlja **dobitak** od **312,978€**.

Ukupni prihodi, za 12 mjeseci 2013. godine, **su manji za 5%** od istih u uporednom periodu prethodne godine, dok **ukupni rashodi**, za isti period, bilježe **pad za 11.15%**.

4.2.5 Predlog aktivnosti za budući period

Za 12 mjeseci ove godine, posmatrajući nekonsolidovani bilans uspjeha, za „Luka Bar“ AD, ostvaren je pozitivan finansijski rezultat od **509,640 €**, dok je taj rezultat, kroz konsolidovani (zajedno Luka i tri doo-a), takođe, pozitivan i iznosi **312,978€**;

Iako je ostvaren pozitivan rezultat vidljiv je veliki pad u pretovaru, posebno dok rasutih tereta. Došlo je do potpunog iyostanka pretovara rude nikla i rude cink oksida.

Evidentno je da su problemi, koji su pratili pretovar ovih ruda, objektivne prirode, ali bez obzira na to, i pored stalnih najava da će se preko Luke nastaviti predmetni poslovi, mi se moramo usmjeriti u pravcu **prevazilaženja nastalih problema i obezbjeđivanja potrebne likvidnosti preduzeća** u narednim mjesecima;

Pored pomenutog pada tereta kod skoro svih vrsta tereta, vidan je rast pretovara ro-ro tereta. Pretovar FIAT-ovih vozila čini 92.93% od pretova ro-ro tereta.

4.3 AD „KONTEJNERSKI TERMINAL I GENERALNI TERETI“ - BAR

4.3.1 Vlasnička struktura i zaposlenost

Ukupni akcijski kapital Društva iznosi 71.248.399,38€ i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od 65.196.596,30€ koji je podijeljen na 56.766.736 običnih akcija, nominalne vrijednosti jedne akcije 1,1485€ (simbol trgovine KOGE) i akcijskog kapitala u iznosu 6.051.803,08 €, koji je podijeljen na 12.040.993 obicnih akcija, nominalne vrijednosti akcije 0,5026€. (simbol trgovine KOTE)

Ukupno učešće Države u akcijskom kapitalu , po broju akcija iznosi 62,09%.

Shodno Zakonu o privatizaciji i Uredbi o prodaji akcija i imovine putem javnog tendera ,Vlada Crne Gore je odlučila da privatizuje državni kapital društva AD »Kontejnerski terminal i generalni tereti« Bar .

U skladu sa tim, Odlukom Vlade Crne Gore, br. 08-2487/2 od 01.11.2013. godine prihvaćena prodaja 62,09% akcijskog kapitala Društva po uslovima iz Ugovora , koji je potpisan 15.11.2013.godine, izmedju Vlade Crne Gore i Global Liman Isletmeleri Anonim

Sirketi (skraćeni naziv Global Ports).

Vlasnička struktura AD „KTGT“, na dan 31.12.2013.godine po broju akcija je sledeća:

- Global ports holding(62,09%),
- Fizička lica(26,51%) ,
- Pravna lica (9,59%),
- Zaposleni u KTGT (1,81%).

Postojeća organizacija AD je definisana preuzimanjem zaposlenih od «Luka Bar» AD (1111 zaposlenih), prilikom restrukturiranja i osnivanja ovog Društva 01.10.2009. godine.

AD “Kontejnerski terminal i generalni tereti” Bar je krajem 2010. god., tokom 2011. god., krajem 2012. god. i u januaru 2013. godine, sproveo aktivnosti na smanjenju broja zaposlenih, tako da je na dobrovoljnoj osnovi napustilo 398 zaposlenih, dok su ostali napustili po drugim zakonskim osnovama. U AD “Kontejnerski terminal i generalni tereti” je na dan 31. decembar 2013. godine bilo zaposleno 574 radnika. Prosječna neto zarada radnika u 2013. godini je iznosila 419,38 €.

AD Kontejnerski terminal i generalni tereti je u 2013. godini , ostvario negativan rezultat poslovanja od 624.287 €. I u odnosu na 2012 . godinu , manji je za 1.644.663 € ili 72 %. Ako iz ukupnih rashoda izuzmemo trošak amortizacije i rezervisanja koji iznosi 1.243.565 € , finansijski rezultat poslovanja je pozitivan i iznosi 619.278 €.

4.3.2 Rezultati poslovanja

Ukupan promet tereta u AD KTGT u 2013. godini iznosi **539.265 tona**. Promet kontejnerizovanog tereta iznosi 318.195 tona i čini 59% ukupnog pretovara, dok promet generalnih tereta iznosi 221.070 tona (41%). Ukupan promet kontejnera u TEU jedinicama iznosi 33.029.

Ostvareni obim pretovara u 2013. g. veći je za **10% (47.014 tona)** u odnosu na 2012. g. Posmatrano u tonama, ostvareno je povećanje kod pretovara kontejnerizovanog tereta za 11% kao i kod generalnih tereta za 8%.

Najveći pretovar ostvaren je u julu mjesecu i iznosi 79.778 tona, kada su odrađena dva značajna nova posla u klasičnom pretovaru generalnih tereta:

- Lim pocinkovani / Duferco 6.592 tone i
- Borbena vozila / Synergy Prag 81 komad

U julu mjesecu je zabilježen i najveći pretovar kontejnerizovanog tereta u iznosu od 38.616 tona.

Bitno je napomenuti da se u 2013. godini, kao generalni teret (klasičan pretovar) odradio šećer, u količini od 5.628 tona, a koji se u ovom vidu tereta nije javljao u 2012. godini. Promet metalnih proizvoda Željezare Smederevo zabilježio je povećanje u iznosu od 3.122 tone (5%), kao rezultat ponovnog pokretanja proizvodnje i početak izvoza od maja mjeseca 2013.g. Promet aluminijumskih proizvoda u uvozu/tranzitu (Pacorini), takođe je zabilježio povećanje u iznosu od 3.726 tona (8%).

Povećanje u pretovaru generalnih tereta u 2013.g. ostvareno je i kod pretovara cementa u iznosu od 9.209 tona (17%), granita 1.344 tone (45%) i građe 907 tona (102%), dok je kod klasičnog pretovara banana zabilježeno smanjenje u iznosu od 10.283 tone (46%). Razlog manjeg obima pretovara banana u klasičnom vidu pretovara jeste da se ova roba sve više se javlja kao kontejnerizovan teret.

Najveće učešće u ostvarenom smanjenju pretovara ostalih roba generalnog tereta u klasičnom pretovaru odnosi se na pad pretovara B materije u iznosu od 4.010 tona (98%) i elektrolitne smole 2.946 tona (58%).

U 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu, ostvareni pretovar kontejnera u TEU jedinicama veći je za 2.231 TEU ili 7 %. Ostvareno povećanje prometa kontejnera rezultat je povećanog obima pretovara kontejnera brodara MSC i CMA CGM, i sklopljenih novih izvoznih aranžmana u regionu, prvenstveno sa izvoznikom Ball Packaging Serbia (blok voz Bar-Beograd).

Činjenica je da, i pored izostanka feeder servisa Mersk Line u 2013.godini (ostvaren promet kontejnera Merska u 2012.g. iznosio je 3.489 TEU-a) ostvareno je povećanje prometa kontejnera ostalih brodara i time se, ne samo nadomjestio nedostatak Maerskovih kontejnera, već i zabilježilo povećanje ukupnog prometa kontejnera.

Od decembra mjeseca 2013. godine Maersk Line ponovo koristi pravac Bar, zajedničkim feeder servisom sa CMA CGM. U pitanju su frigo kontejneri sa najavom uključivanja i Dry Box kontejnera od druge polovine 2014. godine.

U ukupnom prometu kontejnera u 2013. g, kompanija MSC učestvuje sa 76,96 %. U odnosu na uporedni period predhodne godine, ova kompanija je povećala promet za 16% ili 3.449 TEU-a. Brodar CMA CGM je na drugom mjestu po ostvarenom prometu kontejnera i učestvuje sa 16,58% u ukupnom prometu kontejnera. Uporedno sa 2012. godinom CMA CGM ostvario je povećanje od 47% ili 1.762 TEU-a. Takođe, bitno je istaći da se u 2013. godini povećao promet banana u kontejnerima – STAR REEFER i to za 79% ili 284 TEU.

Ukupan broj odrađenih brodova u 2013.g. iznosi 249, od čega je pretovareno 129 brodova iz segmenta kontejnerskog saobraćaja i 120 brodova iz segmenta generalnih tereta, bez brodskih danguba i sa ostvarenim pretovarom u ugovorenom vremenskom periodu.

Međunarodno tržište u segmentu pomorskog transporta i njegovog uticaja na pretovar tereta u lukama regiona i u 2013. godini karakterišu promjenjivi i nepredvidljivi faktori tražnje i ponude pojedinih roba (prije svega berzanskih).

Za posmatrani period možemo konstatovati stabilnost cjenovne politike koja je rezultat uslova pružanja usluga tokom proteklih godina kao i garantovanih partnerima za protekli period.

Važne poslovne aktivnosti realizovane u 2013. godini

b) Nastupi na tržištu u 2013. godini

Planirane marketing prodajne aktivnosti na tržištu u 2013. godini, realizovane su posjetom menadžment-marketing prodajnog tima najznačajnijim sajmovima održanim u Srbiji, kao i učešćem na forumima u Crnoj Gori i na Kosovu.

Planirana kratkoročna marketing prodajna strategija u datom periodu, realizovana kroz posjete navedenim sajmovima, imala je za cilj prvenstveno istraživanje tržišta, aktivnih poslova uvoznika/izvoznika/logističara ovih ciljnih tržišta, prikupljanje informacija o planiranim aktivnostima za naredni period, prezentacija prednosti poslovanja sa KTGT, plasiranje pozitivnih informacija o aktivnostima Kompanije u cilju dobijanja pozitivnog feed backa kroz zadržavanje postojećih i pridobijanje potencijalnih partnera.

4.3.3 Predlog aktivnosti za budući period

Plan nastupa na tržištu u 2014. godini Planirani nastupi na tržištu u 2014. godini su shodno Kalendaru sajmova u zemljama regiona (Srbija, Kosovo, BiH i Makedonija). Realizacija aktivnosti posjete i učešća na najznačajnijim međunarodnim specijalizovanim sajmovima

(logistika, poljoprivreda, građevinarstvo i sl) planirana je u II, kraj III i početkom IV kvartala, shodno terminima održavanja.

4.3.4 Investicioni program

Kompanija Global Ports kao većinski vlasnik 62,09% kapitala je u CAPEX program projektovala kapitalne investicije u pretovarne terminalsko operativne kapacitete, nabavku novih mobilnih lučkih kranova, nabavku sredstava horizontalne mehanizacije i postavljanje nove mreže hardverskog i softverskog informacionog sistema.

4.4 LUKA KOTOR“ A.D. KOTOR

Akcionarsko društvo “Luka Kotor” je resertifikovano za pružanje usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju 09.04.2013. godine, u skladu sa ISO 9001:2008 i 14001:2004, od strane renomirane klasifikacione kuće Bureau Veritas.

Vlasnička struktura „Luka Kotor“ A.D. sadržana je u tabeli 1.

Redni broj	Vlasnik akcija	Struktura
1.	Opština Kotor	56.97%
2.	Fond PIO	17.50%
3.	Zavod za zapošljavanje	5.87%
4.	Zbirni Kastodi racun Crnogorske Komercijalne Banke	4.46%
5.	Zaposleni i gradjani	15.20%
UKUPNO:		100%

Tabela 1.

Luka Kotor A.D. broji 49 zaposlenih.

4.4.1 Rezultati poslovanja

2013	BRODOVI				PUTNICI		
	putnicki	vojni	ukupno	jahte	putnicki	jahte	ukupno
Ukupno	387	0	387	1493	317 746	6 485	324 231

Na osnovu finansijskog izvještaja za period od 01.01.-31.12.2013.godine Luka Kotor A.D. iskazuje prihod od 2 922 727 €, rashod od 1 802 797 € uz dobit od 1 119 930 €.

4.4.2 Planirane aktivnosti

1. U toku je izgradnja putničkog terminal koja se gradi na rivi i ključni je infrastrukturni objekat. U prostorijama lučkog terminala radiće međunarodni granični prelaz, te smještene kancelarije granične i pomorske policije, kao i kancelarije pomorskih i turističkih agencija. Objekat će imati free shop, kafeteriju i suvenirnicu.
2. Pocetak turističke sezone dočekaće sa novom i unapredjenom Wi-Fi mrežom, kao i video nadzor nad kompletnim obalnim područjem kojim gazduje Luka Kotor.
3. U saradnji sa specijalizovanom projektantskom kućom iz Slovenije krenulo se u izradu idejnog projekta za povećanje kapaciteta za prihvata i mega kruzera. Planiran je postupak za izbor projektanta za vezivanje velikih putničkih brodova uz operativnu obalu Luke Kotor. Projekat sadrži tri segmenta:

- Izgradnju samostalnog odbojnika
- Zamjena postojećih odbojnika sa fiksnim odbojnicima
- Samostalne plutajuće bove za vezivanje brodova.

Ovaj projekat zavisi od produženja koncesije nakon maja 2015. godine.

- Marinski dio za nastupajuću sezonu biće unaprijedjen postavljanjem pontona i povećanje kapaciteta marine za privez jahti dužine do 25 m. "Komunalni vez" za lokalno stanovništvo na potezu od restorana Galion do zgrade Lovćen osiguranja A.D. biće unificiran i omogućiti će vez za oko 50 barki dužine do 8m.
- Preduzeću "Jugopetrol" A.D. podnijet je zahtjev za dislokaciju benzinske pumpe, zbog blizine putničkog terminala luke na obali rijeke Skurde.
- Podnijeli smo zahtjev nadležnim organima za bagerisanje nanosa pijeska na ušću rijeke Skurde, radi povećanja dubine mora i sigurnosti plovidbe.
- Sa Mornaricom Vojske Crne Gore potpisan je Ugovor o koriscenju plovnog objekta "Policat 9.9", koji je na vezu ispred poslovne zgrade u rijeci Skurdi.
- Sistem sprečavanja zagadjenja mora u slučaju ekoloških incidenata je unaprijedjen. Oprema za intervencije koja uključuje specijalni čamac sa opremom već je na vezu u Pristanu (vojni objekat na Luštici), odakle u slučaju potrebe može intervenisati bilo gdje u zalivu.
- Načelno je već definisan i sistem ruta za uplovljenje i isplovljenje brodova i u vidu predloga dat nadležnima na odobrenje.
- Izradjeno je Idejno rješenje funkcionisanja saobraćaja i parternog uredjenja na području luke. Primjerak rješenja predate je Direkciji za izgradnju i uredjenje Kotora.

Luka Kotor radi sve na unapredjenju sistema da bi odgovorila zahtjevima koji pred nju nameće dinamično tržište kruzing industrije.

4.5 „JADRANSKO BRODOGRADILIŠTE“ - BIJELA

4.5.1 Vlasnička struktura i zaposlenost

Vlasnička struktura 31. decembra 2013. godine, bila je:

	Br. Akcija		Učešće
Mali akcionari (fizička i pravna lica)	617.694		38,42%
Fond za obeštećenje	509.053		31,67%
Republički fond penzijskog i invalid.osiguranja	360.587		22,43%
Zavod za zapošljavanje Republike Crne Gore	120.195		7,48%
Ukupno:	1.607.529		100%

Na dan 31.12.2013. godine u Brodogradilištu je zaposleno ukupno 501 radnik. Prosječna neto zarada u periodu od I-IX 2013 godine je iznosila 607 €.

Pored stalno zaposlenih radnika za izvršenje proizvodnih zadataka Brodogradilište angažuje dodatnu radnu snagu – kooperaciju (podizvođače) i to najviše za brodoželjezne radove (monteri i zavarivači) i radove antikorozivne zaštite (pjeskari, bojadisari i čistači). Po potrebi angažuju se kooperanti drugih struka. Zavisno od obima posla angažuje se između 200 i 400 kooperanata.

4.5.2 Rezultati poslovanja

Jadransko Brodogradilište Ad Bijela nudi svoje usluge na međunarodnom pomorskom tržištu tako da osnovna djelatnost ima gotovo u potpunosti izvozni karakter. Glavni klijenti Brodogradilišta su inostrane pomorske kompanije, koje obavljaju remont i servis svojih brodova ili brodova koji su pod njihovim menadžmentom. Osnovu klijenata čine brodari iz Evrope, te su najzastupljenije zemlje izvoza Italija, Njemačka, Kipar, Švajcarska, Holandija i Monako. Klijenti Brodogradilišta su i kompanije: MSC (Kipar), B Navi (Italija), BBC Burger Beereederungs (Njemačka), Dabinovic Company (Monako), Columbia Shipmanagemeent (Kipar), Feedrlines BV (Holandija), Blumenthal JMK (Njemačka), Zodiac Maritime Agencies (UK).

Osnovna konkurentska prednost Brodogradilišta u regionu je posjedovanje plutajućeg doka (br. 12), dimenzija 250 x 44 m, koji je jedan od najvećih dokova takve vrste na Mediteranu. Pored doka br. 12, Brodogradilište raspolaže i dokom br. 6 dimenzija 180 x 25,5 m koji je detaljno remontovan 1999. godine.

Brodogradilište je utvrdilo svoje komparativne prednosti u odnosu na konkurenciju tako da konkurenciji iz Istočne Evrope parira na osnovu kraćih rokova i veće pouzdanosti u poslu, dok je u pogledu mediteranskih brodogradilišta u mogućnosti da ponudi niže cijene remonta uz zadovoljavajući nivo usluge.

Posljedice pada industrijske i trgovinske aktivnosti najdirektnije se odražavaju upravo u pomorskoj privredi. Iako je procikličnost pomorske privrede normalna pojava s kojom brodogradilišta žive, zbog višegodišnjeg trajanja i razmjera krize brodari i brodogradilišta suočeni su sa velikim problemima tako da je pored mjera kriznog managementa koje brodogradilišta sprovode neizbježna spoljna pomoć.

Kontrola troškova sprovodi se prema usvojenom programu mjera kako bi se oni sveli na najnužnije, posebno troškovi održavanja osnovnih sredstava, energenata, pomoćnih materijala i usluga. Preispitivani su ugovori s dobavljačima i kooperantima koji kao dugogodišnji partneri imaju razumijevanja za probleme i odgovorno pomažu da se proizvodnja odvija u ugovorenim rokovima. Ipak i te firme su na granici izdržljivosti i moraju i same da restrukturiraju finansije pod krajnje nepovoljnim uslovima.

U 2013. godini nastavljena je turbulencija na pomorskom tržištu. Poslije strmoglavog pada s početka krize vozarine se nisu oporavile, i dalje su niske, a zahtjevi za remontom reducirani na najnužnije.

Poslovanje Jadranskog brodogradilišta a.d. Bijela u 2013god., u odnosu na prethodni period, karakterisalo je značajnije uposlenje i popunjenost proizvodnih kapaciteta, koje je postignuto naporima uloženim na dovodjenju novih, renomiranih i platežno sposobnih klijenata, uz nastavak saradnje sa stalnim klijentima, prepoznatljiv kvalitet radova i poštovanje ugovorenih rokova.

U poslovnoj 2013 god očekuje se ukupan prihod od cca 15 miliona EUR. Zbog prirode remontne djelatnosti sa značajnom nedovršenom proizvodnjom i načinom obračuna izvršenih radova, troškovi poslovanja nisu još finalizirani. Upoređujući sa rezultatom na 9 mjeseci, sigurno je da će se u 2013god. poslovati sa gubitkom.

U 2013 god remontovano je 78 brodova od cega 69 stranih i 9 domaćih brodova. Zaposlenih radnika na kraju 2013 god je ukupno bilo 501, što u odnosu na isti period prethodne godine predstavlja smanjenje za 17 zaposlenih. Prosijechna neto zarada za 9 mjeseci 2013 god je po zaposlenom iznosila 607€ EUR. Na visinu prosijeka utiče i prekovremeni rad neophodan da bi se ispunili ugovoreni rokovi i uposlili dokovski kapaciteti. Zbog deficita proizvodnih radnika angažuju se kooperantske firme posebno kod povećanog obima posla.

Iako ne može osigurati sva potrebna ulaganja u opremu, kadrove i nove tehnologije, Jadransko brodogradilište nastavlja da se bori za svaki posao pojačanim naporima menadžmenta, zaposlenih, kooperanata i lojalnih dobavljača. Od početka krize brodari traže samo nužne remonte i ti poslovi, u uslovima izuzetno pooštrene konkurencije, ugovaraju se po niskim cijenama i uz kratke rokove. Poslovanje postaje sve teže u situaciji minimalnih zaliha robe i dijelova u skladištu i kontinuiranog prolongiranja plaćanja kooperantima i dobavljačima.

Takodje, odsutnost kreditne podrške banaka tokom 2013 godine kao i restriktivno kreditiranje Brodogradilišta, zbog ocjene visokog rizika djelatnosti na tržišne poremećaje, uticali su na i ovako otežano poslovanje i problematiku likvidnosti.

Na osnovu donesene Odluke Vlade o obezbjeđivanju sredstava za svrhu rješavanja dijela prekobrojno zaposlenih u Jadranskom Brodogradilistu Ad Bijela, ukupan broj prijavljenih, kojima je odobren zahtjev za sporazuman raskid radnog odnosa na dobrovoljnoj osnovi je 50 zaposlenih. Na ovaj način je za 10% smanjen broj zaposlenih u Jadranskom Brodogradilistu Ad Bijela, što će u mnogome olaksati pregovore o privatizaciji Brodogradilista, koji su u toku.

4.5.3 Predlog aktivnosti za budući period

Jedna od osnovnih prepreka u razvoju poslovanja i iskorištavanja dobre reputacije koju *Brodogradilište* ima kod svojih klijenata, jeste *nedostatak finansijskih sredstava*, kojima bi se ojačao nivo usluga, diverzifikovala ponuda, i ojačala konkurentska sposobnost.

Brodogradilište se sve više susreće sa potrebom uvođenja u svoj program *kompleksnih remontnih poduhvata*, koji zahtijevaju savremene tehnologije i opremu, kao i sofisticirana znanja, primjenljiva u praksi. Ovaj trend je odavno počeo da se odvija u Zapadnoj Evropi, a sada se širi i na njen istočni dio. Da bi se uspješno takmičilo sa centrima koji nude niske cijene remonta u *Brodogradilište*, kao imperativ se postavlja *sveobuhvatno modernizovanje infrastrukture i organizacije*, jer se jedino na ovaj način može postići i održati zahtijevani nivo usluge, i naravno ublažiti spoljni tržišni udari, koji se ne mogu kontrolisati.

Iz dosadašnjeg iskustva, osnovni segment unapređenja ponude u *Brodogradilištu* jeste poboljšanje usluge, putem povećane produktivnosti u radu. Primarni zahtjev naših klijenata, jeste sprovođenje remontnih operacija, u što kraćem vremenu. Kao što je prethodno navedeno, jedna od prednosti *Brodogradilište*, jeste poštovanje ugovorenih rokova, međutim, ugovoreni rokovi bi trebali da budu još kraći, uz naravno poštovanje ostalih zahtjeva kvaliteta cjelokupne ponude.

Druga mogućnost razvoja ponude *Brodogradilišta* jeste proširenje usluga van standardnih remontnih operacija, što bi podrazumijevalo preduzimanje projekata rekonstrukcije brodova, izgradnje manjih plovećih i plutajućih objekata, remont putničkih brodova, kao i remont jahti, kako onih standardnih veličina, tako i onih koje spadaju u kategorije "super" i "mega". *Brodogradilišta* u Zapadnoj Evropi su na osnovu sprovođenja ovakvih projekata zadržali svoju konkurentsku sposobnost.

Povećana tražnja za remontnim uslugama sa novih tržišta:

Na osnovu dobrih utisaka o obavljenim remontima brodova u *Brodogradilištu* u proteklih godinama, i već uspostavljene trajne saradnje sa više renomiranih evropskih i svjetskih kompanija, održava se, pa čak i povećava zainteresiranost za naše usluge, putem uvećanog broja upita i od strane klijenata, sa kojima do sada nismo imali saradnju.

Glavni pokretači uposlenja brodoremontnih brodogradilišta:

Dugoročna tražnja za brodoremontom je vođena kontrolnim zahtjevima brodarskih klasifikacionih društava, naročito na specijalnim pregledima koji se izvode se u intervalu od pet godina i na međupregledima.

Brodovi mogu zahtijevati i remont tokom plovidbe, zbog oštećenja nastalih tokom raznovrsnih havarija ili nasukavanja, pregleda prije prodaje broda ili radi reaktiviranja broda nakon dužeg boravka broda na vezu.

Porast zahtjeva za brodoremontom je generalno uslovljen veličinom flote i njenim starosnim profilom. Veličina svjetske flote se značajno povećala posljednjih godina, dok se prosječna starost brodova smanjila. Očekuje se dalji rast flote, mada umjeren. Stopa rasta će varirati od sektora do sektora kao i prosječna starost brodova u floti.

Postoje i posebni faktori koji će takođe uticati na nivo potražnje za brodoremontom, a to što su implementacija izmjenjenih i novih pravila koja zahtijevaju izvjestan opseg radova u preinakama i rekonstrukcijama brodova.

Rukovodni tim Kompanije je mišljenja, da na konceptu istovremenog odvijanja brodoremontne aktivnosti i aktivnosti na remontu i održavanju jahti i mega jahti treba zasnivati budućnost *Brodogradilišta*. Unaprijeđivanjem postojećih i usvajanjem novih tehnologija čišćenja površina i farbanja na otvorenom prostoru sa naročitom pažnjom usmjerenom na zaštitu/lokalno ograđivanje prostora (hidroblastiranje, posebno projektovane korpe za farbanje oplata broda, baloni/zatvoreni prostori, tretman brodskih sklopova i elemenata, dodatno natkrivanje određenih prostora, itd.), upotpunosti bi se mogao eliminisati uticaj jedne aktivnosti na drugu, odnosno obje aktivnosti bi se mogle nezavisno i istovremeno odvijati svaka u svom domenu uz poštovanje najstrožih kriterijuma ekologije i zaštite šivotne sredine.

Zbog toga privatizacija *Brodogradilišta* mora da bude u funkciji obezbijedenje novog kapitala potrebnog za razvoj djelatnosti remonta jahti i mega jahti, kao i kapitala za održavanje i osavremenjivanje postojeće djelatnosti u skladu sa ekološkim standardima i propisima.

Takodje potrebno je, uz koordiniranu podršku države, sprovesti finasijsku konsolidaciju *Brodogradilišta* kao jedan od uslova za privatizaciju ove kompanije.

Realizacija finasijske konsolidacije *Brodogradilišta* zahtijeva rješavanje prethodnih otvorenih pitanja:

1. Imovinsko pravnih odnosa sa državom
2. Trajno zbrinjavanje rabljenog grita privremeno deponovanog u krugu *Brodogradilišta*.
3. Realizacije Odluke Vlade o obezbjedjivanju sredstava za svrhu rjesavanja dijela prekobrojno zaposlenih (postupak je u toku)

Na raspisanom Javnom pozivu za kupovinu većinskog paketa akcija *Brodogradilišta*, u skladu sa pravilima i uslovima Tendera, pristigla je dokumentacija od strane sljedećih kompanija, koje su iskazale interesovanje za učešće i to :

- Fincantieri S.p.A. , Italija
- Damen Shipyards Group, Holandija
- Konzorcijum: Blotraco Shipping Ltd Kipar, Roman Denkovych i UAB Litana ir KO Litvanija.

Nakon ocjene ispunjenosti Kvalifikacionih kriterijuma, Lica koja su Iskazala interesovanje i ispunila Kvalifikacione kriterijume imaće pravo da otkupe Tendersku dokumentaciju i time steknu pravo za dostavljanje obavezujućih ponuda na Tenderu. Rok za podnošenje obavezujućih ponuda na Tenderu je 15. april 2014.

4.6 CRNOGORSKA PLOVIDBA“ A.D. KOTOR

4.6.1 Vlasnička struktura i zaposlenost

Osnovna djelatnost pomorsko-brodarske kompanije Crnogorska plovdba A.D. Kotor je međunarodni pomorski saobraćaj, pomorski priobalni prevoz tereta, pomorski prekomorski prevoz tereta, uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju, pomorsko agencijski poslovi.. Osnivač kompanije je Vlada Crne Gore.

Vlasnička struktura na dan 31. decembra 2013. godine, bila je:

- Vlada Crne Gore – 99,97% i
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore – 0,03%

Ukupan kapital je iznosio 7.213.754,00 Eura. U Kompaniji je 31.12.2013. godine bilo zaposleno 14 lica, od čega su 2 lica u stalnom radnom odnosu, 10 zaposlenih imaju ugovor o radu na određeno vrijeme, dva radnika na ugovor o djelu. Prosječna mjesečna neto zarada u 2013. godini, iznosila je 610,44 Eura.

Osim navedenog broja Kompanija je u toku godine zapošljavala po 23-24 pomoraca na svakom od brodova, koji su periodično angažovani na brodovima Kompanije. Svi pomorci se angažuju kroz ugovorni radni odnos preko zaključivanja i potpisivanja Contract of Employment-a i standardnih ugovora na obrascu ITF Seamen's.

4.6.2 Rezultati poslovanja

Najvažnije aktivnosti u 2013. godini bile su vezane za komercijalnu eksploataciju brodova:

- U januaru mesecu 2012. godine izvršena je primopredaja prvog broda „KOTOR“ u brodogradilištu Shanghai Shipyard Co.,Ltd u Šangaju,
- Krajem avgusta 2012. godine izvršena je primopredaja broda "DVADESETPRVI MAJ" takodje u brodogradilištu Shanghai Shipyard Co.,Ltd u Sangaju,
- Brod m/v „KOTOR“ je zaposlen u vremenskom najmu od dana 20.01.2012. godine,
- Brod "DVADESETPRVI MAJ" je zaposlen u vremenskom najmu od dana 06.09.2012. godine,
- Sa unajmiteljem iz Velike Britanije / Seapioner je ostvarena izuzetna poslovna saradnja bazirana na uzajmanom uvažavanju od samog pocetka ulaska brodova u najam i isto je nastavljeno i nadalje.

Brodovi su bili slijedeci period van najma tokom 2013 godine:

- m/v „KOTOR“ 4,2 dana a m/v "DVADESETPRVI MAJ" 7,9 dana. Razlozi vremena van najma:
 - mv "KOTOR" zbog smjene posade u luci Las Palmas ,cetiri zaustavljanja da bi se otklonili kvarovi stroja, te gubitak vremena zbog manje brzine od ugovorene na putovanju Beaumont / Vitoria;
 - m/v "DVADESETPRVI MAJ" zbog iskrcaja šest slijepih putnika u luci Banana – Kongo, zbog smjene posade i snabdijevanja u luci Las Palmas, radi iskrcaja ostataka goriva u luci Algericas kao i zbog kraćeg kvara u radu dizalica.

Brod „KOTOR “ je u 2013. godini, prevezao ukupno 215.725 tona rasutog tereta, brod „DVADESETPRVI MAJ“ je u 2013. godini, prevezao ukupno 175.227 tona rasutog tereta.

Crnogorska plovdba A.D. Kotor je u prvih devet mjeseci 2013. godine ostvarila slijedeće finansijske rezultate:

- Prihodi su iznosili 3.331.767,00 Eura, a rashodi su iznosili 3,317,515.00 Eura, te je poslovanje bilo pozitivno u iznosu od 14.252,00 Eura.

U toku 2013. godine Crnogorska plovdba A.D.Kotor je redovno izmirivala: sve obaveze prema Exim banci po kreditu za nabavku brodova, po kreditu IRF, obaveze prema snabdijevачima, obaveze prema posadi brodova i zaposlenima.

4.6.3 Predlog aktivnosti za budući period

Crnogorska plovdba A.D. Kotor je prilikom sačinjavanja plana rada za 2014. godinu, definisala slijedeće osnovne ciljeve/aktivnosti:

1. Održavanje permanentne zaposlenosti brodova,
2. Održavanje permanentne tehničke ispravnosti brodova,
3. Reprogramiranje obaveza gdje je i kada je isto moguće zbog sadašnjih složenih uslova na tržištu,
4. Zaključivanje m/v "Dvadesetprvi Maj" po isteku najma Sep/Okt 2014,
5. Usvajanje izvještaja o poslovanju Crnogorske plovdbе A.D.Kotor za 2013. po obavljenoj reviziji od strane Deloitte d.o.o.,
6. Statutarne izmjene po personalnim promjenama,
7. Praćenje svih izmjena zakonske regulative i pravovremena primjena istih,
8. Analiza devetomjesečnog poslovanja za 2014. godinu,
9. Razmatranje mogućnosti izgradnje/nabavke dva broda za rasute terete nosivosti 35.000 tona savremenog koncepta,
10. Unapredjivanje kadrovske strukture društva,
11. Stalno praćenje tržišta, tereta, najma, izgradnje brodova, snabdijevanja kao i tržišta rezervnih djelova ,remonta i popravki,
12. Praćenje i unapredjivanje rada postojećih softvera u stručnim službama i na brodovima,
13. Iznažanje rešenja u saradnji sa resornim ministarstvima za obezbijedjenje penzijskog i zdravstvenog osiguranja pomoraca,
14. Permanentno praćenje kretanja svih troškova te pravovremeno preduzimanje svih neophodnih mjera za smanjenje istih. Troškove obavezno držati u granicama industrijskog standarda grane,
15. Saradnja sa svim državnim i obrazovnim institucijama/organima nadležnim za obrazovanje i obuku pomoraca u cilju pravovremene i potpune spremnosti posada kao i potpune sigurnosti brodova,
16. Strogo vođenje računa o stalnoj likvidnosti društva.

4.7 „BARSKA PLOVIDBA“ AD BAR

4.7.1 Vlasnička struktura Barske plovdbе AD Bar na dan 31.12.2013. godine

Akcionari	Br. akcija	Procenat
Država	428.454	18,6348%
Fond za razvoj Crne Gore	371.465	16,1562%
Fond penzijskog i invalidskog osiguranja	295.021	12,8314%
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	98.340	4,2771%
Ostala pravna lica	123.077	5,3530%
Fizička lica	982.856	42,7475%
Ukupno akcija	2.299.213	100,00%

U kompaniji je na dan 13.03.2014. godine zaposleno 54 lica, od čega su 48 lica u stalnom radnom odnosu, 4 radnika na određeno vrijeme i 2 pripravnika.

Osim navedenog broja Kompanija u toku godine zapošljava oko 75 pomoraca koji se periodično angažuju na brodu "Sveti Stefan II". Svi pomorci se angažuju kroz ugovorni radni odnos preko zaključivanja i potpisivanja Contract of Employment-a.

Kompanija je uključena u projekat Vlade CG vezano za stručno osposobljavanje visokoškolaca i po tom osnovu u Barskoj plovidbi AD stručno se osposobljava tri pripravnika.

Prosječna isplaćena zarada u 2013. godini iznosi 633,24 € što je za 10,54% manje u odnosu na 2012. godinu.

4.7.2 Rezultati poslovanja

U aprilu 2013. godine prodat je M/V "Sveti Stefan" tako da smo bili prinuđeni prekinuti održavanje linije Bar – Ankona – Bar i održavati samo liniju Bar – Bari – Bar.

Na liniji Bar – Bari – Bar realizovali smo ukupno 133 odlazno-povratna putovanja na kojima je ostvaren sljedeći promet:

- putnika 43.094 – što predstavlja uvećanje od 18% u odnosu na 2012. godinu;
- automobila 9.272 – što predstavlja uvećanje od 12% u odnosu na 2012. godinu;
- kamiona/trailera 3.286 – što predstavlja uvećanje od 13% u odnosu na 2012. godinu.

Ukoliko posmatramo ukupan promet ostvaren tokom 2013. u odnosu na 2012. godinu (tokom 2012. godine osim linije Bar – Bari održavali smo redovnu liniju Bar – Ankona – Bar kao i specijalna putovanja sa ruskim turistima), zabilježen je pad prometa putnika od 19%, pad prometa automobila od 12%, dok je promet kamiona/trailera uvećan ukupno za 11%.

Broj putovanja u 2013. godini iznosio je 133 dok je tokom 2012. godine na svim linijama realizovano 165 putovanja, što predstavlja umanjeње od 19%.

4.7.3 Predlog aktivnosti za budući period

Razvoj cargo flote će biti realizovan tokom druge polovine ove godine. Shodno najnovijem izvještaju preuzimanje broda "Bar" je predviđeno za 22. avgust, a broda "Budva" za 30. septembar 2014. godine.

Ovi brodovi se grade u saradnji sa kineskim partnerom "Poly Technologies Inc." iz Pekinga. U narednom periodu je neophodno kadrovski ojačati tehnički i komercijalni sektor kako bi se obezbijedilo što kvalitetnije praćenje i upošljavanje cargo brodova.

Podniet je zahtjev za prodaju Poslovne zgrade u ul. Maršala Tita sa ciljem obezbjeđenja sredstava za opremanje brodova u Kini, konsolidaciju finansijskog stanja u Kompaniji kao i završavanje tehnološkog viška radnika u upravi Kompanije.

Planiranje nastavaka aktivnosti oko animiranja ruskih turista, istina u nešto izmjenjenom obliku s obzirom da nam MUP Italije za ovu godinu nije dao dozvolu za organizovanje specijalnih putovanja. U novonastaloj situaciji morali smo se organizovati na drugačiji način tj. u saradnji sa više turističkih agencija koje će vaditi vize za ruske turiste, te u okviru redovnih putovanja organizovati veći broj brojačano manjih grupa.

Planirano je otvaranje avio šaltera kao i stvaranje jake špedicije gdje bi špeditorske usluge bile sastavni dio vozarine i u dogovoru sa ino-partnerom "Morfimare" Bari prelazak na poslovanje organizovanja transporta po sistemu "door to door".

U drugoj polovini godine planiran je intenzivniji rad na obnavljanju broda na liniji Bar - Bari tj. nabavka novog polovnog broda boljih tehničkih karakteristika koji bi u uslovima izmjenjenog tržišta mogao ostvarivati bolje finansijske rezultate, čime bi se Barska plovidba još bolje pozicionirala u regionu.

4.8 AD „ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE“ - PODGORICA

4.8.1 Vlasnička struktura i zaposleni

Osnovna djelatnost Željezničke infrastrukture Crne Gore AD je održavanje, modernizacija, rehabilitacija i izgradnja željezničke infrastrukture i upravljanje i regulisanje saobraćajem. Ukupni kapital Društva iznosi 468.670.763, 62€, i podijeljen je na 168.036.558 akcija, nominalne vrijednosti 2,78905446338€.

Vlasnička struktura, 31. decembra 2013. godine je:

Država.....	72,3485%;
Fond PIO.....	2,9258%;
Fizička lica.....	7,3287%;
HB-zbirni kastodi račun 3.....	7,2629%;
Fond zajedničkog ulaganja TREND.....	4,5794%;
Investicioni fond Moneta.....	2,0314%;
Društvo za menadžment poslove i upravljanje nekretninama " MIG ".....	1,6146%;
Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....	1,1667%;
Ostali akcionari.....	0,7420%.

U Društvu je na dan 31. 12. 2013. godine bilo zaposleno 857 radnika, od čega su 751 radnika na neodređeno, a 85 radnika na određeno vrijeme i 21 pripravnik. Prosječna neto zarada u 2013. godini iznosi 402.41 €, što je ispod prosječne zarade u Crnoj Gori koja iznosi 479,00€ (manja je za 16%).

4.8.2 Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

Željeznička infrastruktura Crne gore AD - Podgorica realizovala je Zaključke Vlade Crne Gore broj 06-1136/3 od 27.05.2013. godine i utvrdila iznose zarada kako slijedi:

- Izvršnom direktoru Društva utvrđena je zarada u visini dvije prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.
- Sekretaru društva utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.
- Pomoćnicima Izvršnog direktora Društva, utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini (tri izvršioca).
- Direktorima Sektora, utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.
- Rukovodiocima samostalnih službi (tri službe), utvrđena je zarada u visini 1,10 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.
- Rukovodiocima ostalih službi utvrđena je zarada u visini 1,00 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.

Zarade zaposlenih koji ne pripadaju menadžmentu usklađene su u rasponu, imajući u vidu prosječne zarade u državi, s jedne strane i visinu zarade rukovodećih lica u Društvu s druge strane. S tim u vezi, zarada je umanjena za 20%, na način što je umanjena obračunska vrijednost koeficijenta sa 128,00 € na 102,40 €, saglasno Odluci Odbora direktora broj 3312/2 od 18.04.2013. godine. Iznosi zarada u ovom Društvu su niži, od prijedloga zarada iz Zaključka Vlade Crne Gore. Rashodi po osnovu službenih putovanja svedeni su na minimum kao i korišćenje službenih vozila. Za autorske honorare ovo Društvo nema rashoda kao ni za konsultanske usluge. Deprofesionalizacija članova odbora direktora sprovedena je na VI Vanrednoj Skupštini akcionara, održanoj 04.03.2013. godine.

4.8.3 Rezultati poslovanja

Za period I-IX 2013. godine Željeznička infrastruktura Crne Gore AD-Podgorica, je ostvarila negativan finansijski rezultat u iznosu od 3.000.553 €.

Ukupni prihodi u 2013. godini ostvareni su u iznosu od 12.147.240 €.

Poslovni prihodi u iznosu od 11.317.817 € obuhvataju u najvećoj mjeri:

- 6.800.000€ - sredstva iz Budžeta namijenjena za održavanje željezničke pruge, upravljanje i regulisanje saobraćajem;
- prihode po osnovu Ugovora o korišćenju željezničke infrastrukture u piznosu od 764.741 €;
- prihode po osnovu naknada za instalacije 728.564 €;
- Prihod od prodaje polovnog materijala 121.329 €;
- Prihodi od zakupa zemljišta i posl.prostora u iznosu od 171.098 €;
- Prihodi od carinskog terminala 183.266 €;
- Prihod od donacija 532.217 €;
- Prihod od prefakturisanja usluga 1.340.469 €;
- i ostali prihodi u iznosu od 676.233 €.

Ukupni rashodi u 2013. godini iznose 15.147.793 €.

Poslovni rashodi za 2013. godinu iznose 14.935.163 € a najvećim dijelom odnose se na :

- troškove materijala, goriva i energije 2.580.909 €;
- troškovi bruto zarada zaposlenih 7.544.392 €;
- troškovi amortizacije i rezervisanja 3.919.597 €;
- troškovi sudskih izvršenja 103.404 €;
- troškovi transportnih usluga 273.913 €;
- troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava 112.025 €;
- troškovi provizije banaka 108.984 €; i
- ostali poslovni rashodi 291.939 €.

Ostvareni finansijski rezultat za 2013. godinu je negativan i iznosi 3.000.553 €, a isti je manji za 59 % u odnosu na 2012. godinu kada je iznosio 7.304.983 €

4.8.4 Realizacija investicija i projekata:

Iz kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija /EBRD,EIB,ČEB/ i sredstava predpristupne pomoći /IPA/ u proteklom periodu izdvojeno je 124,4 miliona eura. Od pomenutog iznosa realizovano je 103.020.449 € odnosno 82,77 %. Ostatak sredstava iz kredita i predpristupnih pomoći se očekuje u 2014. i 2015. godini.

- Po Programu izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture, a na osnovu Ugovora zaključenog sa Direkcijom za željeznice za 2013. godinu, iz Budžeta Crne Gore odobrena su sredstva za održavanje željezničke infrastrukture u iznosu od 6.800.000 €. Ista su manja za 6 % u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 7.225.000 €.
- Implementacija ugovora za izradu Glavnih projekata, za sanaciju 15 čeličnih mostova, na željezničkoj pruzi Vrbnica –Bar je u toku. Planirano je da revizija Glavnih projekata bude završena do kraja 2014. godine, nakon čega će se pristupiti raspisivanju tendera za izvođenje radova i vršenje stručnog nadzora nad radovima.
- Preko IPA III komponente, odobrena su dva projekta: „Izrada projektne dokumentacije za sanaciju 12 kosina i radovi - glavna sanacija kosina, sanacija nestabilnog terena i izgradnja zaštitnih galerija na najkritičnijim djelovima dionice glavne pruge Bar-Vrbnica (Kos-Trebješnica-Lutovo-Bratonožici)“, u iznosu od 5 miliona € i projekat „Modernizacija signalizacije sa nabavkom i ugradnjom nove elektrovučne podstanice i telekomunikacione opreme na dijelu pruge Bar-Vrbnica“ u iznosu od 3,5 miliona €. Za projekat 12 kosina, potpisan je Ugovor za izradu Glavnih projekata između Delegacije EU u Crnoj Gori i Francuske firme SAFAGE.

Projektovanje će trajati 9 mjeseci, a implementacija ugovora počinje od 24. 03. 2014. godine. Tender za radove na drugom projektu je u završnoj fazi i biće objavljen u okviru decentralizovanog sistema upravljanja sredstvima EU. Zadatak implementacije projekta je dodijeljen Direkciji javnih radova Crne Gore, koja će ujedno i odabrati konsultantske firme koje treba da izvrše: reviziju Glavnog projekta i stručni nadzor u toku implementacije ugovora za radove. Period realizacije oba projekta je do 2016. godine.

- U početnoj fazi je realizacija bespovratnih sredstava u vrijednosti od 1 milion EUR, koje je Crna Gora dobila u okviru X runde pregovora za WBIF. Sredstva su namijenjena za: izradu projektne dokumentacije za izradu Glavnog projekta za elektronsku postavnicu u stanici Podgorica, i izradu projektne dokumentacije za sanaciju 91 betonskog mosta.

Osim, realizacije Programa održavanja u 2014. godini planiran je nastavak realizacije kreditnih sredstava, odnosno nastavak izvođenja radova, kao i veoma značajna aktivnost za funkcionisanje ŽICG, a to je Aktivnosti na utvđivanju - razdvajanju kompletne imovine koja je u funkciji odvijanja željezničkog saobraćaja imajući u vidu odredbe Zakona o državnoj imovini i Zakona o željeznici.

4.8.5 Status investicionih aktivnosti na dan 31.12.2013. godine:

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica realizuje investicione aktivnosti finansirane iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija kao i iz IPA fondova, ukupne vrijednosti 124.460.191,20 €. U tabeli je dat prikaz realizacije sredstava:

		<i>Ugovorena vrijednost</i>	<i>Realizovano u eurima, do 31.12.2013.</i>	<i>% realizacije kredita</i>	<i>Ostatak sredstava kredita na dan 31.12.2013.</i>	<i>% nerealizovanih sredstava</i>
ČEB		59.460.191,20 €	59.438.292,85 €	99,96 %	21.898,35 €	0,04 %
EBRD I		15.000.000,00 €	14.409.247,60 €	96,06%	590.752,40 €	3,94%
EI B	I	7.000.000,00 €	6.983.745,13 €	99,77%	16.254,87 €	0,23%
	II	7.000.000,00 €	134.000,00 €	1,91 %	6.866.000,00 €	98,09 %
EBRD II		15.000.000,00 €	12.477.787,09 €	83,19%	2.522.212,91 €	16,81 %
EBRD I IV tranša		10.000.000,00 €	100.000,00	1,00 %	9.900.000,00 €	99,00 %
UKUPNO :		<u>113.460.191,20 €</u>	<u>93.543.072,67 €</u>	<u>82,45%</u>	<u>19.917.118,53 €</u>	<u>17,55 %</u>
IPA 07		1.000.000,00 €	1.000.000,00€	100%	/	/
IPA 09		5.000.000,00 €	5.000.000,00 €	100%	/	/
IPA 10		5.000.000,00 €	3.477.376,55 €	69,55%	1.522.623,45 €	30,45 %
UKUPNO		<u>124.460.191,20</u>	<u>103.020.449,22</u>	<u>82,77%</u>	<u>21.439.741,98 €</u>	<u>17,23%</u>

4.9 AD „ŽELJEZNIČKI PREVOZ CRNE GORE“ - PODGORICA

4.9.1 Vlasnička struktura i zaposleni

Osnovna djelatnost Željezničkog prevoza Crne Gore AD- Podgorica je prevoz putnika u međunarodnom i lokalnom željezničkom saobraćaju.

Aksijski kapital Društva na dan 31.12.2013. godine iznosi 35.765.812,78 eura i podijeljen je na 6.772.189 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 5,281278 eura.

Vlasnička struktura na dan 31.12.2013. godine je:

Država.....	90,3282%;
Fond PIO.....	1,0234%;
Zavod za zapošljavanje.....	0,4081%;
Fondovi i HB.....	5,4351% i
Ostali akcionari.....	2,8052%.

Prosječan broj zaposlenih u Društvu za 2013. godinu iznosi 320 što je za 26 više u odnosu na 2012. godinu. U 2013. godini radni odnos prestao je za ukupno 14 zaposlenih, te je prema tome stopa fluktuacije zaposlenih za 2013. godinu na nivou od 4,3%.

Rast broja zaposlenih najvećim dijelom je uzrokovan zapošljavanjem 8 lica sa stručnom kvalifikacijom tehničar vuče radi obavljanja pripravničkog staža i zaključivanja Sporazuma sa Održavanjem željezničkih vozni sredstava Podgorica o ustupanju na privremeno korišćenje Depoa za održavanje EMV broj 5968 od 23.07.2013. godine, od kada se poslovi održavanja elektromotornih vozova počinju obavljati u ŽPCG. Po ovom Sporazumu ŽPCG je u avgustu od OŽVS preuzeo 12 i u septembru 2013. godine 1 izvršioca.

U avgustu 2013. godine bilo je planirano da ŽPCG samostalno vrši tehničke preglede vozova i poslove obavještavanja putnika o kretanjima vozova pri čemu bi od Željezničke infrastrukture Crne Gore AD (ŽICG) bilo preuzeto 15 pregledača kola i 7 radnika na informacijama. Ova i druge izmjene uslovile su donošenje novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Željezničkog prevoza Crne Gore AD Podgorica 27.08.2013. godine kojim je predviđeno da se djelatnost željezničkog prevoza putnika obavlja sa 365 izvršilaca.

Međutim, u toku 2013. godine sporazum o preuzimanju zaposlenih nije potpisan sa ŽICG. Iz tog razloga broj zaposlenih nakon avgusta nije imao značajnijih promjena, sem da je zabilježeno blago smanjenje broja zaposlenih nastalo uslijed kraja ljetnje sezone i zaključivanja sporazuma o prestanku radnog odnosa sa nekolicinom zaposlenih.

Prosječna zarada u neto iznosu je 456,24€ i u odnosu na neto prosječnu zaradu Crne Gore, koja iznosi 479,00€ manja je za 5%.

4.9.2 Realizacija zaključaka Vlade Crne Gore

Realizacijom Zaključaka Vlade Crne Gore broj: 06-1136/3 od 27.05.2013. godine utvrđeni su iznosi zarada kako slijedi:

- Predsjedniku odbora direktora Društva utvrđena je zarada u visini jedne prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini,
- Izvršnom direktoru Društva utvrđena je zarada u visini dvije prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini,

- Sekretaru društva i internom revizoru utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini,
- Pomoćniku i savjetniku Izvršnog direktora Društva, utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini,
- Direktorima sektora utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini,
- Zarade ostalih članova menadžmenta i zaposlenih na radnim mjestima od posebnog značaja za rad i poslovanje Društva iznose manje od 1,25 prosječne zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini.

U vezi preporuka iz zaključaka koji se odnose na racionalizaciju svih diskrecionih rashoda, odnosno rashoda koji se odnose na službena putovanja, korišćenje službenih vozila itd, Odbor direktora ovog Društva usvojio je mjere štednje i racionalizacije.

Deprofesionalizacija funkcije predsjednika i članova Odbora direktora, kao i usklađivanje naknada predsjedniku i članovima Odbora direktora sa zaključcima Vlade, utvrđeno je Statutom Društva i odlukama Skupštine akcionara iz marta mjeseca 2013. Godine.

Obračun zarada po navedenim iznosima primjenjuje se od 1. marta 2013. godine za predsjednika Odbora direktora, članove Odbora direktora i izvršnog direktora, a za menadžment od 1. maja 2013. godine.

4.9.3 Rezultati poslovanja

U 2013.godini pokrenuto je 11.212 vozova, od čega 9.576 u lokalnom i 1.636 u međunarodnom saobraćaju.

Prevezeno je 674.061 putnika u lokalnom prevozu, što je za 26% više u odnosu na broj prevezenih putnika u istom periodu 2012. godine, dok je u međunarodnom broj prevezenih putnika 250.484 ostao na istom nivou 2012. godine.

U lokalnom prevozu realizovano je 692.910 voznih km ili 41% više u odnosu na isti period 2012. godine, dok je u međunarodnom prevozu realizovano 274.848 km ili 5% manje u odnosu na isti period 2012. godine.

Smanjenje broja voznih km u međunarodnom saobraćaju i izostanak očekivanog porasta prihoda uslovljen je nesaobraćanjem auto voza koji obezbjeđuje željeznica Srbije. Problem u ŽS je nedostatak putničkih vagona, pa je iz tog razloga izostao saobraćaj pomenutog voza u periodu turističke sezone.

U lokalnom prevozu realizovano je 32% više putničkih km u odnosu na isti period 2012. godine, dok su u međunarodnom prevozu za 1% veći realizovani putnički kilometri u odnosu na 2012.godinu.

U 2013.godini Društvo je ostvarilo ukupan prihod u iznosu od 6.918.613,00€ i ukupni rashod u iznosu 12.454.802€.

Finansijski rezultat u posmatranom periodu iskazuje gubitak u iznosu 5.536.189€, od čega se 3.686.110€ odnosi na trošak po osnovu obezvređenja voznih sredstava (reprocjena vrijednosti imovine grupe 147.000), a ostatak u iznosu 1.850.078 € odnosi se na gubitak iz tekućeg poslovanja.

Strukturu ukupnog prihoda čine prihodi od prodaje usluga prevoza, subvencije Države, prihodi ostvareni pružanjem usluga trećim licima, prihod od rada vagon restorana, prihodi od zakupa poslovnog prostora, prihodi od naplaćenih spornih i sumnjivih potraživanja i ostali prihodi.

Prihodi ostvareni od prodaje usluga prevoza iznose 3.412.650€. Prihodi od lokalnog saobraćaja iznose 1.156.301€, dok prihodi od međunarodnog saobraćaja iznose 2.256.349€.

Subvencije Države za posmatrani period iznose 2.400.000€ . Dosadašnji iznos subvencija na mjesečnom nivou od 200.000 EUR nedovoljan je da pokrije uglavnom fiksne troškove u poslovanju naročito ako se ima u vidu da se više od polovine tog iznosa transferiše Održavanju željezničkih vozniha sredstava po osnovu tekućeg održavanja.

Ostali prihodi za period I – XII 2013.godine iznose 621.826€.

U periodu I – XII 2013. godine ostvareni su ukupni rashodi u iznosu 12.454.802€. Troškovi materijala, goriva i energije za period januar – decembar iznose 1.074.171€.

Troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih primanja za period I – XII 2013.godine iznose 3.265.334€.

Ostali poslovni rashodi za posmatrani period iznose 2.876.396€, a odnose se najvećim dijelom na troškove tekućeg održavanja 1.214.659€, troškove osiguranja 238.565€, troškove izvršnih sudskih rješenja 37.025€ i troškove provizija banaka 33.710€.

Troškovi amortizacije za period I – XII 2013.godine iznose 1.552.791€.

Troškovi po osnovu obezvređenja vozniha sredstava iznose 3.686.110€.

4.9.4 Ostale aktivnosti ostvarene u 2013. godini

Društvo je ugovorilo nabavku 3 garniture elektromotornih vozova sa Španskom firmom „Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF). Isporuka je počela u junu 2013. godine, a prvi elektromotorni voz je pušten u saobraćaj u julu 2013. Godine. Sredstva su obezbijedena iz kredita Evropske banke u iznosu od 13,550 mil. €.

Do sada su iz Evropske banke povučena sredstva u iznosu od 12.304.396,46 mil. €, od čega je CAF- u je uplaćeno 11.818.896,46€, a 350.000,00€ je utrošeno za otpremnine i 135.000,00€ za jednokratnu proviziju.

Pregled važnijih aktivnosti realizovanih u 2013-oj godini (vučna vozila)

a) Inveciciono održavanje

Shodno ugovorima broj 6597 i 814 u TŽV Gredelj u stečaju završena je opravka lok. 461 – 040 kao i elektromotornog voza 412/416 – 041/042 dok se elektromotorni voz 412/416 – 045/046 još uvijek nalazi na opravci i čeka odluku o nabavci pokidanih kablova i neispravnih BCR 6”.

Izvršena je opravka elektromotornog voza 412/416-49/50 havarisanog udesom u Vukovcima.

b) Realizacija opravki u radionicama i depoima AD OŽVS – tekuće održavanje

Tekuće održavanje se odvijalo prema ugovorenom obimu radova u skladu sa važećim propisima.

Završena je :

- Investiciona opravka jedne elektrolokomotive 461-040,
- Dva elektromotorna voza od kojih je jedan oštećen u udesu u Vukovcima.
- Troje kuset kola i jedna kola tipa Y,
- Vagon restoran.

Kod remontovanih lokomotiva primjetna je smanjena ispravnosti u početnom periodu eksploatacije što je posledica načina organizovanja servisa kao obaveza remontera. U toku 2013. godine nijesu saobraćale dizel lokomotive.

Već duži niz godina stanje željezničke infrastrukture na Željeznicama Srbije i ŽICG je na nezadovoljavajućem nivou sa aspekta komercijalnih brzina. Komercijalne brzine su svedene na oko 45 km/h što se veoma negativno odražava na konkurentnost saobraćaja. Vrijeme putovanja od Beograda do Bara ili obrnuto iznosi u prosjeku 12 časova.

Takođe, Željeznice Srbije tokom 2013. godine nijesu obezbjeđivale u potpunosti putnička kola planirana redom vožnje, pa je i prodaja rezervacija, postelja i ležaja bila manja. Ovaj problem je bio naročito izražen u ljetnoj-turističkoj sezoni.

4.9.5 Predlog aktivnosti za budući period

U 2014. godini planirano je da Željeznički prevoz Crne Gore u međunarodnom saobraćaju preveze oko 250.000 putnika i realizuje prihod od oko 2.100.000 EUR-a po ovom osnovu.

Plan je zasnovan na stanju željezničke infrastrukture, stanju u razmjeni sa Željeznicama Srbije, raspoloživim voznim kapacitetima, stanju voznih kapaciteta kod partnerske kompanije Željeznica Srbije kao i stanju na transportnom tržištu.

U 2014. godini u lokalnom prevozu treba očekivati povećanje broja prevezenih putnika kao i realizaciju prihoda. Povećanje treba očekivati naročito na relaciji Nikšić-Podgorica usljed uvođenja u saobraćaj novih vozova i povećanja broja polazaka dok na ostalim relacijama treba planirati zadržavanje postojećeg obima prevoza.

Stanje raspoloživih voznih kapaciteta je nepovoljno sa aspekta starosne strukture tj. vozni park kojim raspolaže Željeznički prevoz Crne Gore AD je stariji od 25-30 godina, a najveći broj kola i sve lokomotive u eksploataciji su preko 35 godina. Ovakav vozni park je nepovoljan kako s aspekta održavanja tako i s aspekta komfora.

Projektovani kapaciteti ŽS u broju kola (sa sjedištima, ležajevima, posteljama i za prevoz praćenih automobila) ukupno iznosi: $a_s = 474360$ (sjedišta), $a_l = 80352$ (ležaja) i $a_p = 59460$ (postelja) što ukupno iznosi 614.172 mjesta.

Planirani kapaciteti u kolima ŽPCG iznose 87.600 mjesta u kolima sa sjedištima, zatim 43.800 ležaja u kušet kolima i 26.280 postelja u spavaćim kolima, što ukupno iznosi 157.680 mjesta. Ukupni planirani kapaciteti u svim međunarodnim vozovima za 2014. godinu iznose 771.852 mjesta.

4.9.6 Tekuće održavanje željezničkih voznih sredstava

Za tekuće održavanje voznih sredstava u skladu sa Pravilnikom o održavanju željezničkih vozila i obzirom na planirani eksploatacioni park, potrebno je planirati sredstva u iznosu od 814.150,40 € sa uračunatim PDV-om.

Obzirom da se u 2014. godini ne predviđaju nove investicione opravke voznih sredstava, to će aktivnost Sektora za tehničke poslove biti koncentrisana na tekuće održavanje elektromotornih vozova serije 412/416 u Depou Podgorica (tri EMV-a) kao i na kontrolne preglede novih elektromotornih vozova i pripremu i obuku kadra za njihovo tekuće održavanje po isteku garantnog perioda.

U vezi sa zadnjim, analizirajući postojeći kadrovski sastav zaposlenih u Depou Podgorica evidentno je da se za buduće održavanje novih elektromotornih vozova mora angažovati određen broj mlađih kadrova osposobljenih za održavanje savremenih elektromotornih vozova, pa je u planu prijema pripravnika predviđen prijem kadrova neophodnih za ostvarivanje pouzdanog i efikasnog održavanja pomenutih voznih sredstava.

4.10 AD „ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZNIH SREDSTAVA“

4.10.1 Vlasnička struktura i zaposleni

Osnovna djelatnost Društva je održavanje željezničkih voznih sredstava u putničkom i teretnom saobraćaju (putnička i teretna kola, lokomotive i ostala željeznička vozna sredstva).

Vrijednost kapitala akcionarskog Društva Održavanje željezničkih voznih sredstava Podgorica iznosi: 21.004.168 €, koji je podijeljen na 4.500.012 akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 4,6676€ po akciji.

Vlasnička struktura, 31. decembra 2013. godine, bila je:

- Država.....85,45%;
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja.....1,54%;
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....0,61%;
- Fond za razvoj.....0,04%;
- Fondovi.....4,36%;
- Pravna lica.....3,82%; i
- Ostali.....4,18%.

Na dan 31.12.2013. godine, u Društvu je zaposleno 189 radnika na neodređeno vrijeme, dok je 5 zaposlenih angažovano na privremene i povremene poslove.

4.10.2 Realizacija Zaključaka Vade Crne Gore

Održavanje željezničkih voznih sredstava AD je, počev od maja mjeseca 2013. godine, donijelo odluke o usklađivanju zarada u skladu sa mjerama štednje Vlade Crne Gore i to:

- za menadžment društva koeficijent obračuna je usklađen tako da zarade ne prelaze visinu zarade direktora organa uprave. Izvršnom direktoru Društva

koeficijent za obračun zarade je dvije prosječne zarade u državi u prethodnoj godini, a sektetaru Društva, pomoćniku izvršnog direktora i direktorima sektora 1,25 prosječne zarade u Državi u prethodnoj godini;

- obračunska vrijednost koeficijenta umanjena je za 20% (sa 128,00 na 102,40);
- sva plaćanja po osnovu radnih grupa, komisija i sl. su ukinuta;
- zaključen je novi kolektivni ugovor koji je u cjelosti usklađen sa Opštim kolektivnim ugovorom i Zakonom o radu;
- usvojen je novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i broj zaposlenih sveden na optimalan broj;

Troškovi zarada i drugih naknada zaposlenima u 2013. godini iznose 1.950.855,00 €, a u 2012. godini su iznosili 2.142.733,00 €, što predstavlja umanjjenje za 191.878,00 € ili za 8,95%. Umanjenje bi bilo još veće da u 2013. godini nijesu realizovane obaveze za regres i topli obrok zaposlenih iz 2010. godine (prije formiranja Društva), u iznosu od 59.804,07 €.

Usvojenim budžetom za 2014. godinu, predviđeno je dalje smanjenje iznosa namijenjenog bruto zaradama i ostalim naknadama zaposlenima.

Prosječna zarada u Društvu je na donjoj ljestvici prosjeka zarada ostvarenih u željezničkim društvima koja su nastala u procesu restrukturiranja Željeznice Crne Gore AD, a za 10,46 % je niža u odnosu na ostvarenu prosječnu zaradu na nivou Crne Gore.

Od juna mjeseca 2013. godine, izvršena je i deprofesionalizacija članova odbora direktora i umanjjenje njihovih mjesečnih naknada, tako da predsjednik ima jednu prosječnu a članovi jednu polovinu prosječne zarade u Državi.

Diskrecioni rashodi (službena putovanja, korišćenje službenih vozila, autorski honorari, konsultantske usluge isl.) su takodje svedeni na optimum.

4.10.3 Rezultati poslovanja

Društvo je u 2013. godini ostvarilo ukupan prihod u iznosu od 2.010.023,00 €, dok su ukupni rashodi ostvareni u iznosu od 2.495.744,00 €, što znači da je Društvo poslovalo sa gubitkom u iznosu od 485.721,00 €

Slijedi prikaz strukture prihoda i rashoda u poslovanja Društva u 2013. godini.

a) Struktura prihoda

- Usluge održavanja voznih sredstava1.883.874,00€
- Prihodi od prodaje robe-rezervnih djelova.....114.815,00€
- Finansijski prihodi.....211,00€
- Ostali rihodi.....11.123,00€

Ukupni prihodi..... 2.010.023,00€

Ukupan prihod Društva u 2013. godini, manji je za 20.09% u odnosu na ostvarenje iz 2012. godine. Prihodi od usluga održavanja voznih sredstava čine osnovne prihode Društva i učestvuju sa 93.70% u ukupnim prihodima i manji su za 6.70% u odnosu na ostvarenje iz 2012.

godine. Prihod po ovom osnovu bio bi i veći da je ŽPCG AD ispoštovalo ugovorenu dinamiku uvođenja sopstvenih vozni sredstava u opravke.

Prihodi od usluga održavanja vozni sredstava u 2013. godini bili su dovoljni isključivo za pokriće dijela osnovnih troškova u poslovanju (dijela bruto zarade zaposlenih i dio materijalnih troškova), uz izostanak prihoda za dio poreza i doprinosa na zarade i prihoda koji bi nadomjestili troškove opravke opreme i uređaja naših tehničkih kapaciteta, dijela materijalnih troškova, proizvodnih usluga, preuzetih obaveza po osnovu utrošene vode, amortizacije i sl.

U nedostatku novčanih sredstava došlo je do kašnjenja u isplati poreza i doprinosa na zarade, tako da je u periodu izrade ovog Izvještaja ova obaveza izmirena samo zaključno sa petim mjesecom 2012. godine. Ukupna neizmirena obaveza za obračunate poreze i doprinose na zarade zaključno sa 31.12.2013. godine iznosi 1.323.713,33 €, od čega je 1.212.100,49 € dug za poreze i doprinose, a 104.612,84 € dug za stambeni fond, što je približno na nivou nenaplaćenih potraživanja i što upućuje na zaključak da bi Društvo u slučaju naplate svih potraživanja od Montecargo AD i ŽPCG AD, skoro u cjelosti zatvorilo finansijsku konstrukciju poslovanja u 2013. godini.

b) Struktura rashoda

Pružanjem usluga održavanja vozni sredstava AD OŽVS ostvaruje troškove radne snage, materijala i rezervnih djelova, goriva, energije, komunalnih usluga, kao i troškova održavanja postojeće opreme i sredstava za rad. U strukturi troškova Društva, zbog prirode djelatnosti koju obavlja, najveće učešće u rashodima poslovanja zauzimaju troškovi radne snage, odnosno troškovi zarada i ostalih naknada zaposlenima. Učešće zarada i ostalih naknada zaposlenima u ukupnim rashodima poslovanja društva, ako se izuzme amortizacija, iznosi oko 87,51%. Troškovi bruto zarada i ostalih naknada zaposlenima u 2013. godini su niži od tih troškova u 2012. godini, iako je u 2013. godini iz sopstvenih sredstava izvršilo isplatu obaveza na ime naknada za regres i topli obrok iz 2010. godine u iznosu od 59.804,07 €.

U nastavku slijedi Pregled ostvarenih troškova za 2013. godinu.

Nabavna vrijednost prodate robe.....	107.219,90€
• Troškovi materijala; rezervnih djelova; goriva i el. Energije.....	65.078,52€
• Troškovi zarada i ostalih naknada zaposlenima.....	1.950.854,91€
• Troškovi proizvodnih usluga.....	50.315,03€
• Troškovi amortizacije.....	267.321,95€
• Nematerijalni troškovi.....	53.771,38€
Finansijski rashodi.....	0.65€
• Ostali rashodi	1.181,14€
Ukupni rashodi:.....	2.495.743,48€

Izvod iz Budžeta za 2014. godinu

4.10.4 Obim i struktura usluga održavanja

Polazeći od osnovnih ciljeva u podizanju konkurentne sposobnosti ŽPCG AD i AD Montecarga, zadataka utvrdjenih komercijalnom politikom na osnovu realno sagledane tražnje na transportnom tržištu, AD OŽVS vidi projekciju obima i strukture usluga održavanja kako bi se planirano ispunilo sa aspekta obezbjeđenja dovoljnog broja vozni sredstava.

Ako se analiziraju aktivnosti operatera vezanih za izvršenje investicionih opravki voznih sredstava, koja su neopravdano dugo, još uvijek u radu kod remontera (ovo je posebno izraženo kod ŽPCG AD) za očekivati je da se u tekućoj godini završi jedan elektromotorni voz serije 412/416 kao i dvije dizel električne lokomotive serije 644.

Analizirajući izvršeni obim rada u radionicama i depoima, kao i ukupno ostvareni broj norma časova za 2011, 2012 i 2013 godinu, urađena je projekcija izvršenja broja NČ za vozna sredstva vlasništva ŽPCG AD i Montecargo AD u 2014. godini:

ŽPCG AD: Na godišnjem nivou ukupno cca 45.000 NČ za vučna vozila i 44.000 NČ za vučena vozila što ukupno iznosi cca **89.000 NČ**.

Montecargo AD: Na godišnjem nivou ukupno cca 44.000 NČ za vučna vozila i 26.000 NČ za vučena vozila što ukupno iznosi cca **70.000 NČ**

UKUPNO: Projektovani broj izvršenja norma časova za 2014. godinu iznosi cca **159.000 NČ**.

4.10.5 Plan prihoda

Projekcija prihoda i rashoda u poslovanju AD OŽVS za 2014. godinu, bazirana je na egzaktnim podacima o ostvarenju usluga održavanja voznih sredstava (prihodi) i ostvarenim troškovima u poslovanju (rashodi) u prethodnom periodu.

Potpisivanjem Sporazuma o ustupanju na privremeno korišćenje bez naknade, Depoa za održavanje EMV i preuzimanju zaposlenih koji su radili na održavanju elektromotornih vozova, AD OŽVS je izgubilo poslove koji su se uspješno realizovali sa sopstvenim tehničkim i ljudskim kapacitetima sve ove godine. ŽPCG AD je preuzeo kompletno osposobljen kadar za održavanje EMV 412/416, koji je spreman da uz adekvatnu obuku radi na održavanju i novih CAF vozova. Samim tim ovo predstavlja i ključni razlog neostvarenja planiranih prihoda od usluga tekućeg održavanja u 2013. godini.

Takođe, nemogućnost dobijanja poslova od strane oba operatera kao vlasnika voznih sredstava, izvršenja investicionih opravki ranga srednje opravke pojedinih serija voznih sredstava, u okviru granica radnih i tehničkih kapaciteta Društva, značajno je negativno uticalo na ostvarenje planiranih prihoda koji su bili i više nego realni.

Ukupan prihod našeg Društva dominantno će se formirati vršenjem usluga tekućeg, redovnog i vanplanskog održavanja voznih sredstava, čiji će nivo zavisiti od realizovanog obima prevoza operatera.

U skladu sa postavljenim finansijskim ciljevima za 2014. godinu predviđeni su sljedeći izvori finansiranja:

- ✓ sopstveni prihodi (prihodi od održavanja voznih sredstava ŽPCG AD i Montecarga AD);
- ✓ prihodi od održavanja voznih sredstava drugih vlasnika;
- ✓ kreditna sredstva uz saglasnost resornog Ministarstva.

Da bi se realizovao planirani prihod, potrebno je da se poboljša dosadašnji "imidž" AD OŽVS, kao davaoca usluga. Društvo će zato morati u okviru logističke strategije korisnicima svojih usluga ponuditi proširenu, obogaćenu i kompletnu uslugu održavanja. To će se realizovati putem kreditnih linija i pomoći Države u cilju nabavke uređaja i opreme za zaokruživanje tehnološkog ciklusa. Predviđeno povećanje prihoda u održavanju treba da rezultira preko agresivnije ponude usluga na tržištu uz viši i raznovrsniji kvalitet usluga i

obezbjedjenje ispravnih voznih sredstava i uz racionalno poslovanje i obezbjeđenje ekonomskog interesa AD OŽVS kao poslovnog subjekta.

Aktivnosti koje se odnose na druge usluge treba da doprinesu povećanju ukupnog prihoda. Ove aktivnosti, vezane su za rad:

- Pomoćnog voza na otklanjanu posljedica od vanrednog događaja;
- Prodajom zaliha rezervnih dijelova koja su u vlasništvu AD OŽVS;
- Pružanjem logističke podrške u razvojnim projektima praćenju radova; i
- Prodajom rashodovanog i sekundarnog materijala.

4.10.6 Plan rashoda

Dominantni troškovi koji se javljaju pri vršenju usluga održavanja čine troškovi radne snage i kapaciteta sa kojima raspolaže Društvo. Troškovi radne snage su planirani na značajno nižem nivou u odnosu na ostvarenje u 2013. godini (sa ostvarenim prosjekom zarada koji je ispod prosjeka zarada u Crnoj Gori) i koji pod stavkom "zarade zaposlenih" obuhvata neto zarade, porez na zarade i naknade, doprinose za zarade na teret zaposlenog, doprinose za zarade i naknade na teret poslodavca, ostale doprinose na zarade, startni osnov, troškove noćnog i produženog rada, troškove rada u dane državnih praznika, troškove službenih putovanja, pomoći zaposlenima, otpremnine i jubilarne nagrade i ostale rashode.

Procjena amortizacije je zanovana na bazi primjene knjigovodstvene stope amortizacije, dok su troškovi održavanja sredstava za rad projektovani u minimalnom iznosu uslijed izostanka subvencija za ove namjene.

Imajući u vidu sadašnju ekonomsku situaciju i postojeća ograničenja u državnom budžetu, Društvo ne planira troškove za značajnije opravke i modifikacije postojećih sredstava za rad, kao i nabavku novih uređaja i opreme u cilju osavremenjavanja tehnološkog procesa rada.

4.11 AD „MONTECARGO“ PODGORICA

4.11.1 Vlasnička struktura i zaposleni

Osnovna djelatnost AD MONTECARGO je prevoz roba (tereta) u međunarodnom i lokalnom željezničkom saobraćaju.

Ukupni kapital Društva iznosi 17.463.668,09 € i podijeljen je na 3.340.114 akcija, nominalne vrijednosti 5,228464 €. Ukupan broj akcionara Akcionarskog društva "MONTECARGO" Podgorica je 3450 akcionara.

Vlasnička struktura Društva na dan 31.12.2013. godine izgledala je ovako:

- Država.....85,44459860%,
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja.....1,54012707%,
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....0,61411078%,
- Investiciono razvojni fond.....0,03700472%,
- Fondovi.....4,35628843%,
- Pravna lica.....4,14135565%, i

- Fizička lica.....3,86651473%.

Broj zaposlenih na dan 31.12.2013. godine je 229 zaposlenih i to: 207 na neodređeno vrijeme, 15 zaposlenih na određeno vrijeme i 7 pripravnika.

Prosječna neto plata zaposlenih u 2013. godini u AD MONTECARGO Podgorica iznosila je 517,98 € i veća je za 8% od prosječne neto plate na nivou države, koja je iznosila 479,00 €. U drugoj polovini godine došlo je do smanjenja zarada zaposlenih za 20% i menadžmenta u skladu sa mjerama štednje Vlade Crne Gore.

4.11.2 Realizacija Zaključaka Vlade Crne Gore

U kompaniji AD Montecargo, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore broj: 06-1136/3 od 27.05.2013. godine i utvrđeni iznosi zarada kako slijedi:

- Predsjedniku odbora direktora Društva utvrđena je zarada u visini jedne prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini.
- Izvršnom direktoru Društva utvrđena je zarada u visini dvije prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini.
- Sekretaru društva utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne neto zarade u državi u prethodnoj godini.
- Pomoćniku i Savjetnicima Izvršnog direktora Društva, utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini (tri izvršioca).
- Direktorima Sektora, utvrđena je zarada u visini 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.
- Pomoćnicima direktora sektora i Glevnom kontroloru unutrašnje kontrole utvrđena je zarada u visini 1,10 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.

Saglasno odluci broj: 2647/8 od 18. aprila 2013. godine, u ovom Društvu utvrđena je obračunska vrijednost koeficijenta složenosti u mjesečnom bruto iznosu od 102,40 €.

Deprofesionalizacija članova odbora direktora je sprovedena na IV Vanrednoj Skupštini akcionara, održanoj 04.03.2013. godine.

4.11.3 Rezultati poslovanja

U 2013. godini prevezeno je 947.514 tona i ostvaren prihod od prevoza stvari 6.056.598 €.

U odnosu na 2012. godinu obim prevoza je veći za 38%, kada je prevezeno 686.625 tona dok je prihod veći za 33% kada je iznosio 4.568.730 €. Zabilježen je i porast u realizovanim netotonskim kilometrima od 36% odnosno 99.803.248 NTkm, dok su 2012. godini su iznosili 73.338.220 NTkm.

Povećanje obima prevoza roba u 2013. godini u odnosu na predhodnu godinu, zabilježeno je kod prevoza: automobila, boksita, čeličnih limova i žitarica.

Prosječna cijena prevezene tone robe u 2013. godini iznosila je 6,39 €, a u 2012. godini 6,65€.

Uporedni pregled prevoza pojedinih vrsta roba 2013/2012

Red. br.	Vrsta robe	2012. god.		2013. god.		Index 2013./2012.	
		Prevoz (tone)	Prihod (eura)	Prevoz (tone)	Prihod (eura)	Prevoz (tone)	Prihod (eura)
1.	Automobili	67.211	369.274	426.656	2.238.036	6,35	6,06
2.	Boksit	20.923	162.592	96.103	756.404	4,59	4,65
3.	Žitarice	70.975	544.818	77.109	613.514	1,09	1,13
4.	Glinica	140.925	938.049	91.374	607.160	0,65	0,65
5.	Čelični lim	56.778	454.363	67.920	564.816	1,20	1,24
6.	Ostale robe HSH	71.036	596.884	43.174	381.873	0,61	0,64
7.	Staro željezo	74.377	616.122	43.231	354.701	0,58	0,58
8.	Ostale robe	35.032	381.551	19.715	176.089	0,56	0,46
9.	Prazna kola	96.917	242.438	58.940	144.146	0,61	0,59
10.	Koks, lužina, plin	27.438	84.961	17.187	119.092	0,63	1,40
11.	Kontejneri	15.535	108.102	6.105	100.767	0,39	0,93
12.	Sirćetna kiselina	9.478	69.576	-	-	-	-
Ukupno ukupno		686.625	4.568.730	947.514	6.056.598	1.38	1,33

Ukupni rashodi u 2013. godini iznose 7.111.925,00 €.

U strukturi poslovnih rashoda najveće učešće imaju troškovi fiksnog karaktera kao što su zarade zaposlenih 2.932.965 € i amortizacija 898.759 €.

Ostvareni poslovni prihodi u iznosu od 6.943.825 € nijesu dovoljni da pokriju poslovne rashode koji su iznosili 7.111.925,00 €, tako da je Društvo u 2013. godini poslovalo sa gubitkom od 168.100 €.

Ostvarivanje investicionih projekata u 2013. godini se ogleda kroz završetak redovnih opravki na 17 teretnih vagona serije Eas kod AD "Održavanje željezničkih vozniha sredstava" Podgorica i 30 vagona serije Eas kod remontera MIN-Niš. U posmatranom periodu izvršeno je i produženje roka redovnih opravki na ukupno četrdesetčetiri (44) vagona.

4.12 "AERODROMI CRNE GORE" AD

4.12.1 Vlasnička struktura

Akcionarsko društvo za uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju „Aerodromi Crne Gore“ se nalazi u 100% vlasništvu Države Crne Gore. U mjesecu februaru 2014. godine okončan je, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima, postupak transformacije oblika poslovanja Aerodroma Crne Gore iz javnog preduzeća u jednočlano akcionarsko društvo.

4.12.2 Zaposleni

Aerodromi Crne Gore AD trenutno zapošljava 593 radnika, od čega 572 radnika na neodređeno vrijeme i 21 radnik na određeno vrijeme. U Direkciji Društva zaposleno je 82 radnika, na Aerodromu Podgorica 302 radnika i na Aerodromu Tivat 209 radnika. JP „Aerodromi Crne Gore“ je u 2013. godini, u skladu sa odredbama Zakona o vazdušnom saobraćaju, preuzelo poslove kontrole putnika i ručnog prtljaga koje je do tada vršila Uprava policije Crne Gore, što je uslovalo prijem dodatnog broja lica na aerodromima u Podgorici i Tivtu u odnosu na 2012. godinu.

4.12.3 Rezultati poslovanja

JP „Aerodromi Crne Gore“ je u 2013. godini ostvarilo rast u prometu aviona od 6% i rast u prometu putnika od 14% u odnosu na 2012-u godinu. Dakle, i pored posledica globalne ekonomske krize, kao i značajnih poteškoća sa kojima se susreću svjetski avio prevoznici, JP „Aerodromi Crne Gore“ i jedanaestu godinu za redom bilježi rast fizičkog obima saobraćaja. Posmatrano po aerodromima, uočava se da je Aerodrom Tivat ostvario rast i u prometu putnika i aviona, dok Aerodrom Podgorica bilježi rast u prometu putnika, dok je promet aviona na istom nivou kao i prethodne godine. Rast fizičkog obima saobraćaja je posledica dobre turističke sezone, kao i uključivanja novih avio prevoznika („Al Italia“, „Ryanair“....).

Tabela br. 1 Promet aviona

AERODROMI	2013	2012	INDEX	% UČEŠĆA 2013	% UČEŠĆA 2012
PODGORICA	5,580	5,561	100	51.59	54.68
TIVAT	5,236	4,609	114	48.41	45.32
UKUPNO	10,816	10,170	106	100%	100%

Tabela br. 2 Promet putnika

AERODROMI	2013	2012	INDEX	% UČEŠĆA 2013	% UČEŠĆA 2012
PODGORICA	690,690	639,352	108	44.30	46.82
TIVAT	868,343	726,113	120	55.70	53.18
UKUPNO	1,559,033	1,365,465	114	100%	100%

Broj putnika na aerodromima Podgorica i Tivat, zbirno, porastao je brže nego što je prognozama u Master planu razvoja aerodroma do 2030. godine bilo predviđeno. Sa prometom od 1.559.033 putnika, koliko je ostvareno u 2013. godini, umjerena prognoza iz Master plana je premašena za 45,7%, a optimistička prognoza za 15,5%.

U ukupnom obimu saobraćaja, najveće učešće imaju avio kompanije i tur operatori „Montenegro Airlines“, „Fly Montenegro“ i „Air Serbia“, a najveći broj putnika dolazi sa područja Rusije, Ukrajine i Srbije.

U toku 2013. godine nastavljeno je unapređenje otvorene i nediskriminatorne saradnje sa avio kompanijama i tur operatorima koji su već godinama prisutni na našim aerodromima, a uspostavljena je saradnja i sa novim avio prevoznicima koji do sada nisu koristili naše usluge - italijanskom nacionalnom kompanijom „Al Italia“ i jednom od najznačajnijih niskobudžetnih avio kompanija – „Ryanair“-om. Istovremeno posebna pažnja poklanja se ispitivanju avio tržišta, poboljšanju nivoa kvaliteta usluga i njihovim usklađivanjem sa međunarodnim standardima kvaliteta.

JP „Aerodromi Crne Gore“ vodi veoma podsticajnu komercijalnu poslovnu politiku koja omogućava niz popusta avio kompanijama, od kojih su najznačajniji oni za otvaranje novih linija, za povećanje frekvencije saobraćaja na postojećim rutama, kao i za ostvareni obim saobraćaja.

4.12.3.1 Analiza prometa aviona i putnika po kompanijama u 2013. godini

U ukupnom prometu aviona u 2013. godini na aerodromima Podgorica i Tivat učestvovalo je 47 avio kompanija, od kojih 9 sa redovnim linijama. Posmatrano po kompanijama, najveće učešće u ukupnom prometu aviona ostavili su redovni prevozioci. Najveće učešće i dalje ima „Montenegro Airlines“ (36,1%). Slijedi „Air Serbia“ sa 15,1% učešća u prometu aviona, dok je na trećem mjestu tur operator „Fly Montenegro“ sa 12,9% učešća. U poređenju sa 2012. godinom, najveći rast u prometu aviona ostvarili su: „Turkish Airlines“ (41%), „Moscovia“ (29%) i „Fly Montenegro“ (23%), dok najveći pad u prometu aviona bilježi „Montenegro Airlines“ (pad od 5%) . Ostale kompanije su uglavnom na istom nivou kao i prethodne godine.

U prometu putnika, procentualno najveće učešće imaju „Montenegro Airlines“, zatim „Fly Montenegro“ i „Air Serbia“. Treba napomenuti da „Fly Montenegro“, „Moscovia“ i „Turkish Airlines“, „Adria Airways“ bilježe značajan rast u prometu putnika u odnosu na prethodnu godinu. „Montenegro Airlines“ i „Air Serbia“ su kompanije koje bilježe pad u prometu putnika, a takođe je pad u prometu putnika zabilježen i kod Generalne avijacije.

4.12.3.2 Analiza prometa na Aerodromu Podgorica

Na Aerodromu Podgorica je u 2013. godini opsluženo 690.690 putnika (rast od 8% u odnosu na 2012. godinu) i 5.580 aviona (na istom nivou kao i 2012. godine). Najznačajniji avio prevoznici su „Montenegro Airlines“, „Jat Airways“, „Turkish Airlines“, „Austrian Airlines“ i tur operator „Fly Montenegro“. Kada je u pitanju promet aviona, značajan rast bilježi „Turkish Airlines“ (41%) i „Fly Montenegro“ (29%), a kada je u pitanju promet putnika, najveći rast bilježi „Fly Montenegro“ (54%) i „Turkish Airlines“ (41%) i „Adria Airways“ (19%). Najznačajnije destinacije kada je u pitanju Aerodrom Podgorica su Beograd, Beč, Moskva i Istanbul, sa kojima se obavi skoro dvije trećine ukupnog saobraćaja.

U prometu putnika na Aerodromu Podgorica u 2013. godini - pet najznačajnijih destinacija su: 1. Beograd - sa učešćem od 33%; 2. Moskva - 10% učešća; 3. Beč - 9% učešća; 4. Istanbul - 8% učešća; 5. Pariz - 6% učešća. Kada je riječ o prometu aviona na Aerodromu Podgorica u 2013. godini - pet najznačajnijih destinacija su: 1. Beograd -sa učešćem od 35%; 2. Beč - sa učešćem od 11%; 3. Moskva - sa učešćem od 7%; 4. Istanbul - sa učešćem od 6%; 5. Ljubljana - sa učešćem od 5%.

4.12.3.3 Analiza prometa na Aerodromu Tivat

Na aerodromu Tivat u 2013. godini opsluženo je 868.343 putnika (rast od 20% u odnosu na 2012. godinu) i 5.236 aviona (rast od 14% u odnosu na 2012. godinu). Glavni razlog je dobra turistička sezona, što se ogleda kroz povećanje broja putnika sa područja Rusije i Ukrajine. Sa pomenutim destinacijama se obavi skoro 90% saobraćaja na tivatskom aerodromu.

U ukupnom prometu putnika koji je ostvaren na aerodromu Tivat tokom 2013. godine, tur operator „Fly Montenegro“ je učestvovao sa 40%, „Montenegro Airlines“ sa 25%, „Air Serbia“ sa 10% i „Moscovia“ sa 6%. Udio ostalih avio kompanija u prometu putnika iznosio je 18%. Dvije dominantne destinacije su Moskva i Beograd.

4.12.4 Pregled finansijskih rezultata u 2013. godini

JP „Aerodromi Crne Gore“ je poslovanje i u 2013-oj godini završilo sa ostvarenim profitom. Precizan iznos profita koji je ostvaren biće poznat nakon usvajanja završnog računa.

Poslovni prihodi preduzeća u 2013-oj godini su za 14% veći u odnosu na 2012-u godinu. Rast prihoda je ostvaren prije svega zbog povećanja fizičkog obima saobraćaja, a takođe i zbog rasta neavijacijskih prihoda. Svakako da bi procenat povećanja prihoda bio realno veći, ali je Upravni odbor JP „Aerodromi Crne Gore“, po preporuci Vlade Crne Gore, „Montenegro Airlines“-u odobrio dodatni popust od 5 eura po odlazećem putniku (u 2012. godini je taj popust iznosio 3 eura po odlazećem putniku) uz već postojeću odluku o oslobađanju obaveze plaćanja naknade za servisiranje aviona.

Poslovni rashodi preduzeća u 2013-oj godini su za 12% veći u odnosu na prethodnu godinu. Na rast troškova dominantno su uticali dodatni popusti „Montenegro Airlinesu“ (koji su za oko 760.000 eura veći u odnosu na prethodnu godinu), koje je, po preporuci Vlade Crne Gore, odobrio Upravni odbor JP „Aerodromi Crne Gore“, i troškovi rezervisanja sredstava koji se odnose na sudske sporove koje vodi preduzeće (koji iznose 937.000 eura). Ostali troškovi su uglavnom na istom nivou kao i prethodne godine, što je rezultat sprovođenja vrlo strogih mjera štednje u okviru JP „Aerodromi Crne Gore“, sve do nivoa koji ne ugrožava bezbjedno odvijanje avio saobraćaja. Otežani uslovi privređivanja, nemogućnost naplate potraživanja od „Montenegro Airlinesa“ (koji ima 37% učešća u ukupnom saobraćaju), a takođe i otežana naplata potraživanja od drugih poslovnih partnera, negativno utiču na stvaranje što povoljnijeg ambijenta za početak investicionih aktivnosti.

4.12.5 Pregled planiranih aktivnosti

1. JP „Aerodromi Crne Gore“ - „Aerodromi Crne Gore“ AD i u toku 2014. godine nastavlja sa sprovođenjem kontinuiranih investicionih aktivnosti, finansiranih iz sopstvenih sredstava, koje se dominantno odnose na:
 - rekonstrukciju poletno sletne staze, manevarskih površina i platforme na aerodromu u Tivtu;
 - izradu projekta nove terminalne zgrade na Aerodromu Tivat;u vezi čega su pripremljeni i objavljeni odgovarajući tenderi za izbor kvalifikovanih projekatana za izradu veoma zahtjevne tehničke dokumentacije.
2. Sprovode se aktivnosti na stvaranju daljih pretpostavki za budući kontinuirani rast saobraćaja i poslovnih prihoda;

3. U aktivnoj komunikaciji se sprovode mjere na iznalaženju rješenja za brojne nagomilane probleme koji opterećuju poslovnu saradnju sa kompanijom „Montenegro Airlines“ AD;
4. U dijelu finansijske politike, aktivno se nastavljaju sprovoditi mjere koje obezbjeđuju:
 - kontinuiranu investicionu aktivnost iz sopstvenih sredstava;
 - redovno izmirivanje prispjelih obaveza prema dobavljačima i državnom budžetu;
 - redovnu isplatu ličnih primanja zaposlenim i doprinosa i poreza po osnovu istih;
 - redovnu otplatu anuiteta po kreditu EBRD-u, kao i otplatu kamate EIB-u;
 - redovno održavanje objekata i aerodromske opreme;
 - stalnu likvidnost preduzeća.

4.13 "MONTENEGRO AIRLINES" AD

Vlasnička struktura i struktura zaposlenih

Montenegro Airlines AD, prva i jedina crnogorska avio kompanija, osnovana je 24. oktobra 1994. godine sa sjedištem u Podgorici kao društvo sa ograničenom odgovornošću. Konstituisali su ga Vlada RCG i još 32 osnivača. Počev od 04.11.2008.godine, nakon sprovedenog postupka promjene organizacionog oblika društva, aviokompanija posluje kao akcionarsko društvo, kao pravni sljedbenik Montenegro Airlines-a d.o.o. Akcijski kapital društva iznosi 25.684.928,12 EUR, a čine ga 2.900,613 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 8.855 EUR, a obuhvata kapital Vlade Crne Gore od 99,89% i kapital 25 ostalih akcionara od 0,11%.

Zaključno sa 31.12.2013.godine u avio-kompaniji je u radnom odnosu bilo 400 lica, i to 335 po ugovoru o radu na neodređeno vrijeme, a 65 u radnom odnosu na određeno vrijeme, tj. za 46 manje u odnosu na jul 2013. godine.

Infrastruktura

Montenegro Airlines AD je vlasnik pet vazduhoplova tipa Fokker F28 Mk 0100, a zakupac tri vazduhoplova tipa Embraer ERJ 190-200 LR, pri čemu su dva aviona tipa Embraer uzeta u zakup na operativni lizing, a jedan avion tipa Embraer je kupljen na finansijski lizing. Montenegro Airlines AD je vlasnik četiri poslovna prostora i to: u Podgorici- ul.Beogradska br.10 i bul.Sv.Petra Cetinjskog 130, u Budvi-Mediteranska br.21-S68 i u Beogradu- ul. Knez Mihajlova br.23.

Naturalni (fizički) rezultati poslovanja

Montenegro Airlines je u toku 2013. godine prevezao ukupno 588.241 putnika, na 7.846 letova, sa ostvarenih 12.164 blok sati letenja. Prosječni faktor popunjenosti na letovima je iznosio 67%.

Tabela br.1: Fizički pokazatelji u 2013. godini

	2013
Broj prevezenih putnika	588.241
Redovan saobraćaj	551.000
Čarter saobraćaj	37.666
Broj letova	7.846
Ostvareni nalet (BHR)	12.164
Popunjenost putničke kabine	67%

U redovnom saobraćaju sa našim vazduhoplovima je prevezeno 541.288 putnika, na 7.167 letova, sa 11.213 blok sati letenja. Faktor popunjenosti je iznosio 68%. Takođe u redovnom saobraćaju, ali na vazduhoplovima drugih aviokompanija, po tzv. »code share« ugovorima je prevezeno 8.908 putnika. Po ovim ugovorima imamo na raspolaganju određen blok sjedišta na na letovima za Beč sa Austrian Airlines-om, za Ljubljanu sa Adria Airways-om, i za Rim sa Alitalia-om.

U čarter saobraćaju je prevezeno 37.666 putnika, na 638 letova, sa 925 blok sati letenja.

U toku 2013.godine je bez kašnjenja obavljeno 99% planiranog saobraćaja, a ostatak od 1% je obavljen sa operativnim kašnjenjem, najvećim dijelom do 60 minuta. Kašnjenja su u najvećoj mjeri bila prouzrokovana vremenskim neprilikama, zagušenjima saobraćaja na aerodromima sa frekventnijim saobraćajem, tehničkim kvarovima aviona i sl.

Finansijski rezultat poslovanja

Na osnovu dokumentacije iz ostvarenog obima usluga prevoza putnika i robe, kao i troškova koji su pratili njihovo ostvarenje postignuti su sljedeći finansijski rezultati:

- Ukupni prihodi	73.052.475 EUR
- Ukupni rashodi	76.909.880 EUR
- Gubitak	(3.857.405) EUR

Napominjemo da je ovo preliminarni rezultat, koji će sigurno u određenoj mjeri biti korigovan do 31.marta, kada smo po Zakonu u obavezi predati završni obračun Poreskoj upravi Crne Gore.

Prema ovim preliminarnim rezultatima, finansijski rezultat poslovanja za 2013. godinu je za **Eur 1,582,000.00** bolji u odnosu na finansijski rezultat poslovanja iz 2012. godine kada je gubitak bio **5,439,000.00**. To je posljedica sledećih preduzetih aktivnosti:

1. U skladu sa novom poslovnom politikom koja stupa na snagu od juna 2013. godine, napravljen je program štednje koji se zasniva na smanjenju generalnih troškova koji uključuju troškove službenih putovanja, smještaja i ishrane kompanijskog osoblja na terenu, marketinga, telefona i ostalih sličnih troškova poslovanja, pri čemu se troškovi prate na mjesečno nivou.

Takođe je napravljen program rada po svim sektorima, što je rezultiralo izradom normativnih akata koje kompanija do tada nije imala, uveden je bolji sistem komunikacije između svih organizacionih jedinica u kompaniji i izmijenjena organizaciona šema.

Započeo je proces zatvaranja nerentabilnih predstavništava kompanije u inostranstvu, sa smanjenjem broja uposlenih i zarada zaposlenih u ovim predstavništvima.

Izvršena je detaljna analiza tržišta sa ukidanjem jednog broja nerentabilnih linija.

Kroz sistem nabavki putem javnih tendera, iako kompanija nije obveznik Zakona o javnim nabavkama, postignute su značajne uštede smanjenjem cijena svih roba koje imaju uticaja na poslovanje kompanije.

2. Smanjeni su i direktni operativni troškovi po pitanju kateringa i održavanja na nivoima koji ne ugrožavaju bezbjedno odvijanje saobraćaja (izvršenje radova u Podgorici, sklapanje povoljnijih aranžmana za snabijevanje avio-djelovima i uslugama i sl.).
3. Na pozitivan rezultat u odnosu na prethodnu godinu je uticalo i smanjenje cijene goriva, umanjani troškovi aerodromskih usluga, kao i smanjeni troškovi iznajmljivanja aviona (Fokker, F100, reg. ozn. 4O-AOP je otkupljen početkom 2013. godine).

Planirane aktivnosti za 2014. godinu

Plan poslovanja za 2014.godinu je baziran na sledećim elementima:

1. Strukturi flote Montenegro Airlines-a u 2014 godini koja podrazumijeva: za period od januara do kraja maja ukupno pet operativnih aviona (3 x Embraer, E195 i 2 x Fokker, F100), a nakon dolaska četvrtog aviona tipa Embraer, E190, do kraja godine ukupno šest operativnih aviona. Nastaviti sa unapređenjem stanja flote.
2. Zadržati kontinuitet u ispunjavanju najvećih bezbjednosnih standarda koje propisuju Evropska agencija za bezbjednost avio-saobraćaja, Međunarodna asocijacija za vazdušni prevoz i država Crna Gora. Takođe zadržati visok stepen operativnosti flote i tačnosti u izvršenju operativnog plana, po čemu smo i u prethodnom periodu prepoznati na EU tržištu.
3. Montenegro Airlines je u obavezi da obezbijedi dostupnost Crne Gore kao turističke destinacije. S tim u vezi napraviće se detaljna analiza EU tržišta zajedno sa NTO i Ministarstvom turizma i održivog razvoja. S toga je neophodno zadržati sve redovne destinacije iz prethodne godine, uz uvođenje novih linija.
4. U istom cilju kao i za slučaj redovnog letenja, neophodno je obaviti čarter serije letova za sve klijente i destinacije obavljene prethodne godine (St. Petersburg, Baku, Jerevan, Bari, Napulj, itd.) uz povećani obim saobraćaja, npr. za letove za Baku sa jedne na dvije rotacije sedmično, kao i letove ka novim destinacijama, poput Rostova. Iz tog razloga su već potpisani odgovarajući ugovori za gore pomenute destinacije, pri čemu treba istaći da i dalje postoji zainteresovanost za dodatno angažovanje Montenegro Airlines-a na ovom tržištu.
5. Ugovaranje fiksnog i alotmanskog zakupa svih linija sa značajnom turističkom tražnjom (Moskva, Pariz, London, Kopenhagen itd.) sa većim brojem touroperatora nego prethodne godine. Na ovaj način će se povećati i ukupan prihod i broj putnika, kao i izvršiti diverzifikacija tržišta.
6. Pored postojećih "code share" ugovora sa Austrian Airlines-om, Adria Airways-om i Alitalia-om, potpisati ovakve ugovore i sa Air France-om i Siberia-om, što će dovesti do većeg broja putnika na direktnim linijama ka Parizu i Moskvi, pogotovo van visoke ljetnje sezone, ali i omogućiti povoljnije uslove za putovanja ka daljim destinacijama.
7. Povećavati broj putnika i prihode po pojedinačnom letu, nastavljajući program štednje. Komercijalni plan je da se ovo ostvari kroz tarifnu politiku koja je na snazi od polovine prethodne godine, promotivne akcije i turističke aranžmane. Razvijati marketing kompanije.

8. Uzimajući u obzir stanje i kriterijume na EU i svjetskom tržištu osiguranja, a u vezi smanjenja ukupne premije za osiguranje vazduhoplova, putnika, prtljaga, karga, pošte i rezervnih djelova (zbog smanjenja broja i obima incidentnih situacija u avio-saobraćaju), troškovi osiguranja Montenegro Airlines-a po ovom pitanju će biti smanjeni za cca US\$ 520,000.00.
9. S obzirom da je za obavljanje reda letenja do kraja maja 2014. godine dovoljno pet aviona, isporuku četvrtog Embraer-a, E190, inicijalno planiranu za april ove godine odložiti za kraj maja. Time će se ostvariti ušteda od US\$ 260.000,00 plus troškovi održavanja od US\$ 375.00 po satu leta.
10. Nastaviti sa konsolidacijom poslovanja na svim nivoima, optimizacijom reda letenja, smanjenjem svih troškova prije svega operativnih a potom i svih ostalih službi u kompaniji i to na nivoima koji ne ugrožavaju bezbjednost letenja. Raditi na programu smanjenja broja zaposlenih.
11. Nastojati da se jedan ili dva aviona nakon ljetnje sezone iznajme drugim kompanijama kroz tzv. "ACMI ili wet lease" aranžman (avion sa posadom i održavanjem), što bi bio značajan izvor prihoda i faktor likvidnosti kompanije, naročito u periodu zimske sezone.

NAPOMENA: I dalje se kao faktor na koji ne možemo uticati pojavljuje cijena goriva, jer npr. potencijalni rast cijene od 10% će izazvati povećanje troška za gorivo u milionskim iznosima. Ovo je faktor koji u najvećoj mjeri utiče na negativno poslovanje i poništava pozitivne rezultate dobijene aktivnostima usmjerenim ka rastu prihoda i redukciji troškova.

5 REZIME IZVJEŠTAJA MINISTARSTVA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA U 2013. GODINI

U skladu sa Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, sa organima u sastavu ministarstva, obavlja poslove koji su mu dati u nadležnost.

Programom rada Vlade za 2013. godinu, Ministarstvo je, dostavilo Vladi na usvajanje planirane tematske materijale. Od planiranih 5 predloga zakona, Ministarstvo je pripremio 5, koje je Vlada utvrdila. Ministarstvo je u 2013. godini donijelo, u okviru svoje nadležnosti 43 pravilnika.

U sklopu Procesu prisupanja Crne Gore Evropskoj Uniji, u 2013. godini, održani su eksplanatorni i bilateralni skriningi u Briselu, za Poglavlje 14 – Saobraćajna politika i Poglavlje 21 - Transevropske mreže, na kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva saobraćaja i pomorstva, i organa u sastavu ministarstva. Iako Izvještaj sa skrininga još nije dostavljen, eksperti Evropske komisije su nakon izlaganja članova Pregovaračkih grupa, izrazili zadovoljstvo i pohvalili napredak Crne Gore u oblasti saobraćaja.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, u 2013. godini, je svoje aktivnosti usmjerilo na ispunjavanju osnovnih ciljeva razvoja saobraćaja definisanih kroz Strategiju razvoja saobraćaja Crne Gore, i to:

- 1) poboljšanje sigurnosti i bezbjednosti, u cilju očuvanja ljudskih života, materijalnih vrijednosti i očuvanja državnih sredstava;
- 2) integracija u Evropsku Uniju, kroz povezivanje na TEN-T i poboljšanje konkurentnosti domaće transportne privrede;
- 3) povećanje kvaliteta saobraćajnih usluga;
- 4) stimulacija ekonomskog rasta kroz efikasniji i jeftiniji transport;
- 5) minimiziranje negativnog uticaja razvoja transporta i saobraćajne infrastrukture na životnu sredinu i društvo u cjelini.

Ispunjavanje ovih ciljeva iako je pratio uticaj ekonomske i finansijske krize, rezultiralo je značajnim unapređenjem putne i željezničke infrastrukture. Pristupilo se realizaciji obaveza iz Programa rada Vlade Crne Gore, i zaključaka Vlade za 2013. godinu; izvršavanju obaveza iz procesa evropskih integracija i sprovođenju međunarodne saradnje i učešću u međunarodnim organizacijama i projektima i usaglašavanju pravnog okvira sa pravom EU i preporukama međunarodnih organizacija iz oblasti saobraćaja.

U poslovanju akcionarskih društava u oblasti saobraćaja, u 2013. godini, naglasak je stavljen na smanjenju radne snage, boljem organizovanju samog procesa rada, analizi postojećih tehnologija pretovara, kao i podizanju nivoa usluga, s ciljem privlačenja potencijalno novih količina i vrsta tereta i povećanju broja putnika, koje bi u narednom periodu dovele do povoljnije strukture prihoda i boljeg finansijskog efekata tih društava.

U cilju realizacije Zaključaka Vlade Crne Gore, Ministarstvo je donijelo smjernice na osnovu kojih su privredna društva, donijela odluke o deprofesionalizaciji članova odbora direktora, racionalizaciji troškova, te usklađivanju zarada kako menadžmenta, tako i sih zaposlenih.

5.1 Direktorat za puteve

Projekat izgradnje autoputa Bar-Boljare

Engleska kompanija URS Infrastructure and Environment UK Limited (Scott Wilson), koju je Vlada Crne Gore angažovala kao konsultanta, u septembru 2012. godine, zaključila je Finalne izvještaje (Technical Options Report, Economics Report, Traffic Modelling Report, Preliminary Environment and Social Impact Assessment and Resettlement Framework), vezane za Studiju izvodljivosti o Investicionom planu za SEETO putni pravac 4 (evropska oznaka autoputnog pravca Bar-Boljare), koja je finansirana iz granta Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF), uz podršku Evropske investicione banke (EIB). Tokom januara mjeseca 2013. godine, Evropska investiciona banka je zatražila da Vlada Crne Gore eksplicitno pokaže da li još uvijek namjerava da prati preporuke konsultanta, URS Infrastructure and Environment UK Limited (Scott Wilson), i dalje nadograđuje istraživanja i dokumentaciju za izgradnju kombinovanog novog pravca single/dual carriageway za prioritetnu dionicu od Podgorice do Mateševa, i u tom smislu dalje aplicira kod WBIF, uz podršku Evropske investicione banke, i podsredstvom Ministarstva finansija, pokrene proceduru formalnog obraćanja EIB-u i drugim međunarodnim finansijskim institucijama za dobijanje preliminarnih kriterijuma za kredit za prioritetnu dionicu.

Pored opcije realizacije projekta autoputa uz podršku Evropske investicione banke, razmatrale se i inovirane ponude, inicirane od strane tursko-američkog konzorcijuma Bechtel-Enka, i kineskih partnera China Communications Construction Company (CCCC) i China Road and Bridge Corporation (CRBC), koji su ponudili saradnju pod okriljem najavljenje kreditne linije za zemlje Centralne i Jugoistočne Evrope najavljene od strane kineskog Premijera Wen Jiabao-a, na konferenciji u Varšavi, 26.04.2012. godine. Joint-venture turskih kompanija Dogus i Gulsan, je takođe pokazao zavidno interesovanje za realizaciju projekta autoputa Bar-Boljare, tj. prioritetne dionice Smokovac-Mateševo.

Vlada Crne Gore je na sjednici 04.07.2013. godine, ponudu kineskih kompanija CCCC/CRBC, za projektovanje i izgradnju prioritetne dionice Smokovac-Uvač-Mateševo autoputa Bar-Boljare, ocijenila kao prvorangiranu, čime je otvoren pregovarački proces između Vlade Crne Gore i pomenutih kineskih kompanija.

Projekat bi trebalo da se realizuje na bazi međudržavnog sporazuma (Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture), što omogućava realizaciju Projekta, uz izuzimanje primjene Zakona o javnim nabavkama.

Unapređenje lokalne putne infrastrukture imalo je za cilj postizanje što kvalitetnije i bezbjednije putne mreže u Crnoj Gori, kao i bolje povezanosti nerazvijenih područja sa glavnim ekonomskim i turističkim centrima, kao i ostvarivanja bolje povezanosti sa zemljama u okruženju s obzirom da neki od ovih puteva imaju i takav karakter. Pojedini putni pravci se pružaju i daju bolju povezanost nerazvijenih područja sa rutama regionalne transportne mreže za jugoistočnu Evropu, koje se pružaju na teritoriji Crne Gore.

Unapređenje i prekategORIZACIJA lokalne putne infrastrukture prepoznato je i kroz Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, kojim je predviđeno, kada su u pitanju lokalni putni pravci, da neki od njih prerastu u viši rang, dakle u državnu putnu mrežu, magistralnih ili regionalnih puteva.

Na osnovu zaključka Vlade Crne Gore, broj: 03-9309/2 od 22. septembra 2011. godine Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, je preduzelo aktivnosti na pripremi realizacije Projekta unapređenja lokalne putne infrastrukture (u daljem tekstu: Projekat).

Naime, Ministarstvo je u saradnji sa EBRD-om, u obliku tehničke pomoći (grant) u iznosu od 0,26 mil. €, obezbijedilo sredstva za izradu *“Studije opravdanosti sa procjenom uticaja na zaštitu životne sredine i socioekonomski aspekt za Projekat”*.

Nakon izvršene tenderske procedure za konsultanata za izradu predmetne studije izabran je konsultant “Spea ingegneria Europea S.P.A.” iz Italije sa učešćem lokalnog konsultanta “SIMM Inženjering d.o.o.” iz Podgorice. Ugovor o grantu sa EBRD-om i Ugovor sa izabranim konsultantom “Spea ingegneria Europea S.P.A.” potpisan je u Podgorici 9. marta 2012. godine, gdje je za realizaciju Projektnog zadatka predviđeno da traje 15 nedelja.

Konačan cilj Projektnog zadatka je da se napravi sveobuhvatna Studija izvodljivosti za 13 lokalnih puteva koji treba da se rekonstruišu kako bi se isti unaprijedili u regionalne puteve u skladu sa standarima i zahtjevima revizije EBRD.

Trinaest lokalnih puteva koji su predmet ove studije, prema okviru projekta, nalaze se na sljedećim trasama:

Put br.	OPIS	DUŽINA [km]
1	Kolašin Ski Centar (Jezerine) - Jelovica - Lubnice - Berane	22,6
2	Petrovići - Velimlje - Maočići	28,1
3	Veruša - Mokro – granica sa Albanijom	23,6
4	Plav - Jara - Bogićevica – granica sa Srbijom	22,1
5	Bogetići (Cерово)- Glava Zete - Danilovgrad - Grbe (Spuž) - Podgorica	30,2 ¹
6	Goransko (Pluzine) - Muratovica - Lisina – granica sa BiH	20,5
7	Put R-4 - Kosanica - Glibači - Bobovo - Slatina (granica sa BiH)	40,6
8	Golubovci - Mataguži - Tuzi	12,1
9	Granica sa Albanijom - Dinoša - Podgorica	16,6 ¹
10	Mojkovac - Kurikuće - Lubnice	25,5
11	Dijela - Godočelje - Bioča	10,4
12	Krstac - Kuk - Međuvršje (Lovćen)	9,2
13	Rijeka Crnojevića - Virpazar	23,1

U skladu sa projektnim zadatkom, prikazana putna mreža u okviru projekta je dalje podijeljena na 33 dionice.

Pri izradi Studije u obzir su uzeta tri nivoa procjene:

1. Ekonomska procjena,
2. Socijalna procjena i
3. Procjena životne sredine.

Svaki nivo procjene je dao određeni indikator procjene i to:

¹ Ove dužine se odnose na one dionice u okviru svakog puta koje treba unaprijediti

- **procijenjena stopa internog povraćaja (EIRR)** za ekonomski nivo (koja se dobila uz pomoć softvera HDM4),
- **ukupni ekološki indikator** (koji uzima u obzir zagađenje vazduha, osjetljivost životne sredine, zaštićene zone i uticaj radova) i
- **ukupni socijalni indikator**, koji uzima u obzir i socijalne uticaje (kao što su nezaposlenost, bezbjednost saobraćaja, nedobrovoljno preseljenje, kulturno nasljeđe, socijalne karakteristike uključenih zajednica) i strateški pristup (aerodromima, lukama, željezničkim stanicama, bolnicama i domovima zdravlja, međunarodnim granicama).

Socijalni i ekološki indikatori su zatim spojeni u **socijalno-ekološki indikator**. Detaljna analiza je puteve rangirala u skladu sa kriterijumom, između socijalno-ekološkog i ekonomskog, koji varira od 0 do 1.

Ovakvo rangiranje omogućava rangiranje 13 puteva u skladu sa njihovim cjelokupnim ponašanjem, nezavisno od relativnog kriterijuma.

Dobijena lista prioriteta je opisana u sljedećoj tabeli:

BR.	PUTEVI	POZICIJA	INVESTICIJA	KUMULIRANA INVESTICIJA	DUŽINA	EIRR
			miliona €	miliona €	km	%
1	Jezerine – Jelovica – Lubnice – Berane	1	34,6	34,6	22,6	7,6
5	Bogetići (Cerovo) – Danilovgrad – Podgorica	2	10,1	44,7	30,2	23,0
10	Mojkovac – Kurikuće – Lubnice	3	16,2	60,9	25,5	7,8
8	Golubovci – Mataguži – Tuzi	4	4,6	65,5	12,1	18,7
2	Petrovići – Velimlje – Maočići	5	8,6	78,3	28,1	1,8
11	Dijela – Godočeļje – Bioča	6	4,2	69,7	10,4	-4,7
6	Goransko – Muratovića – Lisina – BiH	7	10,7	88,9	20,5	-8,7
7	Kosanica – Glibači – Bobovo – Slatina (BiH)	8	23,0	112,0	40,6	-4,9
9	Granica sa Albanijom – Dinoša – Podgorica	9	19,4	131,3	16,6	-3,9
13	Rijeka Crnojevića – Virpazar	10	13,3	144,7	23,1	-3,2
3	Veruša – Mokro – Granica sa Albanijom	11	12,3	156,9	23,6	-13,7
4	Plav – Jara – Bogićevica – Granica sa Srbijom	12	15,3	172,2	22,1	-17,0
12	Krstac – Kuk – Međuvršje (Lovćen)	13	3,8	176,0	9,2	-41,9

Prema tome, prioriteti koji pokazuju pozitivnu (EIRR) i koji su prihvatljivi za finansiranje su prioriteti sa EIRR iznad 7% i zadovoljavajućom ekonomskom održivošću.

• **PRIORITETI SA VISOKOM I ZADOVOLJAVAJUĆOM EKONOMSKOM ODRŽIVOŠĆU**

BR.	PUTEVI	POZICIJA	INVESTICIJA – BEZ PDV-a	INVESTICIJA – PDV 17% ²	DUŽINA km	EIRR %
			miliona €	miliona €		
1	Jezerine – Jelovica – Lubnice – Berane	1	29,6	34,6	22,6	7,6
5	Bogetići – Danilovgrad - Podgorica	2	8,6	10,1	30,2	23,0
8	Golubovci – Mataguži - Tuzi	4	3,9	4,6	12,1	18,7
10	Mojkovac – Kurikuće – Lubnice	3	13,8	16,2	25,5	7,8

Posmatrajući prioritete koji su se pokazali prihvatljivi za finansiranje tj. imaju pozitivnu stopu unutrašnjeg povraćaja (EIRR), ukupna dužina svih prioriteta iznosi 90,4 km sa ukupnom investicijom za rekonstrukciju i unapređenje istih u iznosu od 65,5 mil. eura (55,9 mil. eura bez PDV).

Ukupna dužina svih prioriteta koji su se pokazali prihvatljivi za finansiranje tj. imaju pozitivnu stopu internog povraćaja (EIRR), iznosi 90,4 km sa ukupnom investicijom za rekonstrukciju i unapređenje istih u iznosu od 65,5 mil. eura (55,9 mil. eura bez PDV).

Bitno je napomenuti da je Vlada Crne Gore, prepoznajući značaj realizacije ovog projekta, nastavila sa intenzivnim radom na realizaciji istog i u međuvremenu obezbijedila sredstva za rekonstrukciju dionice Berane-Lubnice, koja pripada najprioritetnijem putnom pravcu 1- Kolašin-Jezerine-Lubnice-Berane.

Takođe, treba napomenuti da je Vlada Crne Gore, u skladu sa Zakonu o budžetu za 2013.godinu, zaključila kreditni aranžaman sa EBRD-om, u iznosu od 5 miliona eura, dok će preostalih 20 miliona biti zaključeno u 2014.godini.

Imajući u vidu ograničenost sredstava koja će biti odobrena od strane EBRD-a u obliku kredita u visini od 25 miliona eura koji će biti realizovan periodu 2013-2015 godine, tim Ministarstva saobraćaja i pomorstva zajedno sa konsultantom i predstavnicima EBRD-a su dali prijedlog investiranja u prioritete koji pokazuju pozitivnu procijenjenu ekonomsku stopu povraćaja kroz dva koraka.

INVESTICIONI KORAK 1: I PRIORITET-u okviru kredita od 25 mil. €

- dionica Jezerine-Jelovica
- dionica Jelovica –Lubnice

Investicioni korak 1 - predstavlja dionice puteva odnosno puteve koje imaju I prioritet za rekonstrukciju imajući u vidu sve parametre uključene pri izradi studije.

² U toku izrade Studije opravdanosti sa procjenom uticaja na zaštitu životne sredine i socioekonomski aspekt za projekat PDV je iznosio 17%

INVESTICIONI KORAK 2: II PRIORITET-u okviru novog kredita

- Bogetići – Danilovgrad – Podgorica
- Golubovci-Mataguži-Tuzi
- Mojkovac-Lubnice

Investicioni korak 2 - predstavlja dionice puteva odnosno puteve koje imaju II prioritet za rekonstrukciju imajući u vidu sve parametre uključene pri izradi studije.

Nakon odobrenja Projekta od strane EBRD-a u I kvartalu 2013. godine, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Ministarstvo finansija su, u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore 06-2521/4 od 27. decembra 2012.godine, zaključili kreditni aranžamana sa EBRD-om, u iznosu od 5 miliona eura, dok će preostalih 20 miliona biti zaključeno u 2014. godini.

U skladu sa Ugovorom o kreditu-odjeljak 3.03 Ministarstvo je u obavezi da formira Operativni tim za praćenje realizacije Projekta. Komisija će imati ulogu tehničke i administrativne podrške u smislu koordinacije, upravljanja i praćenja realizacije projekta. Komisija je dužna da izvještava o realizaciji Projekta Ministarstvo kvartalno a Vladu Crne Gore godišnje do kraja trajanja Projekta.

U cilju ispunjenja navedene obaveze iz odjeljka 3.03 Ministarstvo je u Budžetu za 2014 godinu obezbijedilo sredstva za rad Operativnog tima.

U cilju unapređenja kvaliteta realizacije Projekta Ministarstvo saobraćaja i pomorstva u saradnji sa EBRD-om, u sklopu ovog Projekta dobilo još tri granta.

Prvi grant, u iznosu od 350.000,00 €, je obezbijeđen od strane Vlade Republike Češke i biće namijenjen za pripremu i izradu tenderske dokumentacije za odabir najpovoljnijeg izvođača radova i pripremu Ugovora za izvođenje radova. U toku pripreme kratke liste za ovaj projektni zadatak javilo se 6 čeških kompanija od čega su 3 zadovoljile uslove i pozvane su da u narednoj fazi dostave tehničkih i finansijskih ponuda.

Drugi grant, u iznosu od 274.000,00 €, je obezbijeđen od strane Vlade Italije i biće namijenjen za unapređenje Ugovora o održavanju puteva, pripremu Pravilnika o radovima na redovnom održavanju i implementaciju direktive 2008/96/EZ RSA/RSI. Za ovaj grant javilo se 6 italijanskih kompanija i sve su pozvane da dostave u tehničke i finansijske ponude i u toku je vrednovanje ponuda.

Treći grant u iznosu od oko 19.929,50 € koji je dobijen direktno od EBRD-a će biti namijenjen za sprovođenje prvog RSA (Road Safety Audita) nad tehničkom dokumentacijom koja treba biti urađena za dionicu, koja se realizuje u sklopu investicionog koraka 1, Jezerine-Jelovica-Lubnice. Konsultant će nakon uvida u Generalni projekat i izlaska na teren dostaviti Izvještaj sa preporukama koje mogu služiti kao smjernica projektantu pri izradi Glavnog projekta i na taj način se može postići bolja dinamika završetka dokumentacije.

5.2 Direktor za vazdušni saobraćaj

U izvještajnom periodu, Direktor za vazdušni saobraćaj, usmjerio je svoje aktivnosti na restrukturiranje JP Aerodromi Crne Gore, i transformacija Društva iz javnog preduzeća u akcionarsko društvo. U skladu sa Zakonom o unapređenju poslovnog ambijenta („Sl. list CG“,

broj 40/10), i Zakonom o privrednim društvima („Službeni list RCG“, broj 6/02 i „Službeni list CG“, broj 17/07, 80/08, 40/10, 73/10, 36/11 i 40/11), pripremljena je Odluka o procjeni vrijednosti kapitala JP Aerodromi Crne Gore, Odluka o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva za uslužne djelatnosti u vazdušnom saobraćaju Aerodromi Crne Gore, Odluka o imenovanju nezavisnog revizora Aerodroma Crne Gore AD, i Statut Aerodroma Crne Gore AD. Ovaj set akata je, u zakonski propisanom roku, dostavljen na razmatranje Vladi Crne Gore, i isti su usvojeni na sjednici od 25. jula 2013. godine.

U organizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Direktorata za vazdušni saobraćaj, obilježen je jubilej "100 godina vazduhoplovstva u Crnoj Gori". U sklopu proslave, na Cetinju je priređen cjelodnevni vazduhoplovni program, koji je završen svečanom akademijom.

Delegacije Crne Gore, po prvi put je uzela učešće na 38. redovnoj skupštini Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO). Krajem septembra i početkom oktobra, u Montrealu je održana 38. redovna Skupština Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO), krovne organizacije za civilno vazduhoplovstvo, koja broji 191 državu članicu. Redovna skupština ICAO se održava svake tri godine. Crna Gora je član od 2007. godine, ali je ovo prvi put da je crnogorska delegacija, na čelu sa ministrom saobraćaja i pomorstva Ivanom Brajovićem, učestvovala u radu skupštine, i na taj način aktivno učestvovala u kreiranju politike organizacije. U toku zasijedanja predstavnici crnogorske delegacije su ostvarili više bilateralnih sastanaka sa ministrima i direktorima vazduhoplovnih vlasti iz zemalja članica ICAO na kojima su razmijenili iskustva i sagledali mogućnost buduće saradnje, koja će doprinijeti unapređenju nivoa sigurnosti, bezbjednosti i efikasnosti odvijanja vazdušnog saobraćaja.

5.3 *Direktorat za željeznički saobraćaj*

Budući da odredbe novih zakonskih rješenja i sprovođenje Strategije restrukturiranja željeznice često nailaze na negodovanje i neodobravanje od strane menadžmenta i zaposlenih u željezničkim privrednim društvima, a samim tim i dijela korisnika usluga ovog vida transporta, odlučeno je da što veći broj zaposlenih na željeznici bude uključen u pripremama za pregovore o pristupanju EU. S tim u vezi, formirana je podgupa za željeznicu, koju čini 30 članova od kojih su 21 zaposleni u željezničkim društvima.

Na ovaj način iskoristili smo priliku, da kroz detaljnu analizu stanja željezničkog sektora u Crnoj Gori, tekućih aktivnosti i planova, što jasnije i detaljnije predstavimo EK sve ono što smo do sada uradili na putu ka EU. Osim toga, EK je redovno informisana kroz kvartalne izvještaje.

Saradnja sa Evropskom agencijom za željeznice

Pored redovne tehničke pomoći u vidu davanja mišljenja, predloga i sugestija na sve aktivnosti koje se sprovode u cilju implementacije propisa i reformi sistema, u prethodnoj godini su dva službenika Direktorata za željeznički saobraćaj upućena na obuku u trajanju od po tri mjeseca. Obuka je finansirana iz IPA sredstava opredijeljenih Agenciji, u cilju boljeg upoznavanja zaposlenih u sektoru saobraćaja sa načinom rada i funkcionisanja institucija EU.

Sprovođenje mjera štednje Vlade Crne Gore

U cilju realizacije Zaključaka Vlade Crne Gore broj: 06-1136/3 od 27.05.2013. godine, Ministarstvo je donijelo smjernice na osnovu kojih su na skupštinama akcionara željezničkih privrednih društava donesene odluke o deprofesionalizaciji članova odbora direktora,

racionalizaciji troškova, te usklađivanju zarada kako menadžmenta, tako i svih zaposlenih. U okviru tačke o poslovanju privrednih subjekata, detaljnije su navedeni rezultati sprovođenja pomenutih mjera.

U skladu sa zaključcima u svim Društvima utvrđeno je da visina zarade za rukovodeće lica (Izvršnog direktora) iznosi dvije prosječne zarade u državi u prethodnoj godini, kao i da zarade zaposlenih u rangui nižem od izvršnog direktora (pomoćnika direktora, direktora sektora i savjetnika) iznose 1,25 prosječne zarade u državi u prethodnoj godini.

Zarade zaposlenih koji ne pripadaju menadžmentu usklađene su u rasponu, imajući u vidu prosječne zarade u državi, s jedne strane i visinu zarade rukovodećih lica u Društvu s druge strane, tako da je za zaposlene u ovim društvima utvrđena obračunska vrijednost koeficijenta složenosti u mjesečnom bruto iznosu od 102,40 €.

Diskrecioni rashodi (službena putovanja, korišćenje službenih vozila itd.) svedeni su na minimum, a u skladu sa Zaključcima izvršena je i deprofesionalizacija funkcije predsjednika i članova Odbora direktora, kao i usklađivanje naknada predsjedniku i članovima Odbora direktora sa zaključcima Vlade.

5.4 Direktorat za pomorski saobraćaj

Kupovina brodova

Revitalizacija crnogorske pomorske flote daje svoje rezultate eksploatacijom dva broda "Kotor" i "Dvadesetprvi maj" i pozitivnim poslovanjem „Crnogorske plovidbe“ AD Kotor.

„Barska plovidba“ AD intenzivno je radila na praćenju gradnje dva teretna broda novogradnje, tipa bulk carrier (eco type), u saradnji sa kineskim partnerom Poly Technologies Inc iz Pekinga.

Ugovorom o gradnji brodova, između Barske plovidbe i Poly Tehnologies koji je zaključen 28.08.2012. godine, dogovorena je gradnja dva broda čija ukupna cijena iznosi 46.400.000,00 USD, sa rokom isporuke u 2014. godini.

Restrukturiranje luke Bar

Vlada Crne Gore je na sjednici od 30.10.2013.godine utvrdila Koncesioni akt za dodjelu koncesije za rekonstrukciju i privredno korišćenje lučkih terminala za pretovar kontejnera i generalnog tereta u Luci Bar I u decembru 2013. godine zaključen je Ugovor o koncesiji između AD "Kontejnerski terminal i generalni tereti" Bar i Vlade Crne Gore. Takođe, zaključen je ugovor o prodaji 62% državnog paketa akcija između Global Ports I Vlade Crne Gore.

S obzirom na neophodnost rekonstrukcije obalnog zida u Luci Bar, od investitora se tražilo da izvrši ovu investiciju (procijenjena vrijednost nešto više od 2 miliona eura), a zauzvrat je koncesiona naknada određena u iznosu od 1 euro u prve tri godine. Ulaganje u obalnu infrastrukturu je obaveza države, tako da ovakva odredba u potpunosti korespondira sa srazmjernim obavezama obje ugovorne strane. Da ovakva odredba nije na štetu Države, jasno proizilazi i iz odredbe da je imovina ostvarena ovim prihodima vlasništvo Koncedenta, odnosno države i nakon raskida i/ili isteka ovog Ugovora.